

ANTIDOTVM

CONTINENS

PRESSIOREM DECLARATIONEM

PROPRIÆ ET GENVINÆ

SENTENTIÆ

QVÆ IN SYNODO NATIONALI

DORDRACENA

ASSERTA EST ET STABILITA.

Belgicè primum in lucem editum, nunc vero non parum auctum & Latinitate donatum.

Accessit duplex Index, tum rerum memorabilium, tum omnium Scripturæ locorum, quæ in nuper editis Actis & Scriptis Citatorum Remonstrantium Synodo exhibitis occurrunt.

DESTRVCTO FATO.

ADSERTA PIETATE.

HERDER-VVIICI

EX OFFICINA TYPOGRAPHI SYNODALIS.

ANNO M.DC.XX.

QVi veritatem pro se habent, ij fere duobus modis sese contra Adversarios suos tueri solent: lenibus persuasionibus, & beneuolentia studijs atque officijs humanitatis. Illis, vt ignorantes aut errantes veri & recti cognitione imbuant. His, vt quorum affectus praeoccupatos vident, vel praeiudicio, vel odio, vel alio aliquo morbo, eos aliquando sibi deuinciant, atque ita vel ad audiendum veri-comiter exstimulent, vel saltem a maledicendi libidine & proteruia le-nhibeant. Vti enim mentem potentissime afficit persuasio, ita voluntatem ime simul ac suauissime trahit & ducit beneficentia, adeo vt, qui saepenu-ationibus non cedunt, beneficijs non raro molliantur & ad amorem ve- quasi flectantur.

i vero in errore versantur, ij stabiliendo errori suo seu prudentes seu im-tes duo potissimum fulcra quaerere solent Fucum & Vim. Fucum, quo n tegant; errori enim, vti fictioni, multis opus est tegumentis, ne pateat. ne sint qui fucum errori detrahere, aut arcana eius pandere audeant: raro tanta est saeculi sterilitas, vt desint vel perspicacia ingenia, quae er-si manifestus aliquomodo sit, videre non possint; vel libera, quae si modo e sibi intelligant, errorem licet tectum atque inuolutum explicare, euol-& in apertum protrahere non velint. Illa, nisi specie veri fascinentur, si metu coerceantur & sufflaminentur, fieri vix potest, vt error diutur-Tutissima enim erroris latibula & firmamenta sunt, ignorantia & ve-s.

ribus modis hactenus se tutati sunt in Foederato Belgio Remonstrantes Praedestinatianos, siue Fatalis Praedestinationis adsertores, sed infaelice vti fere fieri solet. Etsi enim rationū & beneficiorum magna sit vis & , tamen quia plerique mortales decipiuntur specie veri & recti, ratio-momenta non ponderant, vti par est, & vbi inimicitia ac vis domina-neficia contemni solent, eodemque loco haberi quo ἐχθρῶν ἄδωρα δῶ-t qui rationibus sese tuentur, cedere ac succumbere saepe cogantur ijs, us vis & veri species militant.

oc postremo armorum genere vsi sunt Contra-Remonstr. quos vocant uinistae, ad asserendum & stabiliendum erroneum suum vereque foe-horridum (vti ipse Caluinus appellat) placitum de absoluta pauco- Lib. Ter. rundam ad aeternam vitam Electione, plurimorum vero ad aeternum Instit. Cap. Reprobatione. Cum enim rationibus sese tueri amplius non possent, 23. nu.7. laram & manifestam veritatis vndique sese exerentis vim, beneficijs

 vero

vero & humanitatis studijs atque officiis ad se allicere dissentientes, aut saltem non curarent, quippe natura sua, vti ipsi fatentur, nunquam odium Dei & proximi propensissimi, ad vim & fucum sese conuerterunt: id quod res est, tamdiu errorem tutum esse, quamdiu vis fuco illita atque eum fulcit, & veluti tibicine aliquo subleuat ac sustentat.

Vide Catechef. Heidelbergen. Resp. 5.

Ac fucum quidem vt nanciscerentur tam deformi & putido placito, nodo tali opus erat, in qua ipsi soli rerum potirentur, & non tantum p trio quæ vellent iuberent ac statuerent, sed etiam, mangonum instar sua fucarent, tegerent, atque incrustarent, ex animi sententia. Huiusmodi nodum vt obtinerent, per vim euertenda prius erat Respublica, & cum timorum Ciuium sudore & sanguine non ita pridem parta Consciētiarum libertas, funditus exstirpanda. Alijs remedijs asseri, aut tegi manifestu sæculo toti Christiano pudendus error non poterat.

Etenim ita se res habebat in Fœderato Belgio: Simulatque Ecclesiæ servitutis iugo respirare nonnihil & libertate aliqua frui inciperent, ia recens natæ denascerentur ac difluerent, sub certam aliquam Regim mam redactæ essent, cœperunt Zelotæ quidam, ambitionis dicam an Hi Ecclesiasticæ œstro perciti, sub specie Noui Regiminis, veterem Tyrann dominatum affectare, quodque ipsi excusserant iugum alijs ferendu nere, adeo vt, quæ ipsi vel commenti erant, vel domo, aut aliunde secu rant placita, a quoquam conuelli aut in dubium vocari non sustinere eos tanquam Reformationis inimicos & hæreseos manifestos, manu Consistorijs, Classibusque acerrime animaduerterent: Et ne quid per cere viderentur, Titulo Ecclesiæ Reformatæ, adscitis in societatem su neis & suffraganeis quibusdam Senioribus, quos sibi pro arbitrio adiu sese palliabant: Nec refragabantur ipsis Ecclesiæ, siue quod ab ijs qu nuper Tyrannidem damnauerāt & Libertatem Consciētiarum adse sibi non metuerent, siue quod Tyrannidis istius rudimenta, specie Discip clesiasticæ fucata, non animaduerterent. Hoc fuco tecti isti Diotrephe licenter & superbe agebant. Erant inter eos, qui Geneua reduces, omn ni placita mordicus tenebant, & imprimis horrida illa duo & meliori per ingenijs damnata atque inuisa de Prædestinatione inconditiona rantium siue hæreticorum, quos vocant, viui-comburio, (arcana ali ctæ illius dogmata) seueriter publicè ac palam inculcabant, & urgeba que hoc tantum, sed si qui essent quibus Melanthonis sententia magis quique pro Libertate Consciētiarum contra immanem istam & barb rantium & innoxiorum hominum lanienam ac carnificinam mo suaderent atque suggererent, eos dirissimis modis exagitabant, vexa

gebant, donec aut fractos fatigatosque vna secum in eandem sententiam ab-
erent, aut si id non possent, exagitatos diu multumque tandem opprimerent
que obruerent. Vnde factum est, vt optimi quique aut premerent meliora
silia & saniora dogmata, aut qui proferebant, suspicionibus, quæstionibus,
ijs & conuitijs quotidie mactarentur, donec vel ipsi sponte sua ministerijs
lerent, vel inuiti cedere iuberentur, vel ad nutum & arbitrium istorum
Magistrorum sese examussim componerent. Exempla nota sunt Snecæ, Hor-
Medenblici, Goudæ, Vltraiecti, & alibi. Ea res ingentes & nouas subinde
bas dedit in Frisia, Hollandia & Vltraiectina diœcesi, Prouincijs meliorum
eniorum feracissimis: adeo vt Magistratus Ordinesque, ad quos querelæ
uissimæ crebro deferebantur, & quorum erat prouidere ne Respub. aliquid
imenti caperet, sua interesse sæpe iudicarent, vt de re tota cognoscerent. Sæ-
hic Zelotarum furor maximè, postquam D. Iacobus Arminius, vir iudi-
eloquentia, & moderatione animi nemini facile secundus, acerrimus isto-
Diotrephῶn & hæreticidarum hostis, & fatalis illius Prædestinationis
llator fortissimus, in pretio esse, & imprimis sententias istas horridas, ma-
cum dexteritate & suada, sine manifesta cuiuspiam insectatione, placide
oliri & destruere cœpit. Trahebat quippe ad se omnium fere animos do-
æ suæ tum gratia, tum efficacia, & iam fama clarus erigebat omnes ad lu-
tam veri inquisitionem, simul & ad Christianam in controuersijs Religio-
oderationem & æquanimitatem, adeo vt, passim & vbique magno nu-
sese proderent, qui dogmata illa Caluini de Prædestinatione & erran-
Tyrannica vstulatione respuerent atque auersarentur, moderationique
tianæ studendum esse iudicarent. Ea res male admodum habuit Zelotas
otrepheĩς istos. Quare phalanges suas iunxerunt, & in eum viribus om-
, qua clam, qua palam, omnes ingenij sui neruos & linguæ spicula dire-
t: Nec destiterunt priusquam mite & placidum illud ingenium, licet
in erectissimum, calumniarum, suspicionum, odiorum mole, fractum,
um, obrutum, oppressum ac veluti excarnificatum viderent. Sed cum
essent multi, ijque non obscuræ athoritatis & famæ viri, qui vestigia ip-
merent, & quam ipse adseruerat de Prædestinatione & Conscientiarum
ate sententiam, magnis animis adserere pergerent, oleum camino addi-
: Etenim de illis omnibus simul ac semel per fas ac nefas obruendis, con-
secreta comitia agitarunt. Vt id fieret, Synodo Nationali, in qua ipsi pro
io vtramque paginam facerent (aliam enim repudiabant) opus erat.
rgere & quoquo modo promouere, posthabitis omnibus alijs moderatis
js, quæ non pauca suggerebantur, necessarium iudicabatur. Supera in-
ota sunt, vt ea obtineretur. Consentiunt Ill. Ordd. in conuocationem Sy-

 nodi

nodi Nationalis cum certa clausula, vt Reuisioni subijceretur Confessio clesiarum, propterea quod non tantum de eius authoritate, sed potissimum vero ac genuino eius sensu, circa controuersum illud Caput de Prædestinati perpetuæ lites ac controuersiæ agitarentur, adeo vt quilibet eam pro se fa clamaret. Sed hi Hierarchicæ suæ authoritatis retinendæ causa, non acquie runt nisi haberent ad vnguem talem, qualem ipsi cupiebant, id est, in qua quos volebant opprimere possent. Cum obstarent huiusmodi conatibus op & prudentissimi Reipub. Proceres, quibus immoderata istorum hominum dia ac consilia iam à multis retro annis perspecta erant, non destiterunt ist gere propositum suum, & primum per cuniculos suffossa Republica, dein tiam aperto Marte, turbare omnia, donec tandem diuisis Prouincijs, Ci tibus, Patribus, concitata promiscua Plebe in famam & capita Procerum rum, publicaque secessione sine iusta causa, sine necessitate vbique facta, o auxilio Principis Arausionensis, quem nullo negotio partium suarum rant, Rempub. totam euersam, Proceres illos conculcatos pessum-datosq derunt, & in eorum locum suffectos passim in omnibus Prouincijs, Ci bus, Pagis, qui in Synodi talis, qualem ipsi cupiebant, conuocationem grauate consentirent, quin imò, in eandem cum ipsis sententiam, manibus busque ac toto corpore discederent. Eo facto Synodus Nationalis decreta & uocata est, in qua sacer manipulus Cõtra-Remonstr. τὰ πρῶτα καὶ τὰ fecit, neque vlli alij admissi, quam quos Remonstrantium professos ho se, & pariter data fide remum ducturos indubium ac certum erat. Ad sunt Exteri, quos ὁμοψήφους futuros & calculos suos adiecturos nulla r nebat dubitare. Accesserant duo Remonstrantes ab Vltraiectinis de sed quia eiusdem armenti non erant, ac veluti Daui in scena, aut lupi in la futuri iudicabantur, iniquissimis conditionibus adacti sunt exire è S & res suas sibi habere. Ita in suo luco & fano, intraque suas præsepes so runt Patres conscripti, & Synodum Nationalem, si Deo placet, constitu idque eum in finem vt serio inter se deliberarent, Vtrum Orthodoxi ess ve, & Vtrum Remonstrantes, quos iam ante damnauerant & à quib pter nouam & falsam doctrinam secessionem iure factam esse iam decl rant, ἑτερόδοξοι non essent.

Fœda profecto erat hæc Synodi forma, & non multum absimilis Lest lis, olim hodieque damnatis & explosis, conciliabulis. Quare aduocand ingenium, & ex vna parte quærendus fucus manifestæ & in oculos inc deformitati, ex altera parte vis adhibenda, qua fucus ille stabilis ac c efficeretur.

Primum itaque citantur Remonstrantes ad tribunal Patrum istor

ptorum, & quidem in amplissima, vti dici solet, forma, Ecce fucum, Ne è inauditi damnentur. Accedunt Citati Literarum Citatoriarum solemni prolixa satis beneuolētia illecti, Sed ecce protenus vim, Ad Collationem ve- e vetantur, & quod caput rei erat, Synodum Legitimum Iudicem suum ag- cere iubentur. Hoc non possunt Citati per conscientiam rationibus optimis am, Ecce fucum, Conscientia illis sua libera relinquitur: Sed ecce iterum , Silentium illis ipsis imperatur, ne quod in conscientia sentiunt palam pro- int: tanquam si conscientiæ non interesset, cum silentio iura omnia iudicandi a relinquere illis, quos conscientia & ratio recta dictant iudices esse non è, vel cum iudicium contra fas & ius vsurpatur & peruertitur, mentem linguam liberam habere.

Quia vero huic Citatorum sententiæ quam Protestatione publica declara- t, fauebant rationes duæ, Solis luce clariores, Quod videlicet Synodus pars ersa, & schismatis rea esset, omnes vrnæ versandæ, omnia sacra commouen- & myrothecia excutienda erant, vnde fucus, vnguentum aut purpurissa ali- depromeretur, qua tam manifesta absurditas tegeretur. Quid fit? Rogan- Exteri Theologi, quippe extra partes positi, ita enim ipsi de se ipsis testantur, te eo ipso tempore quo Remonstrantes falsæ doctrinæ & schismatis reos pro- ciant, antequam de sententia & causa eorum quippiam in Synodo actum . Quid illi? Mutuum muli. Plerique primum rotunde satis atque aperte em aduersam iudicem esse posse asserunt, neque repugnare schismaticum & iudicem. Scilicet ne color tam deformi Synodo desit, non dubitant axio- i hactenus omni exceptione maiora iudicata, & veluti muros aheneos ad- rijs a Protestantibus communi ore & calamo opposita, conuellere & vna a delere. Vsque adeo cæca est mens hominum, vt susque deque habeat ve- na, & clarissima aut videre nequeat præiudicio fascinata, aut curare no- stu elata, dummodo fuco aliquo se tegere possit, ne minus recte agere in pro- lo videatur. Alij ne cruda & hactenus multoties ab ipsismet damnata one vtantur, distinctione, qua Bellarminus ipse contra Protestantes in so- ne huius obiectionis vtitur, manifestum argumentum diluere malunt, partem aduersam negant esse posse iudicem, qua pars est; quasi videlicet, nim ipsi olim respondere solebant) partem esse respectus tantum quidam alis esset, qui momento quolibet pro ratione personarum variaret, veluti mo dextrum & sinistrum, vel quasi externa personæ dignitas protenus af- us internis fibulam imponeret, & quem proprius suus animus partium osum facit, eum extrinseca dignitas vel potestas extra partium studium et. Vtique si huiusmodi distinctionibus veluti aleis ludere licebit, tempus epicedium scribatur iuri communi, & trito illi Iureconsf. axiomati, Ne

alte-

altera pars litis iudex sit, *omnibus ac singulis, in omnibus causis, contro-sijs, ac litibus, eiusdem distinctionis vi idem ius vbique gentium conceda-id est, vno verbo, æquitas ipsa toto Orbe proscribatur, & facessat. Vbi enim dem ratio, ibi idem ius militat. Aut si eius vsum derogare alijs omnibus, vero suisque ex aße arrogare ac vindicare, cum ita vsu venit, velint Theo-Anticyras nauigent, & id persuadeant ijs, qui Helleboro opus habent, aut bus læua sub parte mamillæ Nil salit. Frustra vero praxim Ecclesiarum & nodorum omnium obtendunt. Neque enim à facto ad ius recte proceditur Synodorum omnium aliarum eadem est ratio, quæ huius Dordracenæ, eandem semper fuisse rationem dicatur, idem ius militauerit ibidem neces-Sed rationibus & legibus, non exemplis oportet viuere.*

Veruntamen, ne hoc leui fuco tantum se tegere videantur, alterum lecyt ad genas habent, Synodum etiam totam partem aduersam esse negant. E-enim, *inquiunt, id est, nos ipsi,* pars aduersa non *sumus, quasi videlice de ipsis controuersia mota fuisset, aut si omnino fuißet. (vti iure summo fie-tuißet) hoc ipsum iudicium in propria causa ineptum non sit & futile.* N-Prouinciales pars aduersa sunt, *inquiunt: Atqui si isti pars aduer-sunt, quid igitur est partem aduersam esse? quod est formale illud, quo-tem aduersam facit? Vbi vnquam terrarum vel in Oriente vel in Occ-pars aduersa fuit? Excutiantur huius & prisci æui Annales, nunquan hostiliter in Orthodoxos animati fuerunt, nunquam tam inimico odio f-runt contra veritatis patronos, siue Arrius, siue Nestorius, siue Donatu quicunque tandem eos persecutus fuit, quam contra innoxios Remonst-isti Minoes & Rhadamanti Dordraceni. Neque enim sententiâ tant-sorum Aduersarij, sed affectu, animo, studijs, linguis, operibus, omnibu-que animi & corporis viribus inimici & hostes fuerunt, adeo vt, non t-eos cane peius & angue odio habuerint, sed & alijs, vbi vbi potuerunt, e-mos semper reddere conati fuerint. Soli lucem fœnerari velle viderer, manifestam veritatem comprobare aggrederer. Videamus quem fucum lorem huic tam apertæ falsitati prætexant.*

Primus est. Quia a Magistratibus suis authoritate publica de-fuerunt ad Synodum. *Esto, At quo iure licet Magistratui, siue Supre-Subalterno, potestatem iudicandi deferre parti aduersæ? quo iure, vll-lium mandare, vt partem sibi aduersam Legitimum suum Judicem ag-Tyrannidis id, non verò iusti imperij indicium est. Magistratui quid-gitimo licet Synodum quamcunque tandem velit conuocare, & iudic-sius de rebus controuersis postulare, ac secundum illud, si velit, pron-ac statuere, quod attinet loca & munia publica imperio ipsius subdita*

ciale ius deferre ei, qui altera pars litis est, sine summa iniuria ius non potest. Aut si possit, idem iuris aliis omnibus Magistra- concedatur necesse est. Alioquin cur damnabuntur Concilia Arria- m tanquam partis aduersæ, quæ ab Imperatoribus, Theodosio Iunio- aliisque contra recte sentientes conuocata olim fuerunt? Cur schisma- um Donatistarum Concilia in Africa reprobabuntur, & quæ in ijs a Orthodoxos lata sunt iudicia, eodem iure legitima non erunt? Imo ure Tridentinum ipsum Concilium legitima iudicandi potestate prædi- uisse negabitur, aut aduersæ partis Concilium iudicabitur magis quam Dordracenum, cum a Cæsare approbatum & ex parte indictum fuerit? l in iis decreta Papæ (uti in Lutheranis Lutheri) in hac vero do decreta Dei audiri, ibi præiudicia domo allata, in hac ani- dociles, ibi seruilia omnia, hîc libera, ibi manifestos aduersa- hic fratres & eiusdem Ecclesiæ socios conuenisse *Palatini di- d postulatum ingens est, quod quia ab aliis non facile impetraturi erant, more suo tanquam pars nemini aduersa sc. largiuntur & sumunt, ex- Donatistarum, qui quæcumque in Africa a se suisue fiebant, ab ipsa Ec- Dei fieri iactabant, cætera omnia veluti extra controuersiam falsa dam- t & respuebant: Sed parum equidem considerant quam sit turpe sine ione sibi superbe arrogare ac sumere, quod eodem iure sine probatione ab ctum contemnitur ac reiicitur.*

ndo. Ab Ecclesijs siue Synodis particularibus repræsentãtibus sias delegati fuerunt. *At vero, cum iam ante Ecclesiæ fere omnes ab ntesignanis & Tribunis plebis in partes distractæ ac diuisæ essent, quo- non a parte formaliter aduersa delegati fuerunt plerique eorum, qui ab antum parte eaque quæ prior secessionem fecerat, delegati fuerant? Vbi mplius vnum non est, ibi qui a parte altera mittuntur, a corpore toto i nequeunt, & qui mittunt, non repræsentare totam Ecclesiam, sed eius dici debent. Exemplum luculentum præbet schisma Vltraiectinum m fine circa initium Synodi Nationalis institutum, vt partes duæ ad- rmarentur, à quarum altera, schismatis scilicet authore, mitterentur ij, hodoxos se dicebant, & qui hic pars aduersa esse negantur, vnde effici- um abesse, vt Prouinciales propterea pars aduersa censeri non debeant, Ecclesijs suis missi fuerint, vt eo nomine vel maxime pars aduersa ha- eant, quod ab ijs Ecclesijs missi fuerint, quæ vel ab ipsis in partes antea erant, vel vna cum ipsis in partes sponte sua iuerant eum in finem vt quam hos ipsos secessionis authores & suasores ad Synodum delega- c enim partis aduersæ propria sunt quarto modo.*

Tertio. Iuramentum pręstiterunt sinceritatis, caritatis, & verit[atis]
Esto. At 1. contra iudicem iuratum excipi iure posse nemini non liquet. 2 [...] Iuramenti Religio magis in hac, quam in alijs, ipsaque etiam Tridentina Sy[no]do, Patres a partium studijs excusabit? 3. Cur non eiusdem Iuramenti ob[tentu] eadem ratione Remonstrantes Vltraiectinos a partium studio vindicauit & immunes præstitit? 4. Neque vero ignoratur, quid non obstante ista I[ura]menti Religione, seorsim in mandatis habuerint Britanni, Geneuenses ali[j] quod videlicet tum ipsimet sedulo curarent, tum alijs serio commendaren[t] diu post præstitum Iuramentum non leuiter etiam commendarint atq[ue in]culcarint, vt receptæ doctrinæ in tot publicis Ecclesiarum Co[nfes]sionibus consignatæ, omnes vsque adhærerent, &c. *Denique fa[cile] olfacere fucum, qui in ipsa Iuramenti formula (proh pudor!) nimis [...] exstat*, cum nihil sibi propositum fore iurant Patres præter De[i glo]riam, tranquillitatem Ecclesię & NB. cumprimis conseruatio[n]e[m] puritatis doctrinę, *id est, doctrinæ suæ, quam puram putam esse ea fid[e credi]bant, quam Electorum propriam & extra defectionis periculum semp[er posi]tam esse certo sibi persuadebant. Vtique quod olim quidam de R[...] idem maiore iure de Ecclesiasticis quibusdam, imprimis qui de salu[te] persuasissimi semper sunt, dicere licet eos non aliter quam pueri a[...] lis iuramentis ludere, & iuratâ linguâ iniuratam mentem gerere [...] imo, non raro iuramenta veluti aranearum telas reputare, quibus [...] id est, plebei irretiuntur & quas aliæ maiores volucres vi sua rum[pere] dirimere solent.*

Denique speciosissimus prætextus, quo se tegunt, hic est. Iud[icium] aliquod necessarium est in Ecclesia, ne lites sint æternæ & i[mmor]tales. *Et hoc fuco offuciæ fiunt plerisque mortalibus, quasi vel cer[tum] que indubium sit, apud Reformatos iudicium aliquod potestatiuum [neces]sarium esse in Ecclesia, vel in rebus Religionis vllî alij siue homin[i siue] cœtui id competere posse, quam cui à Deo id expresse & disertè con[cessum] aut delatum est, vel quasi id, quod a parte manifesta aduersa [...] iudicium iustum ac legitimum esse queat, vel denique quasi litiu[m finis] fieri aut sperari possit, vbi pars aduersa iudicat. Contrarium test[ati] sunt exemplo suo non antiquæ tantum, sed nuperæ inter Orthod[oxos a]liosque natæ lites & controuersiæ. Quoties nutauit hæsitauitque v[...] fere Oriens & Occidens, vbi decisiones in alteram partem fact[æ?] An non sæpe veluti cardinibus suis mota fuerunt integra Regna [...] pub. Prætorijs quorundam Decretis ac Decisionibus? Quoties li[...] ces ex imo fundo commotæ, & atrocitas odiorum atque inimi[citiarum]*

cisionibus veluti calx viua iniecta frigida, & oleo indito flamma aucta at-
e exasperata fuit? Concilia Concilijs, decisiones decisionibus, decreta
cretis, fulmina fulminibus, Anathemata Anathematis, Imperatores Im-
atoribus oppositi fuerunt; & licet sæuiente persecutione aliquando composi-
nonnihil viderentur lites, occasione tamen minima data maiori fere cum
nno veluti intus exulcerata apostemata erumpebant & recrudescebant,
o vt postquam decisionibus indultum est, odia æterna atque immorta-
facta fuerint, & quo odia restingui posse credebantur, illud odiorum
umque proprium incentiuum semper fuerit, ac genuinum pabulum.
i nostrum æuum videas, An non post decisam litem Sacramentariam,
era omnia pacis ac concordiæ inter Protestantes rupta resignataque fue-
t, & immortalibus atque irreconciliabilibus inimicitijs inter Lutheranos
Caluinianos pugnatum bellatumque est? Et annon post definitam litem
Synodo Tridentina funestius multo exarsit & exæstuauit in lites ac dis-
ias Germania? adeo vt litium scintillis flammisque hinc inde augu-
num Imperium misere conflagrauerit, vt postmodum armis ipsius Im-
oris restingui incendium nequiuerit, & ad Mutuam Tolerantiam
nam ad sacram anchoram & litium remedium recurrendum fuerit?
modo composita lis & sublata discordia sit in Fœderato Belgio Synodi
dracenæ decisionibus, quotidianæ illæ lamentabiles ac funestæ Tragœdiæ
t, quas ibidem excitari videmus, non sine gemitu, dolore ac lachrymis, à
natis illis Patribus Dordracenis contra florentissimas, numerosissimas, &
Remonstrantium tenacissimas Ecclesias, dum in earum excidium & in-
ionem decretorum fulmina fere innumera cuduntur, barbari milites
sæuitiæ, & crudelitatis genere armãtur, carceres, ergastula, prodigorum
leferiatorum quondam repagula Pastoribus earum præparantur & ex-
antur. En, hi sunt fructus decisionum illarum quas pars aduersa fa-
Sed dato, non concesso, quod pars aduersa iudex esse possit, quod tamen
a ratione alienissimum est, quis fucus quæritur alteri obiectioni di-
, quod schismatici iudices sedere nequeant eorum, à quibus secesse-
& quod hi Prouinciales schismatici essent, Ecclesiasque in partes secum
issent? An huic rei color aliquis adhiberi poterit? Ita, inquiunt Dor-
i Patres. Etenim propter Dei gloriam, conscientiarum quie-
& fundamentales, (*sic enim loquuntur Emdenses, Geneuenses*
Fortè) in doctrina errores ab Ecclesia malignantium discesf-
n fecerunt, *aut vt alij*, facere coacti sunt. At huiusmodi schis-
non sunt. *En acumen Theologorum! Non tantum iudicant ac*
nt eos læsæ diuinæ gloriæ, conscientiarum tranquillitatis & funda-

 menta-

mentalium errorum reos, quos recens ipsi ad sententiam & causam proponendum, explicandum & defendendum citauerant, priusquam eo diuerunt aut sententiam eorum ex ipsis cognouerunt, sed de illa ipsa sa iam hac ratione à se damnata, iudicandi etiam potestatem deferunt qui eandem multo ante damnauerant & oppreßerant. Ita non tantum que in quæstionem venit antequam cognita aut disceptata sit hisce auto transijt in rem iudicatam, sed etiam id quod iam ante solemniter iu tum & damnatum est adhuc iudicandum relinquitur ijs ipsis, qui iudica & damnarunt. Etenim si compulsi sunt secessionem facere boni isti viri, iudicio compulsi sunt? Proprio suo? Esto. At cum illud iudicium vt ne rectum, legitimum & tempestiuum fuerit in controuersiam vocatur a te damnata, eritne illud ipsum proprium iudicium iam norma decisionis Id si valere debeat, iam suæ cuique opiniones sufficient singulis momen schismata vbique terrarum impune facienda, & rupturæ nec finis nec m erit. Et si schismaticus non sit, qui opinione sua propter gloriam Dei, &c ma facit, vbi vbi terrarum, & quis schismaticus erit? Habebit vtique natus & Donatistarum factio, quo ingens illud schisma suum legitime f esse in Africa probet, quippe opinione sua non minus quam hæc ipsa Sy factum id fuisse dicet ad gloriam Dei, &c. Neque vero satis est, si tol dicatur hæc secessio à Magistratu. *præterquã enim quod falsum sit t tam eam fuisse, contrarium enim verum est, publica Magistratus auth ca improbata & damnata fuit: tamen si omnino tolerata ea fuißet, tolera vitium rei tollere non poterat, neque efficere, vt schisma schisma non sit, aduersa non sit id quod est.* Atqui, *inquiunt,* schismatici illi non fu schisma à se factum submittunt iudicio Synodi Nationalis. *P equidem. Quippe submittunt suo proprio iudicio, quia ipsi maximam di Nationalis partem faciunt, & Exterorum, id est, sui similium. N similes habent labra lactucas. Sed* per prouisionem tantum factu schisma, *inquiunt: Euge quã pulchre, quã suauiter! id est, factum es ma vsque dum ipsi schismatici vna cum Exteris, quos pro suo arbitrio turi erant, Synodum facerent, in qua schisma factum peremptorie app tur, ita enim sonant diserte schismaticorum Acta, quæ in hoc Antidoto es. At hoc ipsum causam præbebat Citatis Remonstrantibus non leuen iudicandi potestatem talibus iure merito derogari poße ac debere cre quippe quum ij non tantum schisma fecißent, vt dissensionem suam te tur, sed eo potissimum fine id fecissent, vt ope ac beneficio schismatis illi nerent ac segregarent a se quos vellent, atque ita tribunal iudiciarium*

Ecclesiæ soli inuaderent, vt tuto deinde ac certo damnationem, antea per sionem factam, communi calculo & suffragio solemniter ac publicè sta-nt. Enimuero si per prouisionem factum fuit schisma, necessum est, vt ando cessauerit, & pax denuo inita fuerit, animique diuisi aliquatenus m coaluerint; Id vero quando factum est? an schismati vnquam renun-m fuit? Tantum abest vt schismati renunciatum sit, vt paulo ante Syno-non vno schismate hic illic auctum schisma fuerit. Et iam in ipso Synodi e, antequam Citatorum, eorumque à quibus secessio facta fuerat, sen-& causa proposita, explicata & defensa esset, schismata omnia petulan-e vlla causâ aut necessitate ante facta, iure facta fuisse aßerunt Exteri, cilicet Remonst. doctrina sua noua, erronea & falsa, imo fundamentum nte, ipsis secedendi causam dederant. At si iure factum fuit schisma, & tatis ista quam allegant fuerit causa, quando amabo prouisio illa desijt, odo, vti Britanni aiunt, sublatum fuit schisma? Vtique manente eadem, mansit idem ius: Quinimo cum eam ob causam iure factum schisma ent in ipso Synodi aditu tum Prouinciales, tum Exteri, quid restabat ad solemne & publicum iudicium Synodicum formandum? vt Senten-am publice dictam retractarent? Credat Iudæus appella Non ego.

, huiusmodi fuco tecti Patres Dordraceni pro imperio & supremo atque gabili iure suo, quod nempe ipsi sibi dederant, & iam felicibus auspicijs, placet, publico & proprio suo suffragio sibi adseruerant, superbè cum agere incipiunt. Collationem, ne pares videantur, detrectant; obse-sibi deferri, sine vlla conditione, iubent ac mandant: Ni fiat, Ioues suos um suum paratos ac promtos è sublimi aduocant. Decretorum fulmi-le ac numero grauia vibrari curant. Pœnarum Politicarum minas o exemplo alias ex alijs stringi faciunt. Supremas Potestates in ca-tatorum pro virili subinde concitant. Ad præscriptum eos loqui, ex e, & in arena sæpe responsa dare, cœtum non facere, singulatim pro se ue sententiam dicere, ad quæsita ambigua categoricè respondere, in-exire, redire, reorum aut supplicum instar, iubent. Leges loquendi si-ue, prout ipsis consultum atque ex vsu videtur, imponunt, quosque ci-nt cum hac amplissimâ formulâ vt causam suam proponerent, ex-ent & defenderent, quantum ipsi possent & necessarium iudi-t; *eos Dordracenæ iam vrbi veluti caueæ inclusos mutata velificatione contra tenorem Citatoriarum Literarũ, non aliter nec plus agere man-uam ipsi Synodo consultum videtur. Nec deest fucus, Ne illimitata Citatis concedatur, quasi vero aut illimitatam cuperent Citati, aut limitata libertas esset, quam aduersa pars daret, aut denique liberta-*

tem apertè concessam eripere, esset libertatem limitare, & nolle permitter[e] libertas plena manu semel data, & necessaria ad causæ defensionem, eripi[...] esset illimitatam libertatem velle. Personas eorum arresto graui & strict[e] de tinent. Interea Ecclesias ipsorum, qua possunt, impune dissipant, diuidu[nt] desolatas reddunt; quos suspectos habent Pastores eos vel exauthorant v[el] su spendunt a munere, vel euocant Dordracum vt ibi detineant. Cum ad e[o] ventum esset, secreto & clam omnia agunt. Dicta, facta, tum sua, tum aliu[m] pro arbitrio consignant, consignata multo post tempore recensent, ne dolus m[i]nus aduertatur. Eadem deinde ex animi sui sententia contrahunt, id est, m[u]tilant, truncant, interpolant, demunt, omittunt, referunt, quæ & qualia v[o]lunt, atque ex re sua fore vident. Scripta Remonstrantium supprimi, t[e]nebris damnari curant: in lucem edita distrahi, diuulgari, legi seuerit[er v]etant. Qui distrahunt, in eos grauissime animaduerti suadent. Denique [se]ntentiam excommunicationis in eos ferunt & nouos suos Patronos solicita[nt] eam authoritate sua stabiliant, solamque & puram illam doctrinam, [quam] Synodus comprobasset, doceri iuberent. Nec deest fucus, vt pax Ecclesi[is tur]batis restituatur: Scilicet, Vastitiem postquam fecerunt viri pacis & [...] animæ, vt Tacitus ait, pacem vocant.

Et hæc quidem omnia cum ex animi sententia violenter & superbe a[ges]sent, duo adhuc restabant, absque quibus omnia frustra esse videbantur. [Pr]imum omnia tegenda & velanda erat pulchro aliquo fuco & specioso cærom[ate, ne] visa atque horrida de absoluta tum Electione tum Reprobatione sentent[ia], nudam & incomptam respueret, atque auersaretur populus, cuius grat[ia] [pr]cipuè litandum erat, quippe cui fortunam istam suam magna ex part[e de]bat Synodus. Deinde in gratiam dissentientium Doctorum ita adorn[anda e]rat, vt omnium vna eademque videretur esse sententia. Neque enim [ignora]bant, quantum ea res ponderis habitura esset apud imperitam plebem [...] non contenti vna generali Canonum, vt fieri solet, subsignatione, om[nes] singuli nouo ritu singula doctrinæ Capita seorsim subsignarunt, vt cons[ensio] la sæpius obuersaretur Lectori, & in oculos eius incurreret. Hæc vt co[nse]rentur, primum eijciendi erant Citati quibus propositum erat fucum ill[i pu]blicitus coram Sole detrahere, & arcana sententiæ illius detegere. De[inde se]creto omnia agenda erant, ne dissensio dispalesceret, aut populus resciscer[et quid] intus ageretur. Vt eijcerentur Citati, concessa ipsis libertas adimenda [...] aut restringenda erat, & intra interrogatoria pædagogico quodam ri[tu cir]cumscribenda. Secreto & remotis speculatoribus agere, pro arbitrio om[nia] poterant; Hanc secreti licentiam nacti, tandem non nisi post multas [...] minus acres, quam longas lites & altercationes, triplici fuco adornar[...]

nes. 1. Deformia & fœda sua placita passim fere speciosa & plausibili ora- mangonum instar incrustarunt, ne horrenda viderentur. 2. Fœdissima illa re abominanda Supra-Lapsariorum dogmata vel dissimularunt, quia on improbabant aut facillime tolerabant, vel non nisi quibusdam voculis uiam eorum interpolata resecerunt, ut ab ijs omnes unanimiter abhorre- derentur. Denique non pauca ita ambigue protulerunt, ut calcei & co- t sint, qui Supra-Lapsariorum & Infra-Lapsariorum pedibus pariter & uo aptari possint. Hac ratione Histrioniam exercuerunt cum toto mun- sonati Patres & veritatis simul atque vnanimitatis specie se Orbi Chri- commendare sunt conati. Neque tamen id effecerunt, ut non a varijs nimaduersus & obseruatus fuerit: Consensum enim quod attinet, qua- quam tenuis debilisque iste fuerit Acta ipsorum, licet contracta, ma- fatis arguunt: si integra prodijssent, bone Deus! quanta discordiarum in ijs deprehensa fuissent? Specimen aliquod vide in subiecta tabella.

De obiecto Prædestinationis.

arus statuit obiectum eius esse ntum hominem lapsum, im ante lapsum in Præde- one à Deo consideratum, *ag 241. sess 107. & propterea dicium seorsim a reliquis Pro- s dat*	*Dissentiunt Professores & reliqui fere Theologi, tam Exteri, quam Pro- uinciales, & obiectum Prædestinatio- nis faciunt* hominem lapsum, vel genus humanum in peccatum & perditionem prolapsum.
-Hollandica Synodus statuit ex toto genere humano quasdam singulares per- legisse, & in eligendo, (*si- reprobando*) omneshomi- siderasse in pari statu. *part. 5.37.*	

vero Suyd-Hollandicæ Synodi Deputati existiment non esse necessa- definiatur, an Deus homines considerauerit vt lapsos, an etiam vt non- os, tamen aliter censuerunt semper Gomarus, Donteklockius, & iam Molinæus cuius iudicium Actis suis inseruerunt Synodales, & cui pro simo iudicio suo & consensu in doctrina gratias egerunt. part. 1 pag. narus dicit Deo insipientiam tribui, si statuatur obiectum prædesti- solum homo lapsus: Donteclock contra Deo iniustitiam tribui affir- omo nondum lapsus statuatur obiectum: Molinæus similiter in Ana-

tome

tome sua cap. 13. pag. 84. aßerit, Deum non potuisse integra iustiti[...] pœnis afficere homines quos consideraſſet ſine peccato. [...] enim (*inquit*) non punit inſontes. Eſtque damnatio actus di[...] iuſtitiæ, quæ ſibi conſtare non poſſet, ſi homo innocens & nulla [...] culpam deſtinaretur ad deſertionem, ex qua æterna perditio ne[...] ſario conſequeretur; *Rationem addit aliam paragrapho 10.* Quod ſi [...] inſontem creaturam deſtinauit ad perditionem, neceſſe eſt ea[...] deſtinauerit ad peccatum, ſine quo non poteſt eſſe iuſta perditi[...] ſic Deus erit cauſa impulſiua peccati. Nec homo poterit iuſte p[...] ob peccatum, ad quod eſt aut præciſe deſtinatus, aut Dei volu[...] compulſus; *parag 6. inſuper addit*. Hac reprobatione creatura [...] cens non modo fit miſerrima, ſed etiam peſſima.. Nam quem [...] odit, neceſſe eſt Deum oderit aut odio habiturus ſit. Negationẽ [...] Spiritus Dei ſequitur neceſſario auerſio voluntatis creaturę. [...] iuxta hoc dogma Deus prius oderit hominem a ſe factum, qua[...] mo Deum oderit, fieri non poteſt, quin Dei odium quo hom[...] odit, per idem dogma fiat cauſa odij quo homo Deum odit, [...] Deus fiat peccati author. *En, hi nihilominus inter ſe adeo vnanimi[...] ſentiunt, vt Molinæus Synodum Dordracenam Venerandam vocet* qu[...] la alia à multis retro ſæculis celebrior nec ſanctior fuit, *ibid.* [...] *Synodus viciſsim, cui Gomarus etiam ipſe ſubſcripſit, ſalua proteſtati[...] Molinæo* pro accuratiſſimo iudicio ſuo & conſenſu in doctri[...] tias egerit. *His adde, Quod in eo ipſo cap. 13. expreße contra iudicia [...] tam Exterorum quam Prouincialium affirmet,* Reprobare ac vell[...] nare idem eſſe, quemadmodum eligere idem eſt, ac velle ſalu[...] *rag 3.* Nec reprobari adeo quemquam niſi ob peccatum, *ibid.* [...] *contra omnes Theologos qui contrarium expreſſe tuentur, vti ex iudi[...] nium liquet, vbi & occurrit obiectioni cuidam in qua tamen omnes ſer[...] dales etiam ſententiæ ſuæ proram & puppim collocarunt. cum parag. 9.* [...] Non effugeret qui diceret, Reprobatione non deſtinari homi[...] damnationẽ, ſed tantum præteriri aut non eligi: Nempe ſic qu[...] tur verba molliora, quibus eadem res dicatur. Perinde en[...] ſiue Deus deſtinet hominem ad damnationem, ſiue id faciat, [...] damnatio neceſſario ſequitur. *Ignis aquæ nõ tam è diametro contr[...] quam hæ ſententiæ ſibi inuicẽ. I nunc ergo & conſenſum horum Patru[...] Vtique ſi Deputati Synodi Suyd Hollandicæ, hæc non neceſſaria eſſe q[...] niantur, ſtatuãt, eoque loco habeãt, vt diſcrepare tantum videantur [...] loquuntur pag. 38. par. 3.) & reconciliari facile queant, quid obſtat, qu[...]*

conuenire & conciliari posse credant quæ δὶς διὰ πασῶν à se mutuo ...nt?

...as & incommodas quorundam ...rum locutiones censent reijcien... Theologi Britanni, Hassiaci, ...nses.

Plerique suffragiorū numero potiores id fieri nolunt, ne phrasium istarum reiectione Orthodoxa doctrina ab illis aßerta & defensa pariter damnari videretur, part. 1 pag. 27. Seß. 132.

De Infantibus Fidelium.

...eßores Belgici quatuor sta... liberos fidelium in sua in... morientes electis esse ac...ndos, cum a Deo ex hac vi...iose eripiuntur, antequam ...is illius conditiones viola... *pag. 11 part. 3.* ... eos pertinere promissio... ... vitam æternam, *ibid.*

Gomarus dicit, Infantes fœderatorum Deo per Christum, ac vere fidelium, etiam electos esse pie credimus, si ante vsum rationis moriantur, ex formula fœderis; Ego sum Deus tuus & seminis tui, *pag. 24. part. 3.*

Britanni asserunt Thesi sua 7 pag. 10. part. 3. Ad rationem electionis diuinæ siue ponendam, siue tollendam, circumstantia ætatis est quiddam impertinens & nihil prorsus operatur.

Synodus Suyd-Hollandica pag. 39. part. 3. An reprobatio quoque locum habeat in infantibus fidelium in infantia sine peccatis actualibus morientibus, existimamus non esse curiose inquirendum, sed quia exstant S. Scripturæ testimonia, quæ fidelibus parentibus omnem de electione & salute horum infantium dubitandi ansam præcidunt, existimamus in ijs esse acquiescendum.

...nsensum! Professores quatuor Belgici statuunt eos in infantia morien... ...endos esse electis, & ad eos pertinere promissiones Dei: Britanni sta... ...cumstantiam ætatis ad electionum nihil facere: Gomarus tantum pie ...ctos esse. Synodus Zuyd-Hollādica existimat non esse id curiose inquirendum

dum & tamen acquiescendum testimonijs S. Scripturæ quæ omnem dub[...] ansam præcidunt fidelibus parentibus.

De morte Christi.

Thesis Heterodoxa est:

Voluntas & intẽtio Patris filium in mortem tradentis, & filij eam subeuntis, fuit, vt reconciliatio & remissio peccatorum omnibus & singulis tam pereuntibus, quam seruandis impetraretur, solis autem credentibus applicaretur, *part.2.pag.106. Ita Nassauio-VVeterauici, Britanni, Palatini, omnes fere cæteri statuunt.*

Contra Matth. Martini p[...] 114. part.2. ita statuit Thes.8.

Si redemptio tanquam co[...] mune beneficium omnibu[...] minibus impensum non [...] natur, indifferens & pro[...] prædicatio Euangelij Ap[...] commissa apud omnes gẽt[...] eunda, nullum verum fu[...] mentum habebit.

Thes.10.

Neque hic satis erit suf[...] tiam talem Redemptionis [...] re, quæ satis esse posset, se[...] nino talẽ, quæ sit satis, & [...] Deus & Christus satis e[...] luerunt. Nam alioquin [...] tum & promissio Euan[...] conuellerentur.

Thes.11.

Quomodo enim ex be[...] sufficiente quidem, at nu[...] destinato per verã intẽti[...] deducetur necessitas cre[...] quod illud ad me pertinea[...]

Rationes cur hanc sententiam sequatur tres assignat, pag.116.

1. Vt Scripturæ posśint no[...] torte conciliari.

2. Vt maneat Deo gloria [...] tis, misericordiæ & iust[...] mandatis, promissionib[...] comminationibus Euang[...] ne illis Deus secus aliquid [...] vel agere iudicetur, quam [...] sonant.

3. Vt manifestum sit culpam interitus impiorum esse in illis ipsis, non autem in defectu remedij, per quod seruari potuissent.

ce tam longe à se dissitis opinionibus vna quædã cõueniens formula quætandẽ reperta est, in quã concorditer consenserunt, salua sua cuique ma- 'ententia, Patres conscripti. Mirũne est consensum inter eos repertum 't eodem fuco nusquam fere non in cæteris vsi sunt: Antidotum hoc id manifestum facit: Acta edita id passim loquuntur, vti Historia rerum ım à Remonst. breui in lucem danda, si Deus volet, clarum dabit. ·æ res facere debet, Lector, vt fuco hoc præstigias tibi fieri non sinas. Cer- m erroris indicium est tegi velle: Sola veritas lucem amat, fucum odit, nec vult, nec opus habet. Hæc causa est, cur in hoc Antidoto non tam ɜtur error, quam detegatur. Aduersus hæreticos, ait Irenæus, Victoria ım manifestatio, & vti Hieronymus inquit, Hæreticorum dicta & ser- ɜnarrare, est refutare & superare. Patet enim prima fronte absurditas. 'cesse habet conuinci, quod sua statim confessione falsum esse liquet. Ne- bium est, quin detectus tantum clareque ostensus hic error, eadem opera ı negotio prorsus deletus, extinctusque fuisset per vniuersum Belgium, ato hoc consensu restabilitus, & qui detegebant, per vim oppressi fuis- 'texisse tantum erat refutasse. Detegentes refutari non poterant nisi op- ɜntur. Et hinc illæ lachrymæ. Non patitur tangi aut detegi vlcera sua ıa Caluini secta. Nimis enim fœda ac tetra sunt, adeo vt propius intuẽti m pariant. Medicinam omnem respuit, & medicum nullum ferre Nemo impune hactenus ei medicam manum porrexit, nisi cum ei po- pprimendi defuit. Vtque adeo stupet & defixa est in titulo Reforma- 's Reformatæ Ecclesiæ solo nomine, vt sibi nihil deesse posse existimet, & ıationẽ totam laborare ac nutare credat, si vel minimus apex in dubiũ ', tanquã si Reformatio instar formæ substãtialis in indiuisibili consiste- magis ac minus non caperet. Et hinc est, quod alios iuxta se non ferat, quos per omnia consentientes sibi habet. Nec parũ falluntur ij, qui liber- i aliquam pollicentur, vbi illi rerũ potiuntur. Nota nota nimis sunt pro- 'a Querela Ecclesiæ, Præsidis Bogermanni cruenta & humani sanguinis Præfatio in librum Bezæ de hæreticis occidendis, Smoutij crudelia di- horrenda Teilingij axiomata. Si sapiant, exemplo nostro discant, quid modi Diotrephis sperandum sit. Equidem, aut seruiliter parent, aut su- ominantur. Si quos adhuc dissentientes iuxta se tolerant, tempori illud acceptum ferendum, non animo istorum. Vti res sese dant, ita magni

humilesque

humilesque sunt: occasionem alios opprimendi aut quærunt, aut exspecta se ipsa sponte offerat, non sinunt eam præterire, sed auidè inuadunt atque piunt, vt Reformationem suam illam sc. promoueant. Exempla not Gandaui in Flandria, Antvverpiæ in Brabantia, VVoerdæ in Holland non ita nuper Dauentriæ in Transisulania, Middelburgi in Zelandia, non? Secure & solus habitare vult Israel scilicet Reformatus; de cruc queritur, vbi sunt qui obstrepunt, aut non fauent. Nec vnquam oppri prætextus deest, quibus causa principalis iustam criminandi materia dat. Quos enim oppressos cupiunt, eos hæresium & turbarum reos agu manifestos clamant, nisi ex arbitrio ipsorum omnia dicant & faciant. A tite ad hæc, o vos, quibus melior & posterior Lutheri ac Melanch sententia arridet. Vbi in Remonstrantes desæuierit tempestas, vestris c bus incubitura est, & quæ nunc in alios, eadem in vos faba aliquando c Monuisse sufficiat.

Tuum est, Benigne Lector, operam dare, ne fuco horum Canonun piaris, & ingenium horum hominum ex Actis ipsorum cognoscere: violentiam eorum non potes non videre: Eam palam vniuersus Orbis v audit: si fucum etiam vides, bene est: sin minus, en Antidotum, antehac & desultorie Belgice scriptum, nunc Latinitate donatum, & non par ctum, in quo apertè satis & manifestè detegitur & reuelatur. Hoc v fruere, ne in laqueos incidas, & præiudicia te transuersum agant. rem stylum fecit aliquando materiæ ipsius asperitas, & obscuriorem f fuci, quo vsa est Synodus; subtilitas sæpe subtilitate eruenda & euerte odio nihil dedimus, nec gratiæ: Personarum vitia alia vix taxamus, quæ eas partem esse aduersam arguunt. Id æquum & neceßarium al esse nemo diffitebitur, qui causæ Citatorum inde non parum momenti a intelligit, quod ij, qui eam oppresserunt aduersa pars fuerint. Si quæ mixta reperias, ista eo tantum pertinent, vt intelligas, quam inepti fue dices, qui eo conuenerant. Id si minus placebit, Rem vide, & si veritate fucum candide indicantibus, & vim Conscientiæ solius causa patient pro te omnibusque nocte dieque Deum Immortalem orantibus faue &

Vale.

NTIDOTVM
CONTINENS
ECLARATIONEM SENTENTIÆ
QVÆ IN SYNODO NATIONALI
DORDRACENA
ASSERTA ET STABILITA EST.

uctio ad principalem causæ tractationem continens instructionem, qua one quilibet sese gerere debeat, vt de Synodo rectè & prout oportet iu- um faciat.

NEVOLE LECTOR,

TSI circumspectus & candidus rerum æstimator, qui exercitatos sensus habet ad discretionem boni & mali, veri & falsi, rerumque omnium momenta accurate ponderare atque expendere solet, non leuiter nec temere de ijs, quæ quotidie incidunt, imprimis Religionem attinentibus, iudicium suum præcipitaturus sit, neque illud opinionibus in speciem tantum verisimili- cile addicturus, aut ex pervulgato & communi arbitrio, quo ıa quæque non raro mirum in modum incrustari, & adulte- lent, sit suspensurus; Nihilominus tamen dici vix potest, sit difficile in tanto communium iudiciorum æstu, animum udicio integrum ita seruare, vt vi eorundem, veluti torren- uius impetu, aut non abripiaris, aut non obruaris. Hinc nihil omni tempore, imprimis autem cum sinistra & peruersa ı supra claram & apertam rationem eunt, & non aliter quam states contra ventorum vim ac violentiam ingruunt atque

Christiani hominis est non duci opinioni bus sed certo iudicio, potissimum in rebus religionis.

adſurgunt, Chriſtiano homini neceſſarium eſt, quam vt dilig
prouideat ne animum & mentem ſuam ſpecie ſolâ veriſimili
nis veluti collyrio aliquo faſcinari aut vitiari ſinat, ſed iudi
ſuum, etiamſi vel totum mundum ſecus iudicare videat, re
atque imperturbatum ſemper ſeruet. Hæc res ſi vnquam
certe hoc imprimis noſtro tempore in vſum deducenda
animum reuocanda eſt. Etenim licet hactenus non pauci
nos fuerint, qui refragante maxima mundi parte, erecto a
adſeruerunt, in rebus Religionis ac Conſcientiæ neutiquã
dum eſſe Decretis ac Concluſionibus Doctorum, Concili
aut Synodorum, quocunque tandem titulo venirent, ſed
tantum Scripturę S. certiſſima, infallibili & indubia author
Videmus tamen atque experiundo diſcimus, inter eos qui id
hac maximè vrſerunt & pro eo tanquam pro aris & focis ace
dimicarunt, imò id ipſum tanquam Profeſſionis ſuæ teſſer
Sacramentum, cum ex vſu fore videbatur, præ ſe tulerunt,
eſſe non paucos, qui huiuſce ſui axiomatis immemores, ſiue
illud tanto ſibi vſui amplius non eſſe videant, ſiue quod reru
arum ſucceſſu felici elati, id amplius curare nolint, ad von
ſuum redeunt, & veterem cantilenam occinentes, Synod
Conciliorumque, ſi modo Reformatorũ nomine veniant, a
ritatem tanto in pretio habendam eſſe cenſent, vt in animu
ducere non ſuſtineant, fieri poſſe aut æquum eſſe, vt quod i
decretum aut concluſum eſt, ab vllo mortalium in dubium
tur, idque ob hanc maximè cauſam, quod neutiquam veri
videri debeat, tot ac tam notæ authoritatis, eruditionis &
monię Theologos, qui ex omni Orbis parte ad ea confluxer
ac tam illuſtres nobiles ac præpotentes Dominos, quippia
decreturos, vel vt decerneretur permiſſuros, quod rationib
timis & omni exceptione maioribus nixum non ſit: Fier
poſſe quin omnium & ſingulorum illorum exiſtimationi, p
eruditioni, ſanctiſque & ſeriis ad Deum precibus, frequen
atque aſſiduis ſeſſionibus præiudicium maximum fiat, ſi
perperam ab ipſis actum eſſe in ſuſpicionem vocetur. Et ha

Desultoria quorundã hominum in iudicando incõstantia.

ratione nunc loquuntur ij, qui apud animum suum, velint
it, conuicti sunt de eo, quod in Synodis illis non raro mani-
Partiũ studia locum habeant & tantum non agmen ducant.
eruntamen, Amice Lector, si Christianus es & ingenue veri-
n diuinam amas, non equidem commouere te debet, species
endor ille externus, quo fascinari fere vulgus solet, sed clara
e aperta veritatis oratio instar Cynosurę aut Helices alicuius
culos & ob animum versari tibi semper debet, ne à recto tra-
deflectas ad deuia, aut in æstuaria errorum cum periculo nau-
incidas. Synodorum authoritas, olim fatentibus ipsis Con-
em. nulli rectè iudicanti ἀνυπεύθυνος & irrefragabilis videri
t: Qui in ijs comparent, homines sunt, qui vt cæteri morta-
nnes, labi & errare possunt, & nonnunquam humani à se
alienum esse tam manifestè demonstrant, vt lippis ipsis lique-
ruditio sæpe nihil præter merum Schema est, & non raro ijs
tur, qui pręter nomen & titulum eruditionis nihil habent:
imo Eruditio nisi comitẽ & quasi ducem habeat Pietatem,
καν & modestiam, idem quod nouacula in manu furiosi est:
ræ Sessiones & frequentes Coitiones in Synodis sæpenume-
ıd non sunt, quam personatæ quædam laruæ, sub quarum
ıtu pessimi negotium suum agunt, & veluti orchestræ ac pro-
a, in quibus eam quisque personam repræsentat ac gerit,
ue fabulam & ludum agit, quem à magistro suo didicit, aut
ırrari sibi in aurem passus est: Quin imo, sunt proh dolor!
unquam mera tantum περιπετάσματα & vela, quibus Magna-
Proceres mundi huius, morbos animi sui, puta malitiam,
ctæ studium & ambitionem, tegunt atque operiunt, vt hac
ıe optimos quosque & innocentissimos, quos molitionibus
ıiquis obstare vident, non tam odio aut animi quodam mor-
ıam solius veritatis studio & Dei amore, opprimere, proscri-
e è medio tollere videantur. Mundus siquidem decipi vult,
iabolo, si modo larua aliqua speciosa tectus sit, neutiquam
ıret. Noli mihi credere, Benigne Lector, vide sis quid ipse *Bezæ iudicium de Cõcilijs.*
in Epistola sua quam Translationi N. T. præfixit, & Principi

Condæo Ludouico Burbonio inſcripſit, iudicet.

Alij Concilia & Veteres Canonas ſibi proponant, præfixis etiam m[...] ficis titulis quaſi inde ſarcienda ſit Eccleſiæ concordia ſed infælici ſuc[...] Multas enim Synodos (de ijs loquor quæ non ſunt aperte damnandæ) [...] etiam quæ ad doctrinam ſpectant, neſcio an quiſquam nunc ignoret no[...] ſcurè tantum ſed etiam imperitè ſæpe iudicaſſe. Itaque Prouinciales [...] Generalibus ſunt correctæ. Sed quid ſi Prouinciales interdum rectius [...] Vniuerſales ſenſerunt? Hoc autem ita eſſe facile animaduertet, qui [...] vel vnicam Gangrenſem, cum multis quas OEcumenicas vocant, co[...] rarit. Omitto quod ipſa temporum hiſtoria manifeſte probat, optimis [...] illis temporibus, (ſi cum poſterioribus conferantur) eam fuiſſe nonnull[...] Epiſcoporum partim ambitionem, partim futilitatem & ignorantia[...] multorum etiam apertiſſimam ac deſperatiſſimam improbitatem, vt [...] nam plane cœtibus eorum præfuiſſe, vel ipſi cæci facillime perſpiciant.

Si hęc fatente Beza ipſo, antiquis & celebratis illis maxim[...] vicinis Apoſtolorũ temporibus, quin in ipſis etiam OEcume[...] & Vniuerſalibus Synodis & Concilijs manifeſte locum habu[...] & acciderint, mirumne eſſet, ſi hoc noſtro deprauato & in ſe[...] vergente ſæculo ſimile quid aut deterius contingeret? Quò p[...] us à ſcaturigine ſua abeſt riuus eo limpidior & defæcatior, flu[...] longius paulo abceſſeris, lutulentior & turbatior it, ſecum ra[...] & trahens quicquid obuium fit cœni & fœculentiæ. Neque [...] abſimile vero videri debet ijs, qui, cum antehac ſeſe Concili[...] authoritate premi atque vrgeri ſentirent, in ore & in promtu [...] per habere ſolebant, celebratum illud *Nazianzeni* cogno[...] Theologi, qui circa primi & celeberrimi illius Concilij Ni[...] tempora natus cum eſſet, & per ſexaginta quinque annos int[...] non paucis Synodis ac Concilijs interfuiſſet, in hanc ſe[...] tiam tandem ad Procopium Epiſt. 42. ſcripſiſſe legitur. *[...] animo affectus ſum, vt omnia Epiſcoporum Concilia fugiam, quia n[...] Concilij finem lætum fauſtumque vidi, nec vllum, quod depulſione[...] tius, quam incrementum malorum habuerit.*

Gregorij Nazianzeni iudicium de Concilijs.

Hinc factum eſt, vt antiquis illis temporibus multi magn[...] minis, & famæ non obſcuræ Epiſcopi ad Concilia vocati acce[...]

Epiſcopi qui ad Concilia vocati ac-

ſtauerint, vbi videlicet animaduerterent ea indici & cogi, *cedere recuſarunt,*
eritatis propugnandæ ſed vel impiæ doctrinæ vel aliquorum
tię cõſtituendæ cauſa. Cæſar Conſtantinus indixerat Con-
ı Antiochiæ, Maximus autem Epiſcopus Hieroſolymitanus *Maximus, Epiſcopus Hieroſolymitanus.*
ſi non longum eſſet intervallum, eò non venit, propterea
& Cæſaris animum & quid Ariani molirentur Epiſcopi, ſci-
thanaſius etſi Tyrum venit in Concilium, tamen non diu *Athanaſius*
it, quod primores Concilij videret, accuſandi ſimul & iudi-
partes vſurpare, & quod ſummiſſos contra ſe quoſdam in-
ret eſſe accuſatores. Syrmij, oppido Pannonię, magnum fuit
Concilium aduerſus Photinũ, res enim erat ardua, & quam-
Cęſar Epiſcopis vt eo venirent mandabat, Occidentales ta- *Occidentales Epiſcopi.*
ıon obtemperabant, cum Arianorum turbam ibi creuiſſe
duerterent, & fore ſuſpicarentur vt falſum ibi dogma decer-
ır. Erat tunc magni nominis Oſius, Epiſcopus Cordubẽſis,
Cæſar Arianorum hortatu iuſſit ex Hiſpanijs eò quoque
; cum veniſſet, ratum habuit captioſum illud Symbolum
enſe quod ingentem poſt Eccleſiæ diſſipationem excitauit,
ehenditur Oſius hanc ob cauſam ab Hilario, qui non inter- *Hilarius.*
yrillus Epiſcopus Hieroſolymitanus, ad eorum conuentus *Cyrillus.*
ıriſtum eiuſdem eſſe cum Patre ſubſtantiæ negabant, num-
venit, & fertur omniũ primus à Concilijs appellaſſe ſcrip-
diolani fuit inchoatum Concilium, eoque conuocati per
m Epiſcopi: cum vero Paulinus Epiſcopus Treuirenſis & *Paulinus.*
dam pauci viderent Auxentium Epiſcopum Mediolanen-
que ſocios moliri quædam ſiniſtra, diſceſſione facta Conci-
lud diſſiparunt. Chryſoſtomus ab æmulo Theophilo ad *Chryſoſtomus.*
ium Theodoſij mandato conuocatum, quater & amplius
tus venire noluit, ne eoſdem hoſtes & iudices haberet: *Parai notatu dignum conſilium.*
conſiderans Paręus tanquam notatu dignum factum in hęc
rupit, Irenici ſui pag. 34. *Neque profecto nos ad Concilium tale veniat authores cuiquam fuerimus, vbi eoſdem habeat aduerſarios es:* Quo dicto non obſcure innuit, idem quod tum tem-
hoc noſtro accidere atque euenire poſſe.

Hæc cum ita ſe habeant, profectò perperam admodum il[...]mus, ſi credimus nos iam pridem ſupra hæc vitia & morbo[...]ſiſtere, noſtrumque æuum ab hiſce inquinamentis prorſus i[...]ne eſſe, quin contra potius ſtatuendum nobis eſt, Si hæc in [...]ligno facta ſunt, quid fiet in arido? Sæcula quo diutius dura[...]magis vergunt in peius, & inſtar cloacarum admittunt atqu[...]trahunt omnis generis fæces ac ſordes vitiorum, adeò vt ipſ[...]ſi quando ætatem aliquã conſequantur & longa conſuetudi[...]borentur ac firmentur, id eſt, ſi Dijs placet, antiquitatis titul[...]lientur, vitia eſſe deſinant apud poſteros, & paulatim vir[...]optimarum nomine veniant.

Et ne longe abeamus, en luculentum ſpecimen exhibi[...]Synodo ſiue potius Cõciliabulo nupero Dordraceno, ad q[...]tus fere Orbis Chriſtianus reſpexit, quod tanto molimine [...]Contra-Rem. vt tanquam Panacæam quandam, omnium n[...]rum & paroxyſmorum in Belgica Eccleſia nuper ortorum, [...]deliter graſſantium præſentiſſimũ remedium futurum clar[...]& contenderent: vna omnium Contra-Remonſt. vox erat: [...]dus Synodus! Niſi Synodus conuocetur aurora non illuceſ[...]triæ noſtræ. Inſpice & perluſtra quęſo arcana huius ſacri C[...]abuli, examina atque expende quibus modis illud coactur[...]convocatum, deinde quæ ratio agendi in eo obſeruata fuer[...]nique quæ dogmata in eo approbata & ſtabilita ſint, & co[...]tum quale æuum ſit in quo nunc viuis & degis.

CAP. I.

Duo complectitur, 1. Qua ratione & modo Synodus Dordracena indicta [...] uocata ſit, 2. Quæ in ea procedendi ratio cum Citatis Remonſtr. obſe[...]

VT manifeſtè & breuiter liquere poſſit quomod[...]uocata ſit hæc Synodus, ſiue quales ad eam cel[...]dam aduocati ſint, operę pretium erit animum t[...]aduertere ad Sententiam non ita nuper cont[...]riſſimum & Patrię ſuæ amantiſſimum Virum, ſæculi huiu[...]

cem H. Grotium, à delegatis ad eam rem Iudicibus latam,
Priuilegio Ord. Generali. typis editam, quippe in ea id
ætera crimini datur Viro Clarissimo: *Quod in Anglia cum
rtatu & suasu Ioannis ab Oldenbarnuelt, tentauerit & explora-
opius animos Episcoporum, vt si quidem res Synodum postulatura
rum aliqui qui a prædictis nouitatibus non vrorsus abhorrerent, ad
ari possent.* Ex hac sententia manifestum fit, id operam de-
s, qui Synodum indixerunt, vt ex vicinis Regnis, Prouin-
Rebuspublicis alij non vocarentur, quam quos professos
strantium aduersarios, & Sententiam eorum Nouitatis
laturos, dubioque omni procul damnaturos esse multo iam
quido constabat; quin imo, de quibus antea quales essent
a exploratione facta (quod ipsum tamen crimini datur D.
) persuasissimi erant, prout hoc ipsum manifestum facere
Illustrissimus Princeps Anhaltinus, quem, priusquam de
gis ipsius vocandis quippiam statuerent, ante omnia per
am rogare consultum duxerunt, vt Confessionem Theo-
n suorum transmittere non grauaretur, exploraturi scilicet
e ea per omnia cum Confessione Ecclesiarum Belgicarum
iret, & exinde deliberaturi anne consultum esset Theolo-
altinos cæterorum Theologorũ ordini adscribere, eosq;
dum vna cum reliquis vocare: qui isto ipsorum proposito
uerso, id non sine dedignatione & indignatione aliqua fa-
rectauit.

irmant id euidenter testimonio suo omnes fere Theologi
Actis Synodi Nationalis à Contra-Remonst. editis. Ge-
s primi & veluti antesignani in literis suis fiducialibus om-
anifestissime produnt quo animo erga Remonstrantes eo-
caussam fuerint cum suos ablegarent ad Synodum, *vt,*
n, *fures qui irrepserant in Ecclesiam arcerent & pellerent; Fures,*
à quibus fidei Articulos quos oportuisset immotos.N.B.*& in bo-
entiæ thesauro repositos, contentiosis disceptationibus & suspe-
tionibus turbari & concerpi cernebant, à quibus Confessiones ex
i depromtas & tot Martyrum sanguine cõprobatas damno verti,*
inge-

ingeniorum acies & ſtylorum mucrones in viſcera materna condi, he iam olim exploſas Arianorum & Pelagianorum hæreſes in vitam a dolent, aliaque ſimilia. Ioſephus Hallus in Latina ſua adhorta o qua Synodum adfatus eſt, diſerte hæc refert. *Rex Magnæ Bri nıæ nobis ın mandatis dedit, illud totis viribus vrgere, illud vnum care, vt receptæ hactenus fidei communique & veſtræ & aliarum Ecle rum Confeſſioni adhærere vſque velitis omnes*. Idem repetunt i fi iudicij ſui ſuper Quinto Articulo Remonſtrantium Epiſcop cæterique ad Synodum delegati Theologi Britanni, poſt je tum in Synodo ſolemne iuramentum de nullis ſcriptis hu ſed ſolo Dei verbo pro certa ac indubitata fidei regula adhi cum aiunt pag. 224. *Hoc certe Sereniſsimus noſter ac Potent Magnæ Britanniæ Rex, Fidei Chriſtianæ defenſor ac propugnato acerrimus, imprimis curauit, cum nobis huc deſtinatis, in mandatis vt publicam Eccleſiæ veſtræ pacem moderatioribus conſilijs pro noſtro promoueremus:* ac *vt venerandos Symmyſtas in Synodo hac coactos, hortaremur ne quid in decretis Synodicis, quod contrauen ceptæ doctrinæ in tot publicis Eccleſiarũ Confeſſionibus conſignatæ tur*. Quid reliqui Theologi in mandatis habuerint non l quia *literas fidei non ad Synodum ſed ad Illuſtres ac Præpotente Generales omnes attuliſſe dicũtur in Actis Synodicis, nonnulli ver ſpeciales ad Illuſtriſſ. Principem Arauſicanum quibus delegationes probarunt*. Cæterum quo affectu erga Remonſtrantes ad dum acceſſerint teſtatum fecerunt, eo ipſo quod multo quam Remonſtrantium Sententia & cauſſa audita aut cogn ſet, omnes fere & ſinguli (ſolis Theologis Heluetijs excep declarationibus ſuis ſuper Proteſtatione & exceptionibu R monſtrantium contra Synodum, aperte non tantum dam rint Sententiam Remonſtrantium, ſed eoſdem etiam nou hereſeos & ſchiſmatis authores fecerint.

Theologi Britanni aſſerunt pag. 97. *Remonſtrantes rece doctrina communiter recepta*, (nota quod a Rege in mandatis buiſſe dicant ne quid ſtatuatur quod receptæ doctrinę con niat; hic a. à communiter recepta doctrina receſſiſſe R

tes aiunt.) *initium & caussa separationis exstiterunt.* Theologi ini dicunt pag. 99. *Contra-Remonstrantes à Remonstrantibus s fuisse ad faciendum secessionem: Remonstrantes Nouatores vo- ui schisma fecerunt a doctrina & ab εὐταξία Ecclesiasticâ.* Hassi dere significant pag. 100. 101. à Remonstrantibus *priua- à doctrina in Ecclesijs recepta discrepantes opiniones dissemina-* . Geneuenses, Bremenses, Emdenses, passim fere eos qui iodo sedebant Prouinciales Theologos *Ecclesiam veram & loxam* vocant, Remonstrantes vero *ἑτεροδόξους, Nouatores, imo ores* &c. Hæc tam atrocia & sinistra iudicia ante vllam e Remonstrantium cognitionem calidè prolata, satis ar- : quomodo erga Remonstrantes, eorumque caussam ani- uerint Theologi exteri qui ad Synodum vocati fuerunt: Theologi Heluetij prudentiores æquioresque sese erga nstrantes præbuerunt, ne partium studio cum cæteris ti viderentur, cum non obscurè reliquorũ Theologorum & intempestiua iudicia taxauerint, sententiamque suam e Remonstrantibus quam de Contra-Remonstrantibus ad plenam caussæ cognitionẽ reiecerint ac suspenderint nquiunt pag. 102. *Cæterum vt criminatio acerba est veneran- nc Synodum apellare schismaticam, ita intempestivum nobis non diffitemur, Remonstrantes criminis eiusdem, hoc quidem e, agere reos & condẽnare; est enim venerãda & sancta hæc Syno- gregata eum in finem, vt Doctrinam Remonstrantium proposi- xplicatam defensamque audiat, ad Dei verbum probè examinet, vel veritate vel falsitate pronunciet. Eousque igitur senten- e schismate, eiusque authoribus suspendendam esse sentimus, quidem pars ea, quæ post examen conuicta fuerit doctrinæ erro- c ipso schismatica quoque intelligetur, nisi cum corpore, à quo se auulsam, rursus coalescat.*

huiusmodi quidem professi aduersarij cum fuerint exteri logi, Pastores & Philosophi qui in Synodo ista compa- nt, quales, Benigne Lector, fuisse Prouinciales Theologos , quos certo certius est etiam ex numero eorum qui in *Qui & quales Prouinciales ad Synodum vocati fuerint*

par-

particularibus ſingularium Prouinciarum Synodis, ad quan
niſi Anteſignani Contra-Remonſtr. deputati erant, cone
rant, inſuper veluti delectu habito, ſegregatos & ſelectos ſil.
Si fidem certam tibi fieri velis, conſidera Anteſignanorum
primipilorum nomina, percurre virulenta eorum ſcripta
contra Remonſtr. ab ipſis non ita multò ante conuocatam
nodum edita ſunt, expende eorum pluſquam hoſtilia
monſt. acta, examina eorum amarulentas criminationes,
nitias conciones, clandeſtinas coitiones, conſpirationes,
mata, rebelliones, invectiuas pluſquam Philippicas, & co
veluti ex plauſtro quotidie dicta, aliaque his ſimilia, &
quales ij fuerint, cum iudicio apud te collige.

Bogermannus Synodi præſes.

Synodi Præſes annon profeſſus aduerſarius & tantum
capitalis hoſtis omnium eorum, qui ab ipſo ſeorſim ſenti
cętus ſuos in Patria noſtra habent, potiſſimum vero Rem
in hiſce controuerſiis? Annon patronũ acerrimum peſti
exitialis illius ac iam pridem à non paucis etiam Conti
monſt damnati de hæreticidio placiti, eſſe, lippis & tonſ
maximè in Friſia vbi degit, notum eſt? Annon is eſt, qui v
ris fide dignis accepimus, veluti Dictator quidã propria
ritate ſua, inconſultis ijs quibuſcum ad Synodum deput
omnia communicatis vt par erat conſilijs, agere iuſſus
cum ſuis tantum pauculis coniuratis fratribus & factioni
omnia priuatim & ſeorſim contra Inſtructionis ſuæ te
egit, & huiuſce criminis reus actus imo convictus eſt in S
nupera Prouinciali Friſica? An non ille is eſt, cui (o iuſta
ſis!) *artes, fraudes & mendacia ſua* (quibus titulis ille inno
inſontes Remonſtr. in Synodo, ſuopte arbitratu iniuſſus
ter omnem rationem oneratos ac grauatos tanta cum ac
te & amarulentia dimittebat, vt pænitentia tactus, veni
poſtea petendam iudicaret) adeoque ambitio & φιλαργυ
lam publicèque exprobrata & in os obiecta ſunt, quo
præter ſummam 13 florenorum, qua quotidie quis cred
uiſus fuerat, inſuper 29 dierũ vacationes, id eſt ſummã t

n ſeptuaginta ſeptem florenorum in rationes adduxerit? Et
uidē ſanctiſſimus vir Synodi huius choragus & προεστὼς fuit.
ribas ſiue Actuarios Synodi quod attinet, quis neſcit eos *Scribæ Synodi*
os hoſtes & Remonſtr. infenſiſſimos & infeſtiſſimos mul-
tro ante annis fuiſſe, & id vbique qua clam qua palam te-
n feciſſe? Quibus etiam non eſt nota perfidia eorum? Feſti *Feſtus*
ommij in edendis & pro arbitrio ſuo truncandis atque in- *Hommius.*
etandis Trelcatiorum ſcriptis, non ſine magnorum viro-
rauiſſima indignatione? Similiter in propalandis peſſima
Epiſcopij Diſputationibus priuatis, alijſque cum Senatu
ſiaſtico, Vrbico & Claſſicali, Leidenſi rebus, popularis tur-
æſidio, geſtis? Dammanni verſipellis perfidia apparuit in
æ ab ipſo dicta factaque ſunt A° 1618. in Synodo Delfenſi, *Dammannus.*
tempore factioſi quorundam Contra-Remonſtrantium
rum conatus ſeſe prodere incipiebant, ſi cum ijs quæ non
ılto poſt egit conferantur. In Synodo etiam Arnhemienſi
a, per ipſum ea publicis Actis inſerta ſunt, quæ à vero &
ublica ſunt alieniſſima: vtriuſq; vero peruerſitas in conſig-
s Actis Synodi Dordracenæ luculenter demonſtrata eſt;
e in iſtis ea quæ ex re ipſorum erant, latè expoſita, quæ ex
ıus fore videbantur, omiſſa; quæ Remonſtr. cauſæ officere
iudicabāt, pro arbitrio ab ipſis recitata & conſignata com-
ıtur, & vt ne fucum quiſquam in Synodo olfaceret, non
oſt longum interuallum cum Acta obliuioni iam eſſent
a, recitata & recenſita ab ipſis ea fuiſſe certiſſimum
ıunc vero etiam non niſi contracta mutilata & truncata
rbitrio ipſorum in lucem dantur. Quis eſt, qui ignorat
ſit inidoneus D. Gomarus, qui in cauſa Arminij & eo- *Gomarus.*
uos Arminianos indigitant, iudex ſedeat, quippe colle-
s, à quo primum hoſtilis omnis diſcordiæ ſignum datum
qui veluti fecialis bellum ei eiuſque ſectatoribus indixit?
ı manifeſtus inimicitiarum & partium ſtudioſus ſit Thyſi- *Thyſius.*
rderuicenus, farragines, centones & collectanea ipſius,
ue ijs prætexuit non minus amarulentę quam inſulſæ prę-

fationes teſtari poſſunt. Quam ineptus rerum noſtrarum a
Sibrandus Lubbertus. ſit Sibrandus, pluſquā fœminina animi ipſius in Remonſtr
impotentia, aſſiduæ cum collegis moderatioribus ſimult
& tantū non Vatiniana odia, quotidianæ triuiales & vmbr
ipſius invectiuæ & literæ in Remonſtrantes pluſquam pr
riæ teſtatum facere poſſunt. Quem vero mortalium, ſi
Polyander animum paulum aduertat, latere poſſunt Polyandri ſim
clandeſtina & nullis rationibus ſubnixa in Remonſtr. i
VValæus. atque amarulentia, VValæi manifeſtū ſchiſma & ſeceſſio
Henricus Arnoldi. rici Arnoldi Synodi Suythollandicæ Præſidis ſcilicet di
mi, profana & ſcurrilia in vrbe Delfenſi contra Remonſt
Triglādus. conſilia vſuræque pluſquam nauticæ, Triglandi impud
Mehnius. mæ ex ſuggeſtu in Remonſtr. debacchationes, Mehnij
Lydius. cabile in diſſentientes à ſe odium, Lydij Phariſaicæ & ſe
Colonius. in Remonſtr. Philippicæ, Colonij ſecretæ & clandeſtin
aduerſariis Remonſtr. conſpirationes, imprimis quand
Liberi Patris nonnihil aſperſum ſeſe cum paraſito & Sile
Heinſio ſentiret, frontemque liberalius, vti ſolet, exporr
Quis inquam eſt, qui horum omnium & plurium alioru
duelles animos & hoſtilia in Remonſtr. facta ignorat? N
lixum nimis foret, neutiquam profectò difficile eſſet, d
cortinis & leuato velo oſtendere, quales ij omnes fueri
fabulæ illius Synodicæ Actores dici merentur: Sed not
res eſt, quam vt quemquam ea latere poſſit, qui vel mini
endi cupiditate ducitur.

Quod ſi propius & penitius introſpicere hanc ſcæn
Quales fuerint hi Vocati ad Synodum ex ipſis Deputantibus liquere poteſt. uet, conſidera quæſo ſecundo loco accuratè, quales ij fu
quibus hi omnes ad Synodum deputati & ablegati fu
reperies fuiſſe partim Claſſes, partim Synodos, partim
ſtoria vt vocant, à quibus iam ante Sententia Remon
tantum horrendæ hereſeos, ſed etiam intolerabilis in E
falſitatis accuſata & Actis ſolemniter conſignatis d
fuerat. 2. a quibus Remonſtr. nulla alia de cauſſa, qua
Sententiam Articulis Quinque comprehenſam & ex

obare aut ſaltem non improbare ſe faterentur, exautho-
x miniſteriis ſuis moti erãt. 3. a quibus templa & cathedræ
icæ, inuitis ac nequicquã repugnantibus Conſiſtorijs, Claſ-
;, ipſiſque adeo vrbium Rectoribus ſiue Magiſtratibus, per
& violentiam ſchiſmatis formandi cauſſa occupata erant.
quibus oues Remonſtrantium eo quod ſyſtaticis & com-
datitiis Remonſtr. Paſtorum inſtructæ accederent à menſa
mmunione Cœnæ Domini prohibitæ & excluſæ, ipſæque
n ſyſtaticæ Remonſtrantium, veluti hæreticorum, pro ni-
habitæ & reiectæ erant. 5. a quibus crebræ & frequentes
ones, cõſulationes, ſubſignationes aliaque ad ſeceſſionem
monſtr. inſtituẽdam quin imo ſeceſſiones, & ſchiſmata pa-
publiceq; facta fuerant, nullam aliam ob cauſam quã vt ſeſe
ıque Articulorum hoſtes capitales profiterẽtur. Denique,
am multoties ante recuſauerant eodem cum Remonſtr.
conuenire, communibus cum ipſis precibus ad Deum quin
communi inter precandum reuerentiæ ſigno, puta capitis
tione, vti, atque ita fraternitatem vllam teſtari vel leuiſſi-
ndicio nefas duxerãt. Verũtamen vt huiuſce rei pleniſſima
fiat, en tibi APOGRAPHA eorum decretorum, quæ in pri-
Contra-Remonſtrantium conuentibus ante Synodum
onalem adverſus Remonſtrantes concepta ſunt.

*ıandoquidem Dominus Deus per Prophetam Ezechielem hoc in manda-
lit cuſtodibus domus ſuæ, vt fideliter proſpiciant, & de hoſtium aduentu
emoneant qui curæ ipſorũ concrediti ſunt, futurum alias, ſi ſecus faxint,
guinem ab illorum manibus repoſcat: nos verò infra ſcripti, tamquam
les præfecti domui Dei, hactenus non ſine animi dolore vidimus, quoſ-
ſſe, qui cum ex officio tenerentur iuxta ac nos Euangelium docere,* à
doctrina Chriſti & ſuorum Apoſtolorũ, nec non formulis vni-
Catechiſmo & Cõfeſſione defecerint, *quibus in muneris noſtri in-
ſubſcripſimus, neque cauſam vel minimam videmus, propterquam ab iis
ndum nobis ſit; adhæc obſeruamus eos, qui ſe* Remonſtrantes voca-
doctrinæ diuinæ & Ieſu Chriſti meritis derogare, eos verò qui
inæ puritati adhærẽt, apud Magiſtratus in ſuſpicionẽ adducere,
mquã refractarios aduerſus DD. Ordinũ authoritatẽ traducere,
editioſis habere, & adhibitis ciuilibus pœnis, cultum ipſorum

per Magiſtratus impediri omni conatu, interea verò temporis ſuum ſpargere,& qui ipſis patrocinentur inuenire, *intermittere n-tuimus quin hoc ipſo ſcripto teſtemur fratres illos qui ab eiuſmodi Eccleſi turbatoribus & cordolijs ſe ſeparant, rectè facere, iuxta verba Apſt Rom.16.17. Precor autem vos fratres vt ſpeculemini diſſidiorum & ſca-rum authores præter doctrinã quam vos didiciſtis, & declinetis ab ijs; & 7. verſ. 10. 11. Si quis venerit ad vos & hanc doctrinam non adfert, ne r- eum domum, nec aue ei dicite. Qui n. dicit ei aue communicat operib. malis, quandoquidem nulla communio eſſe poteſt veritati cum men- Præterea nos ex officio teneri, vt iſtiuſmodi Remonſtrantes, quamdiu doctrinæ & Eccleſiaſtico ordini opponũt, & noxios Quinq; Articulos, & pretendunt Eccleſiaſticos Canonas tueri ſtudent*, agnoſcamus pro ijs quibus licitum nobis minimè ſit cõuentus vllos habere, & qu- membris noſtrorum cœtuum non habemus, *vtpote qui alium ſcopum & doctrinam, quam in hunc vſque diem habuerunt Chriſtus, A- ipſius & Reformatæ Eccleſiæ; Verum finaliter nos ab ijs, donec a doctr- deſiſtant, ſeparamus, tanquam qui aliud fundamentum ponere conant- vnquam adduci nos patiemur vllorum perſuaſionibus, qualiſcunque t- ſint conditionis, vt ab hoc propoſito recedamus, & cum Remonſtrãtibus modi nos recõciliari patiamur, quoad aliter hac de re in legitimâ Synodo dum dei verbum iudicante, ſtatutum fuerit; petentes à dilectis noſtris bus ſymmyſtis, eandem nobiſcum doctrinam & ordinem ſeruantibus,* dem ſibi eſſe mentem ſubſcriptione manuum ſuarum teſtent *iſta ratione concordibus & Chriſtianis ſtudijs* in bono opere nos deuinciẽtes, *Eccleſiam Dei fideliter regamus & incorrupto cibo verb- ni paſcamus iuxta laudabilem Eccleſiaſticum Ordinem hactenus ab E- Reformatis receptum; alij verò pro talibus apud Eccleſias agnoſcantu- Optimo cauſam noſtram commendantes, qui nos in hoc inſtituto ad v- finem gratioſe conſeruet. In veritatis teſtimonium nos infra ſcripti vna- bis in timore Domini*

Subſcripſimus 25. Ianuarij 1617. in vrbe Amſtelodamenſi &c.

Adrianus Iacobi adminiſter S. Euangelij in Eccleſia Harlemenſi.

Iacobus Alberti Camp. adminiſter Euangelij in Coedijck & Pan-

Petrus Plancius Præſes.

Iohannes Hallius adminiſ- Euangelij Amſtelod.

Iohannes Boudewini ſeni- gienſis.

es.
nus Hermanni senior Ec-
siæ dolentis Alcmariæ.
nes Georgij administer ver-
uini in Ecclesijs dolentibus
sunt in Soetermeer, Ha-
vvouda, Zeuenhuysen,
thuysen.
l Bonius concionator in
t Amers, Scriba.
ius Matthiæ ephorus Ec-
æ dolentis HasersWoudæ.

Henricus Hondius senior Hagiensis.
Signum Theodori Verduldich diaconi Ecclesiæ dolentis Goudæ.
Petrus Iacobi senior in dolente Ecclesiâ Brielæ.
Iohānes Lydius seruus Iesu Christi OudeWatriæ.
Rutgerus Huygens senior Ecclesiæ dolentis Schoonhouiæ.
Nomine Præsbyterij Ecclesiæ dolentis Rotterodami subscripsi Adrianus Adriani Hauelaer.

A ographum literarum fiduciariarum, quibus instructi fue-
, qui superius, decretum Classibus exhibuerunt.

n est fratribus Ecclesiarum Australis, & Borealis Hollandiæ, qui in Amstelodamensi propter grauamē dolentium Ecclesiarum comparue- osdam fratres delegare ad fratres Classium, qui grauati fuerunt vna s fratribus suis subscribere Actis siue decreto secessionis *inter Re- ntes & Contra-Remonstrantes, eum in finem vt ijdem nomine huius modis rationibus alios fratres ad* intermissam illā subscriptionē ieant, *& simul apud eosdem procurent*, vt pecuniæ colligantur in olentium Ecclesiarum, *vtque aliquos ex suis deputent, qui com- n conuentu Amstelodamensi ad 10. Aprilis 1617. Ideoque ad fratres N. miserunt N.N.N. administros SS. Euangelij in N.N.N. ro- atres vt hos ipsos omnium nomine excipere & fidem ijs habere velint, tissimum nobis futurum erit, Actum 8. Mart. 1617. subscripserant*

Petrus Plancius Præses.
Iohannes Lydius scriba.

A ographum primi decreti concepti in conuentu, ad mu-
liberationes conuocati Hagæ Comitis 24. & 25. Iulij
uod decretum Vnionis vocatur.

oquidē Ecclesiastæ quidā aut Ecclesiasticæ personæ ausæ fuerunt clam ere inito se mutuum obligare, & non conscijs nedum approbantibus iis aut symmystis, certam Remonstrantiam qua particularis ipsorum senten-

ſententia de electione ad ſalutem, efficacia mortis Chriſti, gratia Dei e
& perſeuerantia verè fidelium continetur Nob. ac Potentibus Hollan
VVeſtfriſiæ Ordinibus exhibere Anno. ..... petentes vt in illa ſe
publica eorundem Ordinum authoritate aduerſus iudicia & cenſuras
arum protegantur, & ſimul aperte ſatis indicantes habere ſe conſider
ſuas ad formulas vnitatis, nempe Confeſſionem & Catechiſmum har
gionum; ad hæc in editis ſuis libris oſtendunt, ſe ab alijs quoque capitib
doctrinæ deficere, quam in ijſdem libris odioſis conſequentijs grauant,
ſtantiſſimos Eccleſiarũ Doctores turpiter traducunt, ita vt in hunc vſq
accuratè ſciri non potuerit, quæ ipſorum ſit fides, & præterea non adh
Eccleſiaſticis Canonibus in Synodis Nationalibus aliquoties approba
magno Eccleſiarum commodo ac ædificatione in his regionibus receptis:
omnibus florentiſſimarum Eccleſiarum in his regionibus pax turbata eſt
ones ac ſchiſmata excitata; quodque etiam non ceßent ſententiam ſuam
nibus ac ſcriptis ſpargere, & plures in ſententiam ſuam pertrahere: Qu
incommoda vt poſthac, quoad fieri poteſt, vitentur, vtque maioribus m
curratur, viſum fuit nobis Eccleſijs, & Eccleſiæ ſeruis, concionatoribu
ribus & diaconis, recens vel olim ad hæc munera electis, ad conſeru
doctrinæ puritatem & bonum Eccleſiarum ordinem, arctiorem & pr
inter nos inire mutuæ vnionis rationem, promiſimuſque ſanctè & p
mus ſinguli viritim, nos ſub obedientia Nob. & Præpo. Ordinum ha
gionum firmiter & conſtanter, per Dei gratiam non ſolum prædictun
nem Eccleſiaſticum conſeruaturos, ſed potiſſimum puram doctrinam
matarum Eccleſiarum retenturos, prout ea ſecundum Dei ver
prædictas vnitatis formulas in recto ſuo ſenſu intellecta, ab initio R
tionis in his regionibus in vniuerſum tradita eſt: nos eam defenſuros
turos, pro virili noſtra vbicunque anſa eam promouendi dabitur, nec
fore mala, ſi qua huic vel illi ob hæc euenient, ſed communia omnium
iudicaturos, nos in his alios alijs dexteram porrecturos, & in ijſdem d
tibus, quæ doctrinam & ordinem concernunt nihil acturos, ſine c
approbatione aliorum, iuxta tenorem conceptæ Correſpondentiæ, quan
finem diligenter obſeruabimus, noſque tandem ſuo tempore, ſi Syno
tionalis primo quoque tempore non procedat, propius deli
ros de ijs, quæ noſtrum omnium nomine aduerſus iam di
cleſiaſticas perſonas Remonſtrãtes, contraque ipſorum doct
peremptorie agenda decernendaque erunt, vti iam nunc no
fratrum quidam extremâ adacti neceſſitate facere aggreſſi
teſtimonium veritatis nos ſupra ſcripti, his nomina noſtra

ex animo subscripsimus die ..... &c.

Pressior explicatio Hagiensis decreti.

d caput illud de Correspondentia siue mutuis deliberationibus attinet, nobis constet, quibus fratribus fidi possit, vt mutua cum illis habean- berationes; quæsitum fuit, an non tutò fidi possit illis fratribus, qui ur à falsis doctoribus secedendum esse, seque Remonstrantes & Re- rantium sententiæ addictos habere pro falsis doctoribus, & nmodo Synodum Nationalem exspectare, cuius nunc magna fulgere videtur, vt in eâ facta à Remonstrantibus secessio le- & præeunte Ecclesiastico iudicio executioni mandetur, *pro- es etiam, si Synodus Nationalis primo non procedat tempore*, se vna lijs fratribus, qui iam secessionem fecêre (quam ipsi iudicant simis & sufficientibus de causis factam) deliberaturos, de ido- tione & modo vniuersalem & vnanimem secessionem for- , *habentes hoc ipsum pro pressiore declaratione decreti a quibusdam us in Australi Hollandiâ concepti & subsignati.*

cat & testatur conuentus, cum talibus fratribus tanquam fide dignis am Correspondentiam siue mutuas deliberationes exerceri posse.

Decretum Schiedamense 9. Ianuarij 1618. ad hoc argumentum spectans.

m quoque fuit ad tollendum omnem inter Orthodoxos fratres, qui Remonstrãtes vocantur, diffidentiam, vtque rectius quo sint animo af- noscatur, vt fratres illi cum quibus propior hæc erit obseruanda Vnio r; vsque adeo sibi displicere Quinque Remonstrantium Arti- vt eos omnes & singulos tales esse iudicent, qui gloriæ diuinę ent, & veram conscientiarum tranquillitatem perturbent ant; *ideoque etiam promittant se pro captu auditorum Quinque istos os Remonstrntium seriò in concionibus suis refutaturos; &* porrò se nt, ad instituendos ex communi consilio (*si quando non procedat s Nationalis*) contra Remonstrantes processus, idque grada- *xta ordinem in Ecclesiis Reformatis semper obseruatum.*

huiusmodi Partium Magistris deputati & missi fuerunt ij, Synodnm de Remonstrantium & speciatim de Citato- ausa iudicium laturi venerant. De quibus ipsis illud etiam 1 dignum obseruandũ venit, quod ab ijs, quo tempore de andis & designandis ijs qui ad Synodũ ablegarentur age- vel exclusi vel non citati saltem fere vbique fuerunt, non

tantum professi Remonstrantes, sed et ij, quos à Remonstr
um causa non abhorrere constabat. Scilicet id agebatur
Synodo nulli comparerent, quam professi Remonstran
adversarij, vt hac ratione, causam ipsorum communi & vna
totius Synodi consensu ac voce damnatam esse, per vniue
Orbem spargeretur. Et hæc fabula adeo lepidè acta est,
vna parte in Geldria quorum conscientia paulo ante t
nimis fuerat, quam vt cum Remonstr. in vnam eandemq;
sem seu cœtum conuenirent, post, simulatque rebus Re
prospere & ex voto ipsorum fluentibus, occasionem se r
viderunt, qua deputationem ad Synodum Nationalem &
sequenter aduersæ sibi partis oppressionem in manu sua
bere, obseruarunt, mutatâ protinus velificatione, sine vll
scientiæ stimulo aut molestia in eandem Classem & Syn
lubentes volentesque tamquam amici & fratres convene
ex altera verò parte, qui id se consequi posse diffidebant,
antea haud grauatè communes cum Remonstr. cœtus fre
tauerant, in ijsdem Classibus & Consistoriis conscientiæ
lo nullo refragante convenissent, ex tempore & quasi in
conscientiæ suæ stimulum iniectum sentiebant, & vt cu
monstr. ad Synodum particularem conuenirent grauaba
scil. ne suffragiis votisque superarentur. Nec multo post, e
illæ aduersis frontibus sibi inuicem repugnantes conscien
ne vllo remorsu in eandem Synodum Nationalem haud
culter consenserunt, vt hac ratione iunctis in vnum v
votorumque numero Remonstr. obruerent & opprime
Quin imò, hæ ipsæ vsque adeò tenellæ & scrupulosæ con
tiæ ferre non potuerunt, vt sibi assiderent ij, qui Remonstr
sæ sese fauere & patrocinari velle profitebantur, licet à pa
lari Synodo ab Ordd. Prouinciæ approbatâ deputati esse
iam aliquandiu in Synodo Nationali locum inter alios oc
sent, eademque lege & conditione qua cæteri iuramentur
stare parati essent, scilicet hunc scrupulum sentiebant c
entiæ illæ, quod illi qui partis alterius studio tenerentur, i

Conscientia veluti cothurno vsi sunt Cōtra-Remonstr. vt ad Synodū quos vellent deputarent.

: iſtius arbitri ſedere non poſſent, reliquos autem quia à
um ſtudio quam longiſſimè abeſſent, iſti rei maximè eſſe
eos. En iecur Theologorum illorum & conſcientiarum
larum ſcrupulum! Veruntamen hæ & ſimiles aliæ multæ
igiæ quas incauto vulgo facere conata eſt Synodus ſuo tē-
latius aperiētur, cum ſingulatim omnia circumſtantiis ſuis
a in apertum protrahentur, & toti Orbi Chriſtiano con-
nda dabuntur.

quæ cum Citatis Remonſtrantibus in Synodo acta ſunt
ſcere iuuat, vtraque manu palpabis, omnia ea, pro forma
m, vti loquuntur, aut vt proprijs Aſſeſſoris Faukelij verbis
ır ex ſuperabundanti acta eſſe; quippe iam pridē firmiter
tū & conſtitutū erat, Remonſtr. cauſam non aliter quam
ris ſcriptisque editis iudicare: verumtamen quia omni
ıs colore & æquitatis ſpecie cariturū fuiſſet, ſi Remonſtr.
manum erant & paſſim apud Eccleſias ſuas in honore &
, inauditi damnarentur, vellent nollent neceſſarium om-
luxerunt ad colorem & ſpeciem aliquam iuris conſequē-
vt eos ad Synodum vna cum reliquis vocarent, nihil dubi-
quin alterutrum futurum eſſet, vt Citati aut accedere re-
nt, aut ſi accederent, ita exciperentur tractarenturque,
i eos ſui breui pœniteret, atque ita nihilominus ad decre-
xamen procederetur. Hæc cauſa fuit, cur è veſtigio ſimul-
præter opinionem & expectationē omnem Citati com-
ſent, vt iunctis animis ac ſtudijs cauſam ſuam tuerentur,
liora oſtendentibus lubentes volentesque cederent, tan-
ritate cum illis actum fuerit, cur tantopere præcipitati,
ſtanter preſſi, fatigati, laſſati fuerint, tamquam ſi publi-
ıeſtati & pudori ſimul ac ſemel renuntiatum, & ratio at-
quitas omnis proſcripta fuiſſet.

Quæ procedendi ratio cum Citatis in Synodo obſeruata fuerit.

nim. 1. Anteſignani ipſorum paulo ànte, imò pridie eius
ıa citabantur, exauthorantur ne ipſorum opera atque in-
ipſis vſui eſſe poſſet.

vrbem ingreſſi antequam chartas ſuas explicare poſſent

aut de commodis hoſpitijs ſibi proſpicere, adeſſe iubentur
rem venire ſine vlla moræ ſpe compellantur.

3. Collationis ſpes in ipſo introitu ἀποτόμως præciditur.

4. Synodum Legitimam agnoſcere iubentur, & ne quid c
eam proteſtentur aut excipiant ſeueriter vetatur.

5. Si quid contra eam liberius & ex conſcientia pronun
decretis obruuntur, pœnarum Politicarum comminatior
rentur.

6. Scripta pleraque ipſorum antea luſtrantur, expendun
examinantur, quam prælegi ea liceret.

7. Quorundã ſcriptorum lectio præſentibus ipſis denega
Scribis tantum ipſis abſentibus demandatur.

8. Quæ de ijs dicebantur in Synodo audire ipſis non co
tur; exire ſemper iubentur & ne quid reſciſcant ſecreto
conclaui veluti caueæ includuntur.

9. Cum ſententia dicenda eſt ſinguli pro ſe reſpondere i
tur, & fere ex tempore, non communicatis conſilijs: Si c
bum aliquod ἐυδιάβλητον excidat id omnibus tanquam v
& communi conſenſu dictum impingitur: Si quid recte
id vnius tantum dictum eſſe creditur.

10. Ad Decreta quamplurima ad quæ propter argume
rietatem categoricè reſponderi impoſſibile eſt, per Aio a
go reſpondere conſtringuntur.

11. Decretis & mandatis Synodi ſine tergiuerſatione par
bentur, imò Decreta examinare & expendere ſeuere
bentur.

12. Synodo & Synodicis Decretis ſe abſolutè ſubmitte
vlla conditione iubentur.

13. Si quid contra Synodum dicunt, id tanquam in ipſos
nes Reges Principeſque dictum exaggeratur.

14. Si viua voce reſpondendum eſt, interpellat pro libi
quentes Præſes, & quam auribus ſuis minùs gratam iudic
ponſionem, eam per ſatis eſt aut ſufficit, authoritate ſua
cipit & abrumpit.

15.

)rationes ſcripto exhibitæ abſentibus & exire iuſſis ipſis
tiam auditorum refutantur, & mox redire iuſſis non facta
itio ſed iudicium Synodi indicatur.
entententiam ſuam de Prædeſtinatione ἀνασκευαςικῶς & κα-
ᾳςικῶς proponere vetantur.
)e Sententia Contra-Remonſt. quippiam in medium
e prohibentur.
ontra tenorem Indictionis & Literarum Citatoriarum,
derationes ſuas in Confeſſ. & Catecheſin tradere man-
r.
um ad rem veniendũ eſt & Declaratio Sententiæ facien-
Quæſtionibus quibuſdam Pedagogicis circumſcribuntur
rctantur: ad eas ſinguli pro ſe reſpondere iubentur.
)enique contra expreſſa verba Citatoriarum litterarum
omnia iura Citatis, de quorum cauſſa iudicium feren-
ſt, debita, ſententiam ſuam declarare & defendere iuben-
n quantum ipſi poſſunt & neceſſarium iudicãt, ſed quan-
ſa Synodus, id eſt, pars aduerſa neceſſarium atque vtile
m exiſtimat.
d Synodum Liberam vocati Arreſto publico detinentur,
tricte vt fratri ſororem moribundam vltimum affari, pa-
narito vxorem partui vicinam inuiſere, patruo animam
officium humanitatis præſtare conceſſum non fuerit;
i libros, aut ſcripta neceſſaria domi & in bibliothecis
excutere aut luſtrare licuerit.
ne Deus! quæ non inſuper artes, ſtrophæ, fraudes & ſtra-
ata adhibita ſunt, vt ſpecies aliqua ęquitatis contra mi-
quindecim Citatos reperiretur. Quoties nũc hæ, nunc il-
æ verſatæ, nunc hæc, nunc illa tentata! pridie illud, poſtri-
ntrarium decretum, vt imprudentes circumuenirentur,
m colore aliquo à Synodo tanquam indigni omni collo-
ijcerentur; cumque non ſuccederet ex voto res, eò quod
lis laquei fruſtra in oculis ipſorum ſtruebantur, quam
meliosè, quam acerbè, quam indignè, quanta cum ani-

mi impotentia, quantis cùm probris, diris atque ad odium
fictis improperijs absque vllo commiserationis indicio
quam βδελύγματα & καθάρματα, imò non aliter quã fæx l
num, ex artibus, fraudibus ac mendacijs consuta, è Syno
mittebantur. O Synodus, Synodus! hac ratione, hac vi
sti cum innoxijs hominibus, quos nõ ita pridem, simulata
fratres tuos in Christo appellaueras. Hisce artibus & ma
vsa es ad stabiliendum regnum tuum. Videt hæc Altissim
in διφθέρα sua scripsit, ἔχει ἔκδικον ὄμμα, & suo tempore ea
cem producturus ac de ijs iudicaturus est.

Verumtamen dicet fortasse quispiam, ad hæc omnia c
ueri aliquo modo posset, si modo doctrinæ ipsius mome
rectè ponderatum, aut saltem talis quædam via à Synodo
fuisset, quæ conscientijs tolerabilis videri, aut ad publicam
Ecclesiarum, tum Patriæ tranquillitatem conducere poss
est, Benigne Lector; Sed si res propius videatur, contrariu
prehendes factum esse, quin imò miraberis, adeoque att
stabis, si fœtum in hac Synodo editum, intus atque in cut
uideas, fœtum inquam, quem sex & quadraginta annis n
cum fastidio & tædio mater vtero gestauit, quem non ni
sex mensium spatium ingenti conatu enixa est, adhibitis
uocatis ex omni ferè Orbis parte obstetricibus, vt earum
auxilio integer & omnibus suis membris absolutus in luce
posset. Et hic quidem fœtus totus quantus quantus est,
sus est quem antid'hac non semel ad viuum ijsdem plane
mentis & coloribus expressum atque depictum dedimus
tanquam à spurio aliquo, & ὑποβολιμαίῳ abhorrere sese p
bantur ij fere omnes, qui nunc in hac Synodo eum suau
exosculati sunt, quem clamabant nunc huius, nunc illiu
ticularis Doctoris proprium ac genuinum fœtum esse. A
eccum tibi nunc eundem illum nudum & recens ex vt
lucem editũ, à pretiosissimis Magnatum ac Procerum la
mis; imò inæstimabili generosi illius Herôis sanguine ta
non calentem adhuc, vt certissimo indicio testatum faciat

Quæ & qualia dogmata in Synodo decreta & stabilita sint.

Eadem illa à quibus antea abhorrere visi fuerunt.

guinarijs maioribus ortum duxerit. Mater fœtum ſuum eſ-
oſcit, Eccleſia Contra-Rem. nomen ſuum indit ei,& pro
ino fœtu ſuo ſolum ac purum hunc audiri cupit,in ſua æde
um à reliquis omnibus educari, & enutriri poſtulat, enixiſ-
flagitans à præcipuis nutritijs, vti reliqui tanquam adulte-
ſuppoſititij in domo ſua ne quidem audiantur.
ò verò etiam ne quis ſit, qui huic tenello fœtui moleſtiam
ſat aut quieti & tranquillitati ipſius obſtrepat, matrique
ouos dolores creet; vt omnes ij qui illum, vbi à Summis
tatibus fonti ſacro adhibitus & teſtimonio publico ſolē-
inauguratus erit,non volent pro genuino matris Eccleſiæ
recipere, neque iuramento & fide publica promittere ſe
qua clam, qua palam, qua directè, qua indirectè, in vrbibus, pa-
vicis vel extra eos contra natales ipſius vnquàm dicturos
uſſitaturos, culeo inſuti aut modio plumbeâ laminâ coo-
concluſi Patriâ proſcribantur & finibus Belgij extermi-
r.

Crudelitas Synodi.

ctenus Remonſtrantibus ferè crimini datum eſt, quod
fide ſententiam Contra-Remonſtrantium proponerent
exprimerent: dici vix poteſt, quod conuitia, diræ ac pro-
opterea paſſim contra Remonſtrantes in foris, pulpitis,
is, conuiuijs, ſcaphis, rhedis, curribus, triuijſque ho-
n dicta ac proiecta fuerint,tanquam in falſi manifeſtos &
nni indignos mortales,
Synodus Arnhemienſis (ô rem fœdam ac deteſtandam!
redidiſſet?) auſa eſt ſententiam illam,quam Remonſtran-
iſſimam ac genuinam Contra-Remonſtrantium ſenten-
ſſe aſſerebant, tanquam fœdam atque impiam ſub voca-
um quorundam homonymia & æquiuocatione commu-
calculis damnare, ea tantum de cauſa, vt falſum dixiſſe
nſtrantes crederentur atque ita publici odij victimę fie-

Eadem illa dogmata quæ Remonſt. à Contra-Rem. aſſeri ac teneri antehac dixerunt, Synodus confirmauit ac ſtabiliuit.

Et quidē ea ipſa quæ in Synodo Arnhemiēſi damnata & reiecta ſunt.

is dubitaſſet vnquam, quin in hac ipſa Nationali Synodo
n ſtratagemate vſi fuiſſent Patres Caluiniſtæ,& horrendis

illis omnibusque ferè mortalibus inuisis dogmatis, quæ Co
Remonstrantibus impingi solent, vno ore atque vnanimi
anathema dixissent, ad exemplum Synodi Arnhemiensis
tantum abest, Benigne Lector, vt id fecerit Synodus hæc,
contra non solum *quinque*, quos vocant, *articulos*, tanqua
roneos & errorum variorum latibula (vti Sententia contra Re
strantes lata loquitur) damnauerit, ac proinde contrari
sententiam approbauerit; verum etiam vt in Canonib
non obscurè ipsissimam illam, quam hactenus Contra-Re
strantibus attribuerunt Remonstrantes, & quam Synodu
hemiensis detestari atque damnare visa fuit, publico suo
gio comprobauerit. Deinde non solum non reiecerit & d
uerit fœdissima illa & absurdissima Contra-Remonstra
placita, quæ summam cum Stoicorum, Manichæorum
bertinorum furoribus cognationem atque affinitatem h
imò ne hilum quidem ab illis discrepant; sed eadem ill
quodam phrasium blandarum & mollitarum vncta atq
crustata, imprudentibus atque incautis hominibus obt
& insinuare, aut tanquam ἀδιάφορα & quæ citra pericu
vtramque partẽ credi possunt, in medio relinquere co
Quæ duæ res tanti profectò sunt momenti atque pond
verè Christianum pectus à lachrymis se continere n
quoties cõsiderat & apud se cogitat, in Synodo, quæ Re
ta audire vult, tanta cum confidentia, sine vllo iusto atq
curato, vti par est, argumentorum & rationum hinc i
viuum resectarum examine, sine debita & seriâ collatio
cedente, maximè cùm Aduersarij ipsi ad eam citati &
eam accedere promti paratique essent, nihilominus a
adserere & statuminare tam tetra & horrenda placita, q
nisi ad ignominiam & contumeliam Religionis Christ
laudabilis Ecclesiarum Reformationis facere possunt, q
rectæ rationis dictamine manifeste pugnant, & in antiq
Concilijs ab omni retro æuo anathemate damnata &
sunt; insuper etiam cum considerat in illa ipsa Synodo

Fœdissima & maxime horrenda silentio præterit, dum Remonstrãtium minutissima quæque damnat.

gmata rata habita esse, quæ ab hinc annis mille sexcentis lla seu Nationali seu Particulari Synodo, imò à nemine ven Patrum, ne quidem ab ipso Augustino acerrimo alio-, & ipsorum Contra-Remonstrantium iudicio; huius cau-ὀδοξοτάτῳ patrono, asserta atque approbata sunt, imò verò ım nonnulla discertè atque apertè tum à Concilijs, tum ab Augustino damnata, atque reiecta sunt, tanquam à Catho-Ecclesię sententia alienissima.

Multa Antiquitati nunquã damnata damnat, & Catholico semper cõsensu damnata hactenus, confidenter approbat.

Quæ omnia, nihil dubitamus, quin Citati Remonstrantes i tantum aliquod & temporis interusurium post varias & plices vexationes & persecutiones, quibus hactenus infeıerũt, nacti, tam viuis solidisque argumentis & rationibus ri; & comprobaturi sunt, vt qui ea cõsiderare velit, veritaosam tam clare percepturus sit tanquam si Solem manu staret: Verum quia exigua adhuc huiusce rei spes adfuluientibus magis magisque & augescentibus indies persebus contra ipsos & Ecclesias ipsorum, adeò vt vix respisis detur & liberum spiritum ducere, & interim tamen ndam minimè alioquin malorum hominum, qui facilè sibi fieri sinunt, credulitati obuiam iri necesse est, operæ m duximus, Beneuole Lector, specimen aliquod breue & ntum tibi dare, ex quo de eorum, quæ diximus, veritate fieri queas.

CAP. II.

ntinens propriam ac genuinam Synodi Dordracenæ sententiam circa Primum Caput.

QVod attinet itaque Primum Caput, de eo pronuntiauit Synodus in hanc sententiam:

Omnipotens Deus ex vniuerso genere humano in pari statu con- paucos quosdam homines, absque vllo intuitu fidei, resipiscen- uersionis, aut alicuius bonæ qualitatis elegit ad æternam sa- vt verò Electos illos ad destinatam salutem perducat, decreuit

Sententia propria Synodi.

D filium

filium suum pro illis solis (etiam quando iuxta atque alij in pec Originale & æternam perditionem per transgressionem Adami jo essent) mortem subire, vt eos solos Deo reconciliaret, in illis so potentissimam quæ nec creatione nec mortuorum resuscitatione est operatione ac vim fidem efficeret, eosdē licet in fœdissima & n sima scelera lapsos & aliquamdiu hærentes nihilominus in salui a fide ad finem vsque vitæ conseruaret, & tandem in æternæ vitæ sionem introduceret, nulla alia de causa quam quia ita benepl illi est.

De Electione.

Contra verò;

De Reprobatione.

Deus Opt. Max. longe maximam humani generis partem abs e consideratione propriæ & euitabilis ipsorum culpæ .i. infidelitatis impœnitētiæ noluit eligere ad salutem, aut Christum filium suum lis mori, vel sufficientes ijs vires ad conuersionem dare, etiam t, eos sub promissione salutis & pœnâ æternæ damnationis ad salu m cat, inuitat, orat, obtestatur & rogat: sed eos omnes ad æternas n quam finiendos inferni ignis cruciatus & dolores nasci vult & in in eosdem præcipitare, nulla alia de causa quam quia id ipsi ita p. et.

Hæc est breuiter & in compendio summa Primi (p quam octodecim Articulis fusè & latè complexa est Sy o Ex qua manifestè satis videre est, Synodi sententiam pe n & ad amussim convenire cum ea, quam Contra-Remo str tium aut Caluinistarum esse hactenus asseruerunt Rem st tes: Verumtamen vt ea res liquidius adhuc constet, op a tium est, Beneuole Lector, in antecessum præmonere te e busdam vafris & subdolis loquendi modis, quibus vsa e S dus, vt simplicioribus & incautis fucum faceret, ijsque p u ret alienissimam se esse à varijs fœdis & horrendis plac s ante hac Remonstrantes affirmarunt à Contra-Remo st tibus passim asserta, inculcata, scriptisque publicis eu pa in lucem edita esse.

Cautela necessaria contra Synodi medicatas phrases & compositos loquendi modos.

Ac Primum quidem quod animaduersione dignum d est. Quod in hisce Canonibus Synodicis nuspiam rep ri deatur alta atque inuisa illa de Prædestinatione sentent Z

An certũ sit Synodum abhorrere a

aluini, Bezę, Martyris, Zanchij, Piſcatoris, Perkinſij, Go- *ſententia*
-eſti & ſimilium aliorum multorum, qui Electionem & *Supra-Lapſariorum.*
-bationem ab altiori & ſublimiori principio ordiuntur,
-ue ante omnem lapſus Adami conſiderationem, imò an-
-m de hominis creatione decretum, factam eſſe volunt, in
-nodum; videlicet, Quod ad Electionem attinet,
-us, inquiunt, ad declarandam liberam poteſtatem ſuam, „
alij dicere malunt, ad declarandam miſericordiam & iu- „
-, voluit ex vna parte paucos quoſdam mortales excellen- „
-modo ſaluare, id eſt, ex ſumma miſeria ad ſummam fœli- „
-n traducere. „
-t eò perueniret Deus, neceſſum erat vt in ſummam miſe- „
-ciderent mortales illi: Itaque voluit vt primus homo „
-et; & vt per peccatum illud inuolueretur vniuerſum ge- „
-manum eidem miſeriæ, voluit vt primus ille homo pec- „
-on tanquam perſona vna per ſe, ſed tanquam ſtirps & „
-otius generis humani. „
-ia verò peccare non poterat homo, niſi eſſet, hinc eſt „
-reare illum voluerit, & quia peccatum contra legem eſt, „
-gem ei dare neceſſe erat, vt tranſgrediendo eam miſer „
& cum illo etiam electi illi pauci. „
-ce ita miſeros ex miſeria ipſorum liberare voluit eadem „
-: & viâ, quam Synodus indicat, efficiendo ſcilicet in „
-nia ea quæ ad ſalutem ipſorum neceſſaria ſunt, & grada- „
- promouendo, donec tandem eos non obſtãtibus etiam „
-imis & multò maximis peccatis ipſorum, in deſtinatæ „
poſſeſsione collocet. „
Quod ad Reprobationem attinet, „
-s voluit ad declarandum ſeueritatem, aut vt alij iuſti- „
-ut vt alij libertatem ſuam, multò maximam hominum „
-antequam creati eſſent, aut vt creati à Deo conſidera- „
-, nedum antequam vllius peccati contra Deum rei eſ „
-probare & reijcere à ſalute & ſalutis omni ſpe, ad æter- „
-nunquam finiendos inferni ignis cruciatus. Vt iſtum fi- „

» nem adsequeretur Deus, voluit & ordinauit vt homo labe
» & cum eo totum hnmanum genus, & sic in miseriam incid
» Vt verò peccare posset, voluit ipsum creare & libertate a
» donare, alijsque supernaturalibus donis ornare. Vt verò lib
» illa peccatum non impediret, voluit permittere, id est, non
» seruare libertatis illius vsum vt peccare hominem necesse
» imò dona supernaturalia auferre vt homo laberetur: atq
» occasionem Deus consequeretur seueritatē contra max
» generis humani partem exercendi pro arbitrio suo.

Act. Synod. parte 2 pag. 12. 13. 14. 15. 16. 17.

Hæc, inquam, cruda horrida Caluini aliorumque sen in scriptis Remōstrantium Synodicis fusius proposita, C bus hisce comprehensa non videtur: sed tantum ista, q minum in lapsu Originali propter transgressionem Ada situm considerat, quę Infra-Lapsariorum sententia dici

Ostēditur nullis rationibus certis id demōstrari posse, sed rationes non paucas nec tenues esse in contrarium.

Videtur profectò hęc obseruatio primâ fronte aliquid re, quod imprudenti fucum possit facere: Sed si propius spicias Lector, id quod Synodus ex vna parte tanquam doxum approbauit, & quod ex altera parte tanquam fal ἑτερόδοξον improbauit & damnauit, comperies iustissima nes esse cur dubitari meritò possit ac debeat an Synodus ipsis crudis & horrendis dogmatis aliena sit, quin caus datam intelliges contrarium credendi ac statuendi.

Prima.

Etenim Primò nuspiam in Canonibus Synodi adser que affirmatur, Deum ex genere humano corrupto tan non ante, electionem hanc fecisse; vel potius nuspiam n nedum tanquam ἑτερόδοξον aut falsum damnatur, Deum alios antequam creati essent, aut peccatum commisisse antequam vt creati & vt peccatores considerarentur; & reprobasse alios ad æternum exitium & damnatione quam vt creati & vt peccatores in consideratione apud venirent. Lege & relege quæcumque a Synodo reiect nuspiam huiusce rei nec volam nec vestigium reperies. S

Occurritur exceptioni.

necessariū non fuisse vt id fieret, illud profectò ineptun ἄλογον prorsus est. Enimuerò si Synodo aliud nihil pro

t, quam suam tantum de hac re sententiam exponere at- eclarare, ac non simul etiã reijcere & damnare ea omnia, eritati istius sententię & paci ac tranquillitati Ecclesia- ıoxia esse judicaret, coloris profectò nonnihil atque spe- ıaberet exceptio. At verò videmus Synodum duo agere se, nimirum ex vna parte sententiam suam apertè ac dilu- proponere; ex altera verò parte contrarias falsitates dam- c respuere: Atqui Synodum propositi huius & iuramen- ti sui optimè consciam hæc tam absurda, tam fœda, tam la consultò pręterituram fuisse, siquidem ea ex animo im- ret ac damnaret, quid habet vero simile? imprimis cum estum sit eam non pauca friuola, minuta ac pene nihili a non reliquisse, sed apertè reiecisse ac damnasse. Quis t studiosus partium, qui credat Synodum in friuolis istis ıtis, nulliusque momenti ac ponderis reijciendis labora- & operam atque industriam omnem suam collocaturam & interim teterrima illa atque execranda dogmata, quæ ne horrore cogitare nequit, & nulli non cordato ac pio ıi offendiculo sunt, quin & ipsi Antiquitati iam olim dam- tque reiecta Supra-Lapsariorum placita, surda quod dici- re præterire & dissimulare vel potuisse vel voluisse? Pro- ı ab ijs, vti par est, abhorruisset, imò nisi ea ipsa apud ani- suum probasset Synodus, aut nos vehementer fallimur, ıathema illis ante omnia alia dixisset, saltem ante omnia pręhisce meritò leuicula prorsus videri debẽt, quęque à ıon ita aliena sunt, quin benigna quadam interpretatione imum sensum explicari possunt, cuiusmodi sunt exem- ıtia, *Electionem Dei ad vitam æternam esse multiplicem: Aliam lem & indefinitam, aliam singularem & definitam; & hanc rur- l incompletam, reuocabilem, non peremtoriam siue conditiona- el completam, irreuocabilem, peremtoriam seu absolutam. Item lectionem esse ad fidem, aliam ad salutem.*

c & similia quædam alia, magna cum cura & solicitudine ac damnat Synodus, adeò vt non contenta semel id fecis-

ſe, iterū iterumque diuerſis articulis eadem hæc nouo ta
quodam phraſium inuolucro variata ac propoſita reijciat,
alio fine, quàm vt in ſuſpicionem non unius, ſed variorū ac
tiplicium errorum adducat Remonſtrantes: At verò ne γρ
dem de portētis illis & cum his minimè conferendis Supr
pſariorum placitis; qualia ex magno numero hæc paucul

Paræus Irenic. pag. 254. 255.

Deus creat multo maximam hominum partem ad damnation

Ex vi irreſtibilis decreti diuini impoſsibile eſt hominem non p

Omnia quæcunque fiunt, tam mala, quam bona, vi irreſiſtibilis diuini fiunt.

Piſcator Trip. Reſp. cap. 1. pag. 167. & cap. 3. pag. 456.

Impietas hominum non eſt cauſſa voluntatis diuinæ relegandi gehennam; ſed contra hæc voluntas eſt cauſſa illius impietatis.

Non eſt abſurdum dicere, facere veram ac primariam Dei tatem, eſſe culpam capitalem.

Piſcat. ibid cap. 1 pag. 168.

Etſi Deus præciſe ſimpliciter non vult vt homo plus boni facia facit, aut plus mali omittat quam omittit, tamen propterea nul inuidiæ vel iniquitatis vel vllius alterius vitij argui poteſt.

Piſcat. in Tripart. ſua Reſp. ad amicā C. V. duplicat. cap. 1 pag. 106.

Cum Adam ſit cauſſa peccati & Deus cauſſa Adami quomod non erit cauſſa peccati?

Piſcator ad amicā duplic. C. V. pag. 161.

Deus homines ad ſuas prauas actiones incitat, ſeducit, trahit indurat, deceptiones immittit, & quæ peccata grauia ſunt effi

Idem ibid. pag. 177.

Hæc & alia, inquā, neutiquā reijcit aut damnat Synod tanquam non animaduerſa præterit, quod ſuſpicionem n uem facit, alterutrū horum verum eſſe; Aut Synodū non a rere à placitis eiuſmodi, ſed occultè ijſdē fauere & adſti Aut ad ſummum relinquere ea in medio tanquā ἀδιάφο teneri aut repudiari queant prout cuique integrū eſſe vi

I. Vrbanus Paſtor Hattemenſis in Geudria in Tapeino-phro. ſue pag. 7. Martyr in Iud. 3. verſ. 9. pag. 45. Secunda ratio.

Secundò: In ſingulorum Capitum frontiſpicio diſer verba leguntur, *Synodum eos rejicere errores, quibus Eccleſiæ aliquandiu ſunt turbatæ.* Ex quo manifeſtè colligere eſt, q quidem inter hos errores non recenſentur à Synodo ho illi quos à Caluino, Martyre, Beza, Parǫo, Piſcatore, I. V Nicaſio vander Schueren aliiſque Supra-Lapſarijs adſeri teneri diximus, Synodum placita illa pro erroribus non h

on pro talibus, quibus Ecclesiæ Belgicę turbatæ hactenus ſed quæ cum earundem pace & tranquillitate optimè poſ- conſiſtere.

ertiò: Neutiquam etiam vero ſimile eſt, Synodum, quan- is Prędeſtinationẽ à lapſu Adami ordiri videatur, ea pro- ſublimiorem illam Caluini, Martyris, Zanchij, Perkinſij, toris ſententiam erroneam & ἐπρόδοξον cenſere voluiſſe, Præſes, cor & os ipſum Synodi, Bogermannus, licet iura- ſolemni & publico, de Verbo Diuino ſolo pro norma iu- adhibendo, affectibuſq; aut odio nihil in alteram partem edendo, obſtrictum ſe ſciret, tantopere commoueretur, lico ad auditum ſed ad meram & puram putam ſuſpiciun- ı, fore, vt Remonſtrantes Doctorum illorum placita pu- in Synodo detegerent & traducerent: Bone Deus! quam nenter afficiebat ipſum leuiſſima talis ſuſpicio! qui viri o- quis vultus! quis ardor animi! quantæ ὁρμαὶ! Ita me Deus non aliter quàm ſi pupillam oculi ſui pungi ſenſiſſet adeò noucbatur atque cohorreſcebat cum ſuſpicaretur Cita- emonſtrantibus propoſitum eſſe, illorum virorum, quos *æ Lumina, Sanctas Animas, Herôas, terræ cæloque cara nomina* tabat, pudendos errores in lucem producere. Vtique ſi ata illa erronea aut horrenda cenſuiſſet, & à partium ſtu- ienus fuiſſet, memor Iuramenti ſui Sacroſancti & procul affectu ac præiudicio ea ad examen vocari ægre non tu- ed potius expendiſſet & ad trutinam adpendiſſet omnia ontra ea allaturi eſſent Citati. Quin & ipſa Synodus eiuſ- uramenti religione & conſcientiâ obſtricta Præſidem ſu- nſurâ non leui notaſſet, quod ad eiuſce rei non dicimus onem ſed ſuſpicionem tantopere commotum ſe & partis ſum oſtendiſſet: Sed tantum abeſt vt id fecerit Synodus itrà ſcilicet mutuum muli ſcabere conſultum duxerint: ıulare aut fuco aliquo ſpecioſo tegere horrenda illa re- is Contra-Remonſt. arcana neceſſarium erat, vt promi- lebis offenſio vitaretur.

Tertia.

Quar-

Quarta. Quartò accedit, Quod à verisimilitudine longissime
Doctores istos & Theologos quos cæteris eruditione, sc
& zelo neutiquam inferiores esse constat, qui hactenus n
contentione & studio asseruerant, Deum stultum atque
pientem faciendum esse nisi statuatur primum de fine ho
certi quid decreuisse, quam de medijs ad finem ducentib
est, nisi statuatur prius decretum fecisse de salute & perdi
quam de creatione & lapsu hominis; istos inquam, ab ist
tentia tam temere & leui momento discessisse; inprimis
toties ad rauim vsque inculcassent, sententiam illam ta
manifestæ ac perspicuæ veritatis, vt ex solo naturæ lum
Gomarus. ab ipsis etiam Pontificijs, vti loquuntur, percipi ea possit. Q
facile credat hosce Viros, alioquin sententię suæ tenacis
nulla graui de caussa tam claræ & apertæ, vti credi volue
sententiæ nuncium remisisse? Qui eos propius nouit ha
cile illud sibi persuaderi patietur.

Quinta. Verumtamen, vt manifestum fiat neutiquam id simil
esse, illud diligenter attendatur Quinto loco, Quod *Ma*
Polonus, Theologiæ Doctor & in Academia Franequerana apud
Professor, non obstante eo quod sententiam de Prædestina
omnium quæ vnquam assertæ, aut ab ipso Zuinglio, N
vander Schueren & Piscatore propugnatę fuerũt, maxim
rendam & crudelem, in Academia ista publice profitea
tueatur, editisque non ita pridem Thesibus eam publicâri
vulgus disseminauerit, quin imo quod magis est in ipsa Sy
Vide sis Collegium Theologicum Controuersarum quæstionum ab ipso Makouio editum Franequeræ. A°. 1619. contra Collegam suum Sibrandũ Lubberti (cum quo si
tes immortales assiduè exercet) sese defensurũ receperit
velle peccata, Deum ordinare homines ad peccatũ qua peccatũ est
neutiquam velle vt omnes homines saluentur, & similia alia r
aperte declarans nisi illud sine scrupulo & disertè affirm
necessum fore, vt in Remonstrantiũ sententiam pedibus
& a præcipuis Ecclesiæ Doctoribus, in quorum scriptis i
τὸ ῥητὸν passim fere legere est, aperte discedatur; Quod, in
hic Professor non modo non sit a Synodo ob eam sente

naciter defensã in ipsa Synodo Professione motus & exau-
tus, sed etiam pro puro & Orthodoxo habitus ac renun-
, adeo quidem *vt nullius illum hæreseos aut erronei dogmatis
esse* publico Synodi testimonio declaratum sit, vnde & ad-
tantum hac cautione salutari & blanda dimissus est, vt
ueret ab eiusmodi loquendi modis, qui offensionem pa-
possent tenellis auribus, quosque rudes & tantorum arca-
n vel ignari vel incapaces digerere ac concoquere nondũ
t: vtque non leuiter reprehenderet distinctiones Theo-
um qui de Ecclesia Iesu Christi bene meriti sunt.

Sextò: si quis quaquauersum circumspiciat & consideret Ec- *Sexta.*
s Fœderati Belgij, comperiet reipsa ex vna parte omnes
suspicio est a Remonstrant. sententia non esse alienos, eti-
vel nihil prorsus, vel parce admodum eam voce vel scripto
ssi fuerint, nihilominus aut protinus ministerijs suis mo-
it siquidem cum ea nihil sibi imposterum commune esse
significauerint, nihilominus censura grauissima notatos
ex altera vero parte neminem eorum qui Prædestinatio-
rigidissimam Supra-Lapsariorum mordicus semper vrse-
vel leuissima censura aut increpatione notatum esse,
potius clamosissimos tenebriones & spurcissimę vitę mor-
tanquam ὑπερασπιστὰς & προμάχους fortissimos, optimis ac
imis passim conditionibus ornatos, & ad præcipuas Ec-
s ac Cathedras promotos videbit.

Denique: omni exceptione maius est, quod in ipsis Synodi *Vltima.*
nuper à Contra-Remonstrantibus editis diserte legitur
41. Sessione CVII. *Doctorem Gomarum publice testatum esse
odo, se non approbare iudicium quatuor Professorum Belgicorum
cto Prædestinationis, quod putabat statuendum esse, non tantum
em lapsum, sed etiam ante lapsum in Prædestinatione à Deo consi-
i:* Vnde etiã iudiciũ ipsius seorsim à reliquis tribus Profes-
is formatũ legitur pag. 21. & 22. in eoque *Prædestinatio fa-
itur ex genere humano simpliciter non .a. ex genere humano in
umprelapso.* Ne verò quis existimet solum D. Gomarum

E huic

huic ſententiæ fauiſſe, en iudiciũ totius Synodi Suydhollandi cuius membra, præcipui clamoſiſſimi & acerbiſſimi cauſę zelotæ, Feſtus Hommius Synodi ſcriba, Henricus Arnoldi Synodi Suydhollãdicæ Præſes, Baltazar Lydius, Gisbertus Voetius, infenſiſſimi & fere primi ac perpetui Remonſtrantium hoſtes, fuerunt; hæc iſti Gomari iudicio ſubſcripſit, cum non *lapſo & peccatis obnoxio genere humano*, vti alij fere omnes, ſed ſimpliciter *ex toto genere humano, Deũ certas quaſdã ſingulares perſonas ſeligere voluiſſe* aſſerit pag. 36. Et pag. ſeq. 37. *Deum in eligendo omnes homines cõſideraſſe in pari ſtatu*, in voce Paritatis ęquivocatione ludens, quippe quæ tam ad ſtatum ante lapſum, quam ad ſtatum poſt lapſum referri poteſt. Notandum a. eſt Synodum illam istius Prouinciæ Synodum fuiſſe, in qua primitus hæ controuerſiæ natæ & poſtmodum fere adſiduè ventilatæ, agitatæ & feruentiſſimè præ quam in vlla alia Prouincia diſcuſſę fuerunt, ac proinde cui vna cum D. Gomaro accuratiſſima iſtarũ controuerſiarum cognitio tribuenda ſit. Mirum autem merito videri alicui debet, cur in Actis dicatur ſolum atque vnicum D. Gomarum in tam frequenti conſeſſu ſententiã ſuam de obiecto Prædeſtinationis diuerſam ab aliis dixiſſe, cum non pauci alij fuerint, qui hac in parte D. Gomaro adſtipularentur: Scilicet hac ratione tegenda erat fratrum diſcordia ne plures inter ſe ſed vnum tantum à reliquis omnibus diſſenſiſſe, cæteri omnes concorditer atque vnanimiter conſenſiſſe viderentur. Hac etiam ratione peruerſum nihilominus ſtudium pacis teſtandum erat, quod tolerantia tam fœdæ, deteſtandæ & horrendæ ſententiæ quæ Deum propriiſſime facit authorẽ peccati, teſtibus Dontoklokio, Molinæo aliiſque quam plurimis, conuenire inter ſe potuerint Theologi illi, qui tam inclementer ſententiã Remonſtrantium damnare & Remonſtrantes ipſos tolerantiâ ſiue ſocietate & fraternitate ſua indignos pronunciare non dubitarunt.

Ex quibus omnibus clariſſime liquere ac conſtare omnibus præiudicio non occæcatis mortalibus credimus, nequaquam veriſimile eſſe horrẽdam illam & barbarã Supra-Lapſariorum

Caluini, Bezæ, Piſcatoris, Nicaſij &c. ſententiam in Syno-
amnatam aut reiectam eſſe etiamſi in Canonibus ipſis κατὰ
ὸν expreſſa non reperiatur.

ed dato etiam & non conceſſo, ſententiam illam à Synodo
natam eſſe, an propterea difficultas omnis ſublata erit? Ne-
quam, imò ne minima quidem ex parte. Etenim optime
nt Remonſtrant. ac ſe noſſe non vno ſcripto teſtati ſunt,
re Contra-Remonſt. ſententias circa obiectum Prædeſti-
nis & fere duobus modis: Alios ſtatuere obiectum eius
inem nondum a Deo conditũ, neque adhuc in peccatum
pſum, ſed ſaluabilem, creabilem, labilem &c: Alios, homi-
in peccato Originali per tranſgreſſionem Adami poſitum.
oc non eſt vnicum illud quod eos male habet, neque illic
us eos maxime vrit, vtrumne Deus prædeſtinans ho-
m hoc aut illo modo conſiderauerit. Etſi enim primam il-
upra-Lapſariorũ ſententiam non falſam tantum, ſed cru-
ac barbaram eſſe credant, perque eandem Deum autho-
eccati ſolum & proprijſſime conſtitui, fatente id ipſo Pe-
olinæo in ſua Anatome Arminianiſmi, tamen in eo totum
ltatis momentum ſitum non eſt. Siue. n. primo ſiue ſe-
modo conſideretur homo, tota tandem res huc redit, &
vno cardo difficultatis vertitur, quod tam illa quam iſta
ntia adſeratur, Deum minimam humani generis (ſiue vt
ati, ſiue vt in peccato Originali iacentis, conſiderati) par-
bſque vllo in fidem & reſipiſcentiam ipſorum intuitu, ad
m elegiſſe, & voluiſſe vt pro illis ſolis ita electis Ieſus Chri-
oreretur ac pretioſiſſimum ſuum ſanguinem funderet, in
luificam fidem efficere conſtituiſſe, illis ſolis omnia pec-
pſorũ non ſolum quæ in Adamo olim commiſiſſe dicun-
d quę ipſi propria & deliberata voluntate ſua perpetrarint,
poſterũ perpetraturi eſſent, quantumcunque fœda, hor-
& multiplicia forent, remittere ſtatuiſſe, quin imo, multo
quam nati eſſent, remiſiſſe, & tandem ſaluare propoſuiſſe:
ontra vero Deum noluiſſe multo maximam humani gene-

Etiamſi reieciſſet Synodus ſententiã Supra-Lapſariorum, difficultas tamen præcipua adhuc maneret.

ris partem ad vitam eligere aut saluare, nec Christum pro
mortem dare, nec vllum salutare beneficium illis conferre
ope atque auxilio sese possent conuertere, ne quidem qu
eos serio & expansis brachiis inuitat, sollicitat, adhibitisqu
cibus & supplicationibus hortatur vt se convertant & ab æ
perditione immunes præstent; sed decreuisse, vt infinitæ h
num myriades, propter Adami transgressionem in pecc
& resurgendi seseque conuertendi impotentiam, per diu
punitionem prolapsę, absque vlla misericordia ęternis & a
simis inferni ignis cruciatibus ac pœnis addictæ nasceren
in illo statu permanerent ad finem vsque vitę, quodque am
est, vt cum ex illo quasi in meliorem à Deo per Euangeliu
cantur, in infidelitatem & contumaciā nouam pręcipitar
quo grauiori deinde & atrociori reatui ac damnationi
centur, & quidem nullum alium in finem quam vt hac r
gloriam istam libertatis & dominij absoluti consequatur
pro arbitrio suo creaturas suas tam possit damnare & pe
quam saluare.

Hæc sunt quæ Remonstrantes vrunt & scrupulum
eorum non leuem inijciūt, hæc eos semper pessime habu
& hæc sunt illa quæ Canonibus hisce Synodicis adsert
ac stabilita.

Occurritur obiectioni. Attamen objicies fortasse cōtra hæc, quod in fine Can
suorum declaret Synodus disertis verbis se non modo n
noscere, verum etiam toto pectore detestari eos qui
Deum nudo puroque voluntatis arbitrio absque omni vllius pecc
spectu vel intuitu, maximam mundi partem ad æternam damn
prædestinasse & creasse.

Videtur quidem hæc obiectio prima fronte coloris a
habere, sed si propius in ipsa verba descendas, apparebit
tantum esse fascinandis imperitorum oculis; quin imò re
tius introspecta, miraberis offucias tam crassas & pudenc
nodum cuiquam facere voluisse. Quid enim? Anne affirm
Deteguntur impostura nodus se toto pectore detestari sententiam illam, *Quo*
ma

...iam hominum partem absque vllo in peccatum intuitu præterire, ... æternum exitium prædestinare voluerit? Absit, ne γρῦ quidem ...ce rei in verbis est, sed attende quæso Lector ad impostu...ibus se tegit Synodus. *Synodi multiplices, cum sententiâ Supra-Lapsariorum reijcere videri vult.*

...mo, quod tantummodo neget, doctrinâ Ecclesiarum Re...atarum quæ Canonibus istis adserta atque expressa est, sic ...sonãt verba. *Hæc est perspicua, simplex & ingenua Orthordoxa ... Articulis in Belgio controuersis doctrinæ declaratio &c. vnde ...o paret, eos, quos id minime decet, citra veritatem &c. inculca...oluisse NB. Eâdem doctrina Ecclesiarũ Reformatarum &c. doce...um absque omni vllius peccati respectu maximam mundi partem ...rnam damnationem prædestinasse & creasse.* Nota bene quod *Prima.* Eâdem illa doctrina, quæ sc. Canonibus istis cõprehensa ...xpressa est, illud doceri. Cur vero ita loquitur? Quia Præ...ationem in Canonibus suis Synodus ordiri videtur in & a ...hominis & supra lapsum ascendere inconsultũ iudicauit. ...ro an idcirco reijcit Synodus, horrendã illam & sacrã Su...apsariorum sententiam? Nihil minus. Etenim inconse... est; Doctrina ista, quæ hominem lapsum considerat vt ...um diuinę Prædestinationis, non docetur maximam hu... generis partẽ absque omni vllius peccati intuitu ad æter... damnationem prædestinasse ac creasse, Ergo sententia eo...ui Deo obijciunt hominẽ increatum & nondum lapsum ...octrina reijcitur. Vt iam non dicamus de eo, quod in voce ...inę & in verbo Docendi fraus latere possit. Sollicite enim Sententiam & Doctrinam distinguere aliàs solent Con...emonst. Negant n. non rarò doceri a se ea quæ ex animo ...a sentiunt ac credunt.

...l esto, Concedatur Synodum hisce verbis non voluisse ...e, quod tamen nimis verisimile est, animaduertendum ve...cundo loco, quibus ac qualibus verbis ac phrasibus ad sen...m suam enunciandum vtatur Synodus, *Deum* ait *non Præ...asse aut creasse maximã mundi partem ad æternam damnationem ...: omni vllius peccati respectu atq; intuitu.* Sub hisce verbis non *Secunda in verbis Prædestinandi & creandi ad damnationem.*

vna fraus latet. I. cum ait Deum non prædestinasse maxi
mundi partem ad damnationem absque vllo peccati resp
Idem enim affirmabunt ij, quos certum est & indubium P
stinationis obiectum statuere hominem antequam vt cr
nedum vt lapsus a Deo consideraretur. Nec mirum; disti
nibus enim sese tegunt cum inter Reprobationem & Præ
nationem ad damnationem siue Prædamnationem discri
faciunt. II. cum aliud esse dicũt Prędestinare & creare ad
nationem, aliud Prædestinare & creare ad interitum. De
quiunt, multo maximam hominum partem absque vllo i
catum ipsorũ respectu reprobauit & creauit ad æternũ exi
At vero neminem mortaliũ præodinauit vel damnauit ad
nam damnationẽ (Damnationis vocem obserua, quâ no
caussa vtitur Synodus) sine respectu peccati interueni
Fundamentum sententiæ est. Quia cum damnat Deus
dum, iudicis partibus fungi dicitur, qui sententiã contra
pronunciat, ac proinde peccatum antegressum vt merit
culpam respicit. At cum reprobat ad æternum exitium,
luto iure suo vtitur veluti αὐτοκράτωρ & nulli iuratus Don
qui sine peccati aut transgressionis intuitu creaturas su
ctat prout vult. En fraudes & fallacias verborum, quibus
imperitæ plebeculæ præstringuntur, ne intelligant sen
ipsius arcana & abominanda mysteria.

Tertiũ in vocibus Absque omni vllius peccati respectu atque intuitu.

Tertio, illud insuper considerandum diligenter venit,
Synodus dicat se reijcere & detestari sententiam quâ stat
Deum maximam mundi partẽ præordinasse ad æternam
nationem, *absque omni ullius peccati respectu atque intuitu*:
bene, scrupulosam dictionem, *Absque omni ullius peccati re*
Etenim cum Prędestinationem orditur in lapsu Adami, f
quidem Deum aliquatenus respexisse in humanum gen
peccato obnoxium in & cum Adamo, ac per consequens
ruptione & labe peccati Originalis, quã ex eo fluere asser
fectum: Sed respectus hic & intuitus, quem Deo tribuun
est respectus in peccatum ut caussam meritoriam, p

maximam generis humani partem actu reprobat Deus.
minus: Reprobationis enim nulla alia caussa à Synodo agtur, quam Dei beneplacitum. Et hinc est, quod Synodus nxiè dicat, Non omnem respectum peccati à se excludi. enim non diffiteatur respicere Deum in peccatum, (quia llud præsupponitur, non potest non intueri illud Deus; enim quicquam eum latere potest:) nunquam tamen far, respicere Deum in peccatum, ita ut propter illud tancaussam impulsivam προκαταρκτικὴν siue meritoriam rere & ad Gehēnæ æternos cruciatus ordinare quemquam Hac enim ratione semper se tueri solent eiusdem excetræ ıes. Si Deus peccato motus fuisset ad reprobandum, utinnes reprobasset nemine excepto, quia omnes peccauet Adamo. Ex quo liquet non sine causa Synodum ita circtè locutam esse.

arto, non minus attendendum venit quod dicat Synodus cludi à se respectum *ullius* peccati. Cum *ullius peccati* dicit r quidem respectum aliquem cōcedi posse in certum aliɔeccatum Adami, quod vid. ante quinque annorum milquod excurrit, inscijs & ignaris ijs, qui reprobantur, perū est, & quod ex primo illo necessario sequi dicunt Origiɛccatum; non verò respectum in peccatum vel peccata, ıalia, quæ ab ipsis illis qui reprobantur adultis ex delibeɔluntate sponte atque ultro commissa sunt: qua tamen in cultas tota vertitur. *Quarta in vocibus ullius peccati.*

into, Sed & posito quod peccatorum personalium respeıon excluderet Synodus (quod tamen solicita illa dictio, *ccati*, non permittit) neutiquam tamen adhuc constaret um concedere respectum in peccata talia, quæ ij qui redicuntur evitare potuissent si voluissent. Et nisi hoc diıihil dicitur. Redibit enim alioquin tandem res tota rurespectum unici Adami peccati. Quin imo si propius retur Articulns Tertius Cap. 3 & 4. apparebit manifestè, peccata ista futura sint: Etenim in hunc modum loqui- *Quinta in voce peccati.*

 tur

tur Synodus. *Omnes homines concipiuntur in peccato, & nas filij iræ, inepti ad omne bonum salutare, propensi ad malum, in p mortui & peccati serui, & absque Spiritus S. regenerantis gr Deum redire, naturam deprauatam corrigere, vel ad eius correc se disponere, nec volunt, nec possunt.* Ex quibus verbis non o liquet, dato etiam, sed non concesso, Synodum sub voce ti, cuius respectum atque intuitum in reprobatione hor à se non excludi affirmat, etiam ea comprehẽdere voluis p cata, quæ personalia dicuntur, puta impœnitentiam, infi tem, inobedientiam, idololatriam &c. non tamen alia p intelligi à Synodo posse, quam quæ reprobis illis ineui sunt. Etenim quandoquidem ad euitandum peccata il *gent*, vt Synodus ait, *Spiritus S. regenerantis gratiâ*, eam reprobis Deus facere nullo modo vult, necessario conse fieri non posse vt illa peccata euitent & declinent, sed e nolint, vi peccati primi & corruptionis cui subiacent, v bo Euangelij ipsis mandatur, vt se conuertant & creda atrocissima illa peccata, puta infidelitatem, inobedienti pœnitentiam aliaque similia incidant, non minùs nec quam molare saxum pondere & mole sua deorsum in vergit, vtque nihilominus deinde propter ista ineuitabi peccata ad æternos & horrendos inferni cruciatus præo dicantur. Equidem siquis hæc propius consideret, r non leues habiturus est, cur credat Synodum cum toto histrioniam exercere & præstigias facere omnibus v Etenim quis non, audita voce peccati qua Synodus vtit rum ac propriè dictum peccatum, siue liberam contun intelligi ab eadem crediturus est? & tamen cum peccat quale diximus respici à Deo dicit, peccatum nomine ten catum intelligat necesse est. Reprobus enim quem Deu uit cæcitate, & consequenter impotentia credendi, nor peccare potest non credendo & non obediendo, cum ip datur vt credat & obediat, quam cæcus cui per sentent dicis oculi effossi sunt, peccare potest, non legendo c

ndum proponitur atque præſcribitur.

æc res tanto magis notatu digna eſt, quòd ſuſpicionem in- Synodum non abhorrere à ſententia eorum, qui ſtatuunt mum neceſſario atque ineuitabiliter lapſum eſse, nec re- iare hæc duo, eſum Adami de fructu vetito peccatum pro- dictum eſse, & tamen Deo ita ordinante illum neceſsario iſse ſeu Adamo ineuitabilem fuiſse: Etenim ſi reprobo- peccata vere peccata eſse Synodus agnoſcat propter quæ nandi illi ſint, licet ex Dei ordinatione ineuitabilia ipſis quid vetat, quo minus eadem Synodus ſtatuat Adamum peccaſſe, & tamen eundem diuini decreti neceſſitate ita rictum fuiſse, vt non poſset non peccare? Quæ res ideo ate & ſerio attendenda venit, quod huic peccato videa- perſtruere Synodus, vniuerſam ſententiæ ſuæ de Repro- ne æquitatem & iuſtitiam. Et certè non parum auget ionem hanc, quod Synodus nuſpiam de hoc Capite ſen- m ſuam dixerit, imò nuſquam reiecerit horrendum il- lacitum quorundam, qui exertè affirmare & ſcribere non ſcunt,

Colligitur Synodum non abhorrere à ſententia eorum qui Adamum neceſſario lapſum eſſe docent.

Adamum Dei conſilio & ordinatione neceſſario lapſum eſſe.

um iſto propoſito hominem condidiſſe, vt reipſa laberetur.

um voluiſſe vt Adamus laberetur.

um Adamo legem dediſſe vt eam tranſgrederetur, & occaſionem haberet ipſum puniendi.

Danæus in Iſag. pag. 149. & 144. Piſcator & alij paſſim. Piſcat. contra Schaf. Theſ. 33. pag. 29. Piſcat. paſſim.

ec inquã aliaque ſimilia abſurda atque ἄτοπα cum Syno- uſpiam reijciat, non parum augetur ſuſpicio, quod ab iſta itia non omnino abhorreat, & conſequenter etiam nec , quæ Supra-Lapſariorum eſt, etiamſi eorum tãtum ſen- m ſequi videatur, qui hominem lapſum Deo prædeſti- obijciunt. Enimuerò, ſi pro certo atque indubio habeat, um neceſsario atque ineuitabiliter Deo ita ordinante n eſſe, ecquis reſpectus aut intuitus in peccatum Deo re nte maximam mundi partem, & æternis ignibus adiudi- tribui poterit, cum peccatum illud Adami ſi ineuitabile

Piſcat in reſponſ. ad Apolog. Bertij. pag. 130.

fuerit

fuerit, peccatum propriè non ſit, ſed nomine tenus pecca
dici debeat? Certè ſi peccati illius reſpectus fundamentũ e
horribilis illius diuinæ reprobationis æquitas & iuſtitia
ti dicitur, liberrimum fuerit neceſſe eſt. Nam ſi illud liber
& ab omni neceſſitate immune nõ fuerit, ecquod itaq; li
imo ecquod peccatum fuiſſe dicetur, cui tam horrenda ſe
tentiæ, quæ maximæ mundi partis æternum & lamentabil e
tium concernit, atrocitas ſuperſtruetur? Primo profecto
non datur. At ſi primum neceſſarium: Ergo nullum lib um
quia reliqua omnia neceſſario ex primo fluunt, iuxta id u
apud Zanchium alioſque legitur, *Deus vt ſua gratia deſtit*
probos, vt non poßint non peccare, ita etiam eos ad hanc condition
ſtinauit, vt non queant non facere ex natura ſua. h.e. varia ad
ſcelera. de Nat. Dei pag. 554. item: *Non dubitamus cõſiteri ex*
tabili Reprobatione neceßitatem peccandi & quidem ſine reſip
ad mortem vſque peccandi, eoque æternas pœnas dandi reprobis
bere pag 571. alia ed. 743. 744. Siquis hic regerat Synodũ
tis verbis Artic. 7. affirmare, *Hominem ſua culpa in pecca*
exitium prolapſum eſſe. Ille ſciat, iſta ratione Synodum ſe n
liberare à ſupradicta ſuſpicione. Nam. 1. in hanc ſententi
quuntur etiam ij, qui hominem increatum Deo prædeſ
obijciunt, quique cõfidenter ſcribere non reformidãt, *T*
ctos, quam reprobos, ad peccatum vt peccatum à Deo præordina
quatenus ex eo gloria Dei bonitate ipſius illuſtranda erat. Item
voluiſſe vt Adam peccaret, &c. Nec mirũ: Exiſtimant enim
eſſe ἀντίϛοιχα Creare hominẽ vt peccet, ſiue, Velle vt pe
hominem tamen liberè peccare ac peccati reum fieri.
ſcat. in Notis ad Duplic. Vorſtij pag. 217. *Etſi rebellio rep*
pendet à voluntate Dei antecedente, abſoluta, & irreſiſtibiliter
tamen illi per hoc à rebellionis culpa excuſari non poſſunt, nec
item pag. 223. *Cum Deus hominem ad peccatum neceßitat, vt e*
pter peccatum puniat iuſte agit, quia habet poteſtatem hominem
nandi prout vult. Item contra Taufrerum pag. 47. *Etſi rep*
damnationem, & ad cauſas damnationis ſint deſtinati & creat

Non poteſt ſe tueri Synodus ab hac ſuſpicione Verbis Artic. 7.

Zanch. de Natura Dei, lib. 5. Theſ. 4. de Reprob. pag. 555. alia edit. pag. 572.

uant & ſint vaſa plena fæcibus peccatorum, non tamen inde ſequi- uod abſolutum Reprobationis decretum cauſa ſit omnium flagitio- & ſcelerum in mundo, quia præter ſcelera & flagitia reproborum in lo, alia ſcelera & flagitia committuntur, nempe ab electis. Dein- ſa etiam Synodus ſtatuit, reprobos eo ipſo quod non cre- peccare & damnationis ac pœnæ grauioris reos fieri, cum n ex altera parte adſerat atque adfirmet fieri non poſſe vt ant & pœnitẽtiâ peccati ducantur: At vero ſi in his neceſ- peccandi & reatus pœnæ ſimul conſiſtere poſſunt, quo mento adducemur vt credamus Synodum eodem modo rimo peccato Adami non ſtatuere? Nullo profecto ſolido erisimili indicio id fieri poſſe, iurare auſimus: Si quis expe- ntum facere velit, næ ille pretium operæ facturus eſt.

tqui tamen, inquiet aliquis, Synodus Articulo Quinto Pri- Capitis doctrinæ fatetur, *Incrudelitatis vt & omnium aliorum torum cauſam ſeu culpam neutiquam eſſe in Deo, ſed in homine.* a eſt, Synodi hæc verba ſunt, mi Lector, ſed attende dili- ter quam vafrè, ſubdolè & circumſpectè ea prolata ſint. Pri- cum ait, in Deo non eſse cauſam ſeu culpam aliorum pec- rum. Duo enim vocabula ſimul coniungit tanquam ἰσοδυ- ἰυτα, vt ex particula *ſeu* patet, *cauſam* ſeu *culpam*. *Oſtenditur Synodi Vafrities & fraus in combinandis Vocibus Cauſæ & Culpæ, ut mentem ſuam tegat.*

Quo ipſo habet iam quo ſe & fraudem ſuam abunde tegat, & plicioribus fucum faciat. Etenim fac eſse qui diſertè affir- at, ſicut quidam affirmare non verentur, Deum aliquatenus ſam peccatorum dici poſse, paratam tamen ſemper habe- t exceptionem nihil à ſe contra Synodi ſententiam adſeri, n Synodus duabus vocibus æquipollentibus vtatur *cauſæ* ſci- t & *culpæ* & in Deo cauſam ſeu culpam peccatorum eſſe ne- . Se autem cum Deo cauſalitatem aliquam ſiue efficientiam cati tribuunt, culpam tamen peccatorum neutiquam ei- n tributam velle. Exceptionem hanc alicuius pretij eſſe ex conſtat, quod non pauci Doctores in ſcriptis ſuis, expreſſis bis affirment, Deo, etiamſi hominem irritet, impellat, inci- vrgeat, adeoque cogat ad peccatum, imo in homine pecca-

tum

tum operetur, id eſt, ſi propriè loquimur, etiamſi cauſa pec-
ti ſit, neutiquam tamen culpam peccati tranſcribendam
Rationem dant Zuinglius & Keckermannus, eo quod De
non ſit poſita, qua obligetur ad contrarium, ſed homini
Addunt ad confirmationem: Sicut Taurus cum nunc
nunc illas vaccas promiſcua & vaga Venere init, adulterij c
non tenetur, ſed homo, ſi cum aliorum vxoribus rem hab
eo quod huic, non illi, prohibens lex lata ſit; ita Deus pec
ſeu culpa non tenetur, cum creaturam ad hos & illos actus
uet, ſed tantummodo creatura ipſa, quia ei lex prohibens
eſt, non Deo.

Sed, eſto, Synodo non fuerit propoſitum ſub harum vo
æquipollentia fraudem tegere, en aliud duplex κρησφύγ
quod in voce *Cauſæ* paratum ſtatim habitura eſt.

In voris æquiuoca Cauſa vſurpatione. Primum, quando expoſitura mentem ſuum prolixius,
tebitur Deum ordinare, decernere, imo velle quidem vt pe
tum fiat, ac proinde peccata non poſſe non fieri, ex hypot
decreti illius; attamen propterea tamē decretum Dei non
cauſam peccati. Quomodo, inquies? En fraudem Lector.
Cauſæ nomine latebit, appellabitque Cauſam rerū illud, q
rem ipſam producit atque efficit, ſiue quod in ipſum effec
operando influit. Deum autem hac ratione peccatum
operari, ac proinde peccati cauſam non eſſe inquiet. D
quidem non velle dare gratiam neceſſariam ad euitandum p
catum, velle ſubtrahere gratiam vt homo labatur, ſiue per
tere velle (id enim vnum & idem eſt) eaque ordinatione &
luntate Dei poſita, hominem non poſſe non peccare: At De
tamen non operari ipſum peccatum. Quod ipſum effugi
quam profecto inſulſum ſit ac rancidum, exemplo hoc co
monſtrari poteſt. Cum Sol Horizontem noſtrum deſerit,
nebræ efficiuntur in aere, ſiue hemiſphærio noſtro, non q
Solis diſceſsio ab Horizonte, efficiat & operetur proprie te
bras, ſicut præſentia Solis efficit atque operatur lucem & c
rem in aere. Nihil minus: Sed quod ad diſceſsionem illam
ceſſ

io consequuntur tenebræ, nõ minus quam ad præsentiam ux & calor. Certè siquis præfractè vrgere velit proprie- vocabuli *causæ*, habebit quod cavilletur, si quis discessio- lam Solis causam tenebrarum esse affirmare volet. At si 1o & bono agere velit, optimè dictum iudicabit Solis di- n ab Horizõte causam esse tenebrarum, etiamsi tenebras e positiua non efficiat. Eadem est ratio peccati, cũ Deus llius dicitur, vti ex sequentibus clarissimum fiet.

undo, quando ad ἐξήγησιν phraseos *Causæ peccati*, decla- iteri se quidem, Deum causam esse actus qui peccatum cui peccatum adhæret, sed non peccati vel peccami- is ipsius, vt barbaro vocabulo rem exprimamus. Exem- ia, Deum fatebitur causam adulterij, homicidij, furti, cij, fraudulentiæ &c. quatenus actus sunt aut operatio- iæ non possunt aliunde quam ab ipso Deo vt omnis enti- ie operationis, ac proinde omnis motionis, prima atque ali causa, esse atque proficisci: Sed quatenus actus illi, m homicidium, adulterium, furtum, peccata sunt, ab e ea esse dicet, & sic Deum eorum caussam non esse. ratione fatebitur Synodus, Deum causam fuisse, seu vo- tque effecisse, vt Adam de vetito fructu comederet, quia ere actus erat, qui non poterat non causari à Deo; At us ille peccatum erat, eatenus ipsum Adamum causam sse, non Deum. En Philosophicum εὕρημα, quo tanquam se tegit Synodus. Qui capere potest capiat. Et sub hisce ocationibus fraudem suam occulit Synodus, quam aper- lucidè detectam videre est in Respons. Clarissimi & ce- mi Theologi D. Iohannis Wtenbog. quam opposuit in- acobi Triglandij libro, cui titulum fecit, Apologia glo- octrinæ Reformatarum Ecclesiarum.

Refutatum εὕρημα est in Actis synod. part 2. pag. 252. 253. & pag. 181 182. 183.

tio, siquis hæc ipsa verba propius perpendat, contrarium ex ijs concludetur, vid. Synodum non abhorrere à sen- illâ, quâ statuitur Adamum necessariò atque ineuitabili- sum esse: Ratio est, quia expresse ait, *tam infidelitatis, quam*

aliorum peccatorum culpam non esse in Deo sed in homine. Inde infertur. Si infidelitatis illius, quæ in reprobis tam nece[...] est, vt prorsus impossibile sit ipsis, cum vocantur ad fidem & [re]sipiscere iubentur, credere ac resipiscere, culpa est in ho[mi]ni non in Deo, & omnium peccatorum culpa pari ratione, q[uo in]fidelitatis culpa, in homine solo sit, non in Deo, quid obst[at q]uo non simile vero videri possit Synodum statuere, omnia pe[cca]ta, etiamsi eorum culpam dicat in homine esse non in D[eo], n[e]cessaria atque ineuitabilia tamen homini esse, ac proinde [in]dum etiam Adamo, licet eum necessitate ineuitabili D[eo] ordinante in peccatum lapsum credat, culpam nihilo [in] totam transcribere posse? Quisquis profectò, ad hasce [...] fraudes & dolos animum propius aduertet, non poterit [...] tinere, quin credat Synodum id tantum operam dedisse, [...] uolucra & latibula phrasium quarumdam conquireret, [...] horrida sua placita tegeret, atque absconderet; vtque pu[...] sam & cæroma haberet, quo mangonum instar fucaret, [...] sima ista doctrinæ suæ sensa, ne turpitudine sua lectori ta[...] fastidium atque horrorem parerent.

Attamen regeret tandem forte quis; Synodus in Con[clusio]ne suorum Canonum, reijcit atque detestatur eorum o[...] nem qui statuunt, *Reprobationem eodem modo, quo electio [...] & causa fidei & bonorum operum, esse causam infidelitatis & i[...] tis*:

Aperitur propius & genuinus sensus orationis illius æquiuocæ qua Synodus vsa est in Conclusione sua.

At verò hic iterum consideranda venit ἀμφιβολογία [...] dica, qua studio & dedita opera vsa est Synodus, ne ex vi[...] te directè contraveniret Doctoribus illis, quos Herôas [...] mina Reformatæ Ecclesiæ habebat, & vt nihilominus [...] contrauenire & contradicere videretur, in gratiam eor[um ...] cruda ipsorùm placita auersari solent & respuere, atque i[...] dium cursum teneret, id est, vt salua manente sententia [...] ribus vulgi aliquid daret. Vt videas lector verum esse q[...] citur, attende diligenter ad vocabula ista sub quibus frau[...] *Causa* sc. & *eodem modo*. Videri n. vult Synodus, seriò & [...]

hc duo reijcere 1. Reprobationẽ eſſe cauſam infidelitatis & tatis. 2. Reprobationem eodem modo infidelitatis & imis cauſam eſse, quo Electio fons eſt fidei & bonorum m: Atqui quis tam ſuffænus & obeſæ naris erit, qui non gat Synodũ hâc ratione Piſcatori crudè & non accõmoatis teneris vulgi auribus ſenſa efferenti ex obliqúo quam ſcribere voluiſſe in gratiam vulgi ab iſtis cruditatibus orianis, imo à Piſcatoris nomine propterea pluſculum ie iudicio abhorrentis, vt à Piſcatore hac in re diſſentire tur: cum tamen eam nullo modo lateat, eandem prorſus omnia cum ſua Piſcatoris eſſe mentem & ſententiam, nelam vel leuiſſimam inter illam & hanc quæ Canonibus ſa eſt, quod attinet rem ipſam, differẽtiam dare poſſe, vid. am neceſſario & ineuitabiliter, infidelitas & impietas quantur Reprobationem, quam fides conſequitur Elem; ita vid. vt non minus impoſſibile ſit, eos quos reproDeus, credere & reſipiſcere, quam eſt impoſſibile eos legit incredulos & impœnitentes manere. Enimuero & ſententia Doctorũ illorum nõ eſt, quaſi reprobatio ad m cauſæ proprie dictæ efficeret & produceret infidelita impietatem, nedum quaſi eodem modo produceret, initem quo electio fidem producere dicitur à Cõtra-Rem. iquam; Reprobatio n. non poteſt efficere aut producere lulitatem ad modum cauſæ, vti ſc. ſutor calceos facit, & dijs ſuis calorem producit in aere: ſed tantummodo per m cauſę deficientis, vel vti abſentia & diſceſsus Solis inrizontem noſtrum cauſa eſt tenebrarum; Natura rei id m facit omnibus qui λογομαχίας & verborum cauillos ot: Alioquin ſi pari cauillatione vti in voce cauſæ & iure is experiri liberet, dici non minore iure poſſet, ineptè peram Electionẽ cauſam fidei dici à Contra-Rem. Electio em eſt actus purè putè in mente Dei immanens, qui extra i in homine nihil efficit aut producit, & ad quem ſolumper vim & potentiam aliam quam Deus iuxta electionis decre-

decretum exercere vult, & de se emanare facit, fides seq
quæ res fortasse Synodum mouit, vt postrema periodi
non dixerit *Electionem esse* causam fidei, sed tantummod
fontem. En stropham Synodicam! Verumtamen Piscatoris
esse mentem quam indicauimus, Synodum latere non p
si primoribus tantum labris gustauit scripta ipsius, aut n
scitanter post meridiem legi audiuit ea, quæ à Citatis Rem
eam ad rem ex Piscatore allegata fuerunt: Planum siqui
est Piscatorem distinguere inter decreta Dei, vel duplex p
facere decretum Dei, vnum quod appellat *effectiuum*, quo
nodus causam facit, alterum *Efficax*, quod non proprie e
rem, sed ad cuius positionem necessario existit id quod
vult aut intendit Decretum Reprobationis, est decretun
efficax ratione infidelitatis, quia posito illo decreto necel
infidelitatem sequi, at non effectiuum, quia infidelitatem
priè non producit aut efficit. Exemplo res illustrari potest
homini quem natura cæcum aut potius ob crimen aliquo
cæcatum esse nouit, præscribit & mandat, sub pœna ca
aut alterius grauissimi supplicij, vt edicta Regia prælegat
mulget, etiamsi proprie & præcise loquendo, causa dici ne
quod cæcus ille non legat, nec promulget edicta, cæcitas n
ei inest, proxima & proprie dicta causa est, optimo iure t
vel ethice causa dici poterit eius quod cæcus ille, non leg
quasi deficiat ab officio imperato & reus fiat pœnæ grau
non quidem efficiendo siue producendo in illo lectionis
ctum, sed lectionem illi imperando quem legere impossibil
& proinde in quo post imperium istud non potest non
defectus legendi. Eundem ad modum, inquiunt, agit
cum ijs quos reprobauit: primum n. eos propter Adami t
gressionem puniuit cæcitate mentis, ita vt ex priuation
cæci & rerum spiritualium ignari nascantur, & in lucer
niant, nec minus impossibile sit illis credere Deo mand
quam cæco legere ea quæ imperantur. Et tamen his talib
punitis, nihilominus præscribit ac mandat, vt credant sub

minat

lone grauissimi supplicij & æternæ condẽnationis. Quod icit Deus, non efficit quidem in illis incredulitatem & nitentiam, sed mandato suo causa est, siue facit Deus, vt isi increduli fiant, quia impossibile est, ex vna parte fieri credulos, nisi mandatum fidei præcedat, & posito fidei ito tales non possunt non, ob innatam istam cæcitatem utatem, increduli esse & manere. En rursum sophisticum a, & nouum lenocinium in verbis *causæ* & *eodem modo*, ntentiam horrendam ita palliat Synodus, vt quamuis animo probet, ab eadem tamen abhorrere videatur. O lentum agendi modum! Sed non ignorarunt artes has, emata & fallacias Citati, qui easdem detexerunt in scri- s Synodo exhibitis, & laruas illas pro virili sua Contra- nst. detraxerunt.

Vide part. 2. Actor. Synod. pag. 18. 19.

CAP. III.

o deteguntur Synodi fraudes, cum 1. affirmat electionem ad salutem sse in Christo: 2. cum ait Christum fundamentum esse salutis, absque disertè dicat eum esse fundamentum electionis ad salutem: Ex quo de- igitur, quod hac declaratione sua Synodus vniuersam de merito & sa- ne Iesu Christi doctrinam funditus destruat atque euertat.

cundus dolus qui in Articulis Primi Capitis doctrinę Re- ormatæ obseruandus venit, est, quod Synodus Artic. 7. rofiteatur, *Electionem ad salutem factam esse in Christo.* pronunciato videtur Synodus recedere à sententia eo- ui Christum subordinant electioni, & eorum accedere tiæ, qui Christum electionis fundamentum faciunt. uidem primo intuitu videtur, Benigne Lector. Sed si ad- animum, fucum videbis: nam 1. cum Synodus asserit, e- em factam esse *in Christo*, non considerat Christum vt torem inter Deum & homines, & vt talem ordine prio- ectione. Nihil minus: sed tantum considerat Christum vt Patri coessentialẽ, per quem Pater omne quod vult ex- roducit atque efficit: iuxta quem sensum electionem fa-

Quid sibi velit Synodus cum asserit Electionem factam esse in Christo.

ctam esse in Christo, aliud nihil iuxta Synodi sententiam quam electionem factam esse per Christum, prout phrasin explicarunt Contra-Remonstrantes in Collatione Hagien. 67. edit. Bert. Hanc esse Synodi mentem apparet ex verbis immediatè ἐξηγήσεως causâ subiungit Synodus, cum ait, *NB etiam ab æterno Mediatorem & omnium electorum caput, salutis fundamentum constituit (Deus) atque ita eos ipsi saluandos dare decreuit.* Cum ait Christum Mediatorem & electorum caput constitutum esse, electosque illi saluandos dari, indicat se credere electos aliquos fuisse antequam Christus Mediator constitutus esset. Item, cum dicit, Christum a Patre constitutum fundamentum salutis, electionis autem fundamentum esse affirmat, non obscurè significat se credere Christum non esse fundamentum electionis, aut propositi diuini vt Confessio habet, sed tantum executorem electionis antea factę & fundamentum solummodo salutis. Factam quidem per eum, prout vnus est cum Patre & Spiritu S. Deus, Electionem ab ęterno, sed eundem (nota emphasin vocis) *etiam* constitutum esse Mediatorem eo fine, vt electionem factam exequeretur. Quę observatio quanti ponderis ac momenti sit docere nos potest, celeberrima illa lis quę super ista re D. Gomaro cum D. Martinio in Synodo fuit, illo negante, hoc vero asserente Christum esse fundamentum electionis, tantis animis, tantaque contentione zelo, ut parietes ipsi loquerentur & resonarent ingentem ... Synodus intra priuatos parietes concordiam vnanimitatem consensum aluit. Si quis huiusce concordię indicium velit consulat Acta Synodi Nationalis & quantum sententia D. Martinij a cæterorum sententijs circa illud Caput differat ... negotio animaduertet.

Synodi sententia funditus euertit vim meriti & satisfactionis Christi.

Et hęc res propterea parui facienda non est, quia ex ea constare potest, quam reuerenter, quantoque in pretio habeat Synodus meritum Christi & satisfactionem eius pro peccatoribus, cum declarat electionem factam esse à Deo antequam Christus Med-

iator à Deo deſignatus aut conſtitutus eſſet: neque enim quicquam poteſt, quod magis euertendę funditus doctri-le ſatisfactione Chriſti facere queat. Ratio manifeſta eſt. ı fruſtraneum adeoque impoſſibile prorſus eſt, Mediatorē iem deſignare ad reconciliandum eum qui offenſus am-non eſt, aut in gratiam reducendum eos, qui iam in ſum-: flagranti gratia ſunt. Atqui ij quos Deus elegit ad ſalutem, mma gratia ſunt apud Deum, ijſque Deus offenſus am-non eſt: Ergo fruſtraneum adeoque impoſſibile eſt Ieſum ſtum Mediatorem conſtitui, qui Deum reconciliet & ele-in gratiam apud Deum reducat. Accedit, quod dicere ionem factam eſſe in Chriſto, id eſt, per Chriſtum qua-; Deus eſt, ſit Scripturam ludibrio propinare. Eadem e-ratione nec minore iure licebit affirmare electionem fa-eſſe in Spiritu ſancto, id eſt, per Spiritū ſanctum, quia per vt Deo eſſentialem Pater & Filius operantur. Hæ & hu-generis non paucę aliæ abſurditates obſeruari poſſunt, ı Citatis Remonſt. in ſcriptis ipſorum DD. Delegatis ad dum exhibitis animaduerſæ, & prolixè ſatis refutatæ ſunt. *Vide Acta Synodi, par. 2. pag. 59. 60. &c.* hic veluti digito indicamus, eo pertinēt, vt intelligas, Be-le Lector, Synodum æquiuocationibus dubijsque phraſi-ıis id tantum propoſitum ſibi habuiſſe, vt præſtigias tibi ue faceret, eamque animo tuo opinionem injiceret, quod ſtum ſtatuit fundamentum electionis ad ſalutem, cum ni-inus quam idipſum verum eſſe credat, tantumque inter luo, Chriſtum eſſe fundamentum electionis, & Chriſtum undamentum ſalutis, diſcrimen ſit, quantum inter lucem ıebras.

CAP. IV.

In quo perſpicue ac dilucide retegitur palpabilis quædam impoſtura S[...] ſum in Concluſione Canonum ſuorum videtur cum deteſtatione & toto [...] rejicere ſententiam eorum, qui aſſerunt quoſdam fidelium liberos in in[...] ſua morientes à Deo ab æterno reprobatos & reiectos eſſe, & tamen nihilo [...] indicia non obſcura relinquat ſe à ſententia iſta neutiquam abhorrere, a[...] tem eam inter indifferentes reponendam iudicare.

TErtius dolus obſeruatu digniſſimus eſt, Quod Synd[...] in Concluſione ſua aperte profiteatur, *ſe non tantu[...] agnoſcere, ſed toto pectore deteſtari eos qui aſſerunt, [...] fidelium infantes ab vberibus matrum innoxios abripi, & Tyran[...] Gehennam præcipitari*: Hac enim aſſertione & Theſi ſua ind[...] alterum horum videtur, Aut improbari à ſe ſententiam qu[...] dam Contra-Remonſtr. quos in iſta ſentẽtia eſſe & pro ea [...] rimè contendere conſtat; Aut falſo & per calumniam à Re[...] ſtran. ſententiam iſtam Contra-Remonſt. attributam & [...] gnatam eſſe.

Sed obſecro te mi Lector, fumus eſt qui oculis tuis obji[...] Neutrũ efficiet vnquam Synodus. Etenim Contra-Rem[...] plurimos horrendum illud placitum tenuiſſe & mordic[...] ſeruiſſe, tam manifeſtum eſt ex ipſorum ſcriptis, quæ hinc [...] allegata ſunt a varijs & nominatim a Citatis 15. vt Solem i[...] ridie lucere negaturus facile ſit is, qui hanc tam apertam [...] tatem in dubium vocare audebit. Deinde neque vllum v[...] uidenſe indicium in verbis hiſce datur vnde colligi que[...] nodum ab iſto placito alienam eſſe, aut aliquatenus abho[...] Quin imo, ſi verba quibus Synodus vtitur propius conſid[...] habebis non leues cauſas ac rationes credendi Synodum [...] tantum non abhorrere ab iſta ſententia, ſed etiamnum e[...] tanquã indubiæ ac certæ adſtipulari, quidquid videri velit [...] animo ac pectore eam deteſtari ac reijcere; Neque enim [...] rat quantum damni atque detrimenti cauſæ ipſorum acc[...] rum eſſet, ſi reſciſceret populus iſtam ſententiam a Synod[...]

Videſis Syllabum Teſtimoniorum par 2. Act Synod pag 44 45 46 ſub lit F. 3.

am & confirmatam esse. Enimuero vide sis, quam solli-
ıam anxiè ac veluti ex composito verba sua formet Sy-
ıo, inquit, se *non tantum non agnoscere, sed & detestari eos,*
ınt multos innoxios fidelium infantes a Deo in Gehennam præ-
: Euge quam bellè! *Multos*, eosq; e *Innoxios* infantes, ait:
ibi vult Synodus quæso, cum negat *multos Innoxios* ab
ıs abripi & præcipitari in Gehennam? Etenim nullos in- *Synodi impostura in voce, Innoxios.*
vllo temporis momento innoxios esse firma fide tenet,
d, nõ minus quam adulti per peccatum Adami, & quod
uere fatetur peccatum Originis, noxæ ac culpæ impliciti
ribus, imo ab vtero matris, teneantur, & innocentia at-
egritate prima Originali destituti, corruptã ac peruer-
turam atque indolem, dum adhuc a materno sanguine
, in lucem secum trahant. Fierine potest vt multos In-
infantes præcipitari in Gehennã credat Synodus, cum
m quidẽ, siue ex fidelibus, siue ex infidelibus parentibus
, innoxium esse statuat? Næ Saturninæ illi in oculis lemæ
ıi fucum hic non videt.
nde, Synodus declarat se non agnoscere, imo detestari
ıi affirmãt multos innoxios infantes fidelium in Gehen-
ræcipitari a Deo: At quid sibi vult Synodus cum *fidelium* *Altera Synodi impostura cum Electorum infantes negat in Gehennam præcipitari.*
s dicit? Quinam sunt fideles isti quos Synodus fideles
? Profecto alij esse non possunt, quam qui ab æterno ele-
tã Deo. Fides enim vera in alijs esse non potest, ex sen-
Synodi quam in electis, quia electionis, vt ait, fructus est.
mens verborum, quibus Synodus hic vtitur, erit, Nullos
es quorum parentes ab æterno electi sunt, & in tempore
Deo donãtur, ab vberibus matris abripi, & in Gehennam
ıitari: Reliquos infantes quod attinet, non tantummodo
i ex Iudæis, aut Ethnicis alijsque impijs hominibus na-
ır, sed etiam qui ex eiusmodi parentibus nascuntur, qui
tis luce collustrati Christianam Religionem profitentur,
ıellos infantes suos Baptismo, tanquam gratiæ diuinæ si-

gnaculo, tingendos Ecclesiæ Iesu Christi sistunt, qui pu
coram facie Ecclesiæ rogati profitentur se credere *infa
in Christo sanctificatos, esse ac propterea tanquã membra Eccle
baptisandos esse*, qui ab ipsa Ecclesia monentur ac iuben
dere *ideo Baptismum liberis ipsorum conferendum esse, quod r
ta, id est, remißio peccatorum & Spiritus S. N B. fidei effector
minus quam adultis competat, item, quod hæredes sunt regni D.
deris ipsius*, quiq; insuper vitam viuunt innoxiam & incu
cæteroquin ab æterno a Deo ad salutem electi non sun
iusmodi, inquã, tenellos infantes quod attinet, qui mult
mam infantium partem faciunt, omnes sine discrimine
ribus matrum suarum auelli & in Gehennam præcipit
ibidem ęternis flammis & ignibus cum damnatis homi
diabolis deuoti, torqueãtur & crucienter, Synodus non
dummodo soli illi excludantur, quorum parentes electi
æterno. Ah! Ah!

In publica Baptismi forma, quã passim post Biblia Belgica reperire est. Catech. Palat. Respons. 74.

Tertio, Sed necdum etiam manifestũ satis est ex verbi
inter reprobatos & qui a matrum vberibus abripiãtur &
hennam pręcipitentur, non censeri a Synodo infantes n
los, qui ex verè fidelibus parentibus nascuntur, & in tene
te ista diem suum obeunt; tantummodo enim ex verbis
Synodũ non credere eiusmodi infantes *Tyrannice* a Deo
pitari in Gehennã. At cur non, obsecro, simpliciter neg
cipitari, sed cum modo addito *Tyrannice?* Emphasis est
ista, mi Lector, quam operæ pretium est adnotari. Eten
κρησφύγετον siue latibulum prębet ijs, qui aperte profitent
probationẽ etiam locum habere in vere credentiũ liberi
fantia sua morientibus. Nam si Synodi Canõ talibus obij
paratam semper habent exceptionem, veluti in naufragi
lam, sententiam Synodi esse, Reprobationem talium infa
Tyrannicã non dari, ac idem sese ingenue sentire ac cred
cent. Nam quãdo Deus tales infantes reprobat non cred
men sęse dicent Deũ in morem Tyranni qui certa lege a
gitur, sed in morẽ absoluti Domini & αὐτοκράτορος agere, c

Tertia detestanda impostura in Voce Tyrannicè.

o suo facit quod vult, neque vlla lege, cuius transgressio
nis sit, tenetur. Atqui id a Synodo hic damnari expresse
it. En latissimam portam a Synodo apertam, per quam
itur immisericordes & crudeles isti adsertores. Vin fidem
iusce rei fieri Beneuole Lector? Percurre quæ a Caluino,
Zuinglio, Martyre, Zanchio, Nicasio vãder Schuyren,
ore, Paræo, Perkinso hac de re scribãtur. Videbis id vnum
re semper & calamo esse, vt postquam firmis lateribus &
aci spiritu horrendum istud de infantibus fidelium car-
ecinerunt, Deum tantummodo a Tyrannidis crimine &
vindicent, tanquam si sufficeret Deo tribuisse rem Tyran-
priam, & titulum vel notam Tyrannidis ei solam ademis-
vos, o pij & honesti parentes, quanto id vobis solatio erit,
ligatis tenellos illos vestros, nudos, acutissimi sẽsus infan-
ecens adhuc a sanguine materno calentes, cum fletu &
mis ab vberibus maternis pendentes, quos sine intima
iseratione & viscerum omnium commotione doloribus
issimis tentari & cruciari non videtis, auelli & abripi ab
us matrum suarum, & præcipitari in æternos & lamenta-
ruciatus, sed absque Tyrannide? Poteruntue blandulæ,
ulæ, & delicatissimi sensus animulæ, infantiles adhuc, quæ
dexteram & sinistram nondum dignoscere valent, distin-
& dijudicare, vtrumne flammæ & ignes, quibus æternum
ibuntur, a Tyranno, an vero ab absoluto Domino accen-
ir? Apagesis barbaras, immanes, & impias distinctiones, &
nas diabolicas, sub quibus dum aliud agere velle videtur
dus, blasphemam sententiam suam, veluti venenum sub
fronde vipera, abscondit.

CAP.

CAP. V.

Clarius multo detegitur hypocrisis & dolus Synodi, quo vsa est in A Primi Capitis dum vid. in eo videri vult sententiam illam horrēdam, d busdam fidelium liberis reprobatis, damnare ac detestari, reipsa tam non damnat nec reprobat.

OPponet fortasse quispiam ijs quæ præcedente cap bis animaduersa sunt, verba Art. 17. Cap 1. quib nodus aperte ac rotunde declarat, *Quandoquidem luntate Dei ex verbo ipsius nobis est iudicandum, quod testatur fidelium esse sanctos, non quidem natura, sed beneficio fœderis ti, in quo illi cum parentibus comprehenduntur, pij parentes de el & salute suorum liberorum, quos Deus in infantia ex hac vita e dubitare non debent.* Hæc verba, inquiet, arguere videntu & per calumniam Synodo impingi id, quod cap. præce indicatum est, cum expresse declaret, Parentes pios, de el ne & salute suorum liberorum quos Deus in infantia e vita euocat, dubitare non debere.

Pulchra profecto & speciosa oratio hæc prima fronte tur; at quæ in recessu nihil solidi, sed fucum merum h Etenim

Synodus non audet disertis verbis siue aperte profiteri, Nullos fidelium liberos in infantia morientes rejectos esse.

Primò, çur claris & disertis verbis non profitetur Sy se credere nullos omnino infantes fidelium in infantia vita decedētes a Deo reiectos aut reprobatos esse ad ętern tiū? Cur tam solicitè, tam anxiè, verborū circuitibus & am bus vtitur, vt enunciet sensa mentis suæ hunc in modum, *doquidem de voluntate Dei ex verbo ipsius nobis est iudicandum parentes non debent dubitare?* Vtique si crimen hoc diluere rorem illum horrendum, execrandum, nulli non pio ac inuisum atque exosum, propter quem pessimè apud o æquos rerum æstimatores audit doctrina Contra-Remc se procul esse demonstrare & testatum facere voluisset, ex tissimis, ad exprimendum significantissimis, & minime ἑλικτοῖς phrasibus vsa fuisset. Sed ne aculeum sibi ipsi si

a

) infigeret Synodus, circumlocutione hac ad fallendum
ıdentiores vti sine dubio voluit.

:undò, quę causa esse potuit quod Synodus ad confirman- *Scripturæ locus quo Synodus vtitur, ἀπροσδιόνυσος est, & ad probãdum id de quo quæritur prorsus nihil facit.*
ẋ stabiliendum Thesin suam clariora & solidiora testimo-
Scripturis non depromserit, aut saltẽ ea quæ in receptis
ılis Ecclesiarum eam ad rem allegari solent; nominatim
/latth. 19. & Marc. 10. *Sinite paruulos ad me venire, talium*
'st regnum cælorum? sed acquiescit in citatione loci ad
mandum Articulũ ineptissimi & futilissimi, qui sua pro-
ıanitate diffluit, adeo vt qui eius authoritate niti & se tue-
t, continuo animo fluctuaturus & hęsitaturus sit, vtrum-
to statuere queat Liberos suos in infantia decedentes,
)atorum ordini accensitum non iri. Locus enim qui alle-
lesumtus est ex 1. ad Corinth. cap. 7. vers. 14. *Maritus in-*
ãnctificatus est in vxore, & vxor infidelis sanctificata est in vi-
qui certe liberi vestri impuri essent; nunc autem sancti sunt.
) hic locus nequaquã agit de sanctitate tali, ex qua certò
queat, eum cui illa tribuitur electum esse a Deo, & certo
ım iri, quod tamen Synodus citatione loci illius probare
it. Ratio euidens est. Quia in eodem illo textu legitur,
'dum adhuc infidelis est sanctificatum esse in vxore fideli & vi-
ã, *vxorem dum adhuc infidelis est sanctificatam esse in marito*
:aque si illatio Synodi iusta ac legitima sit, ex ea cõseque-
i necessitate, fidelem maritum de electione & salute vxo-
dum adhuc infidelis est, & vxorem etiam fidelem de ele-
& salute mariti sui dum adhuc infidelis est dubitare non
; cuius conclusionis quanta sit absurditas per se patet. En
olidum fundamentum subministretur parentibus a Sy-
quo certi ac persuasi reddantur de liberorum suorum in
a morientium electione ac salute.

tiò, Dato tamen at non concesso, textum hunc de ista *Ex ipso loco allegato euincitur, Synodum fraudulenter hunc Articulum cudisse.*
ıte agere cui superstrui possit fiducia de electione & salu-
, cui illa sanctitas tribuitur, Quomodo, quæso, seruiet
:i Synodicæ, quod fideles parẽtes de liberorum suorum

qui in infantia moriuntur electione neutiquam dubitare beant, probandæ & stabiliendæ? Nam si dubitare non deben eorũ electione quia textus illos sanctos esse dicit, vtiq; nec d tare etiam debẽt de electione eorundẽ cum adhuc in viuis s quia textus simpliciter sine ulla consideratione, vtrumne vi an mortui sint, affirmat illos sanctos esse. Dices fortasse, Qu diu in viuis sunt fieri potest vt ad infidelitatẽ & impietatẽ pi bantur, & sic ostendant ac demonstrent operibus suis se ctos non esse: Atqui posito etiam fieri id posse, & posse etia eo colligi electos illos non esse, quod tamen colligere c impossibile est, alterutrum statuatur necesse est. Aut fieri it posse, vt aliqui electorum electione sua & salute, in qua ii tes steterant, excidant in ætate adulta sua & sic reprobi f Aut si hoc fieri nequeat, vti fieri posse Synodus negat, tun ctitatem illam cuius hoc in loco mentio fit, non suffice hoc vt ei superstruant fideles parentes certam & firma electione & salute infantium suorum in tenella ætate ex discedentium fiduciam & persuasionem.

Exceptioni occurritur & deteguntur diuersæ fallaciæ & æquiuocationes Synodi in hoc argumento.

Regeres fortasse, esto, Synodus in huius loci citation peram egerit & a prandio nonnihil dormitauerit, vti fieri manet nihilominus tamen adhuc principalis ipsa Synodi c ratio, qua expresse profitetur, *Pios parentes de electione & infantium ex hac vita discedentium dubitare non debere.*

Sed amabo te Beneuole Lector, Quæ certitudo aut fi relinquetur pijs parentibus si fundamẽtum, cui eam supe Synodus, vacillet ac laboret? fierine potest vt arenoso f stabile ædificium innitatur?

Prima

Secunda

Veruntamen, fac etiam fundamentum, id est, locum non omnino inconcinnè allegatum esse, nihil adhuc eff erit. Quid enim est quod declarat Synodus? *Quandoquide de voluntate Dei ex verbo ipsius nobis est iudicandum &c. Ita parentes de suorum liberorum electione &c. dubitare non debent.* tionem ex qua Thesin suam deducit Synodus, & obserua festum qui in ea latet dolum. Etenim cur non debere du

p

arentes asserit Synodus? Quia vid. de voluntate Dei ex
ipsius iudicandum est. Atqui demus parentes aliquos esse
: voluntate Dei ex verbo ipsius iudicium faciant (posito
quod de reprobatione infantium ex fidelibus parentibus
um & in infantia morientium mentio non fiat in verbo
uod non facile admissuri sunt Contra-Remonst.) nihilo-
; tamen incerti adhuc hæreant necesse est, iudicio Syno-
us, de voluntate Dei proprie dicta illa, a qua electio & salus
rum dependet, etiamsi iuxta præcedens iudicium ex ver-
:i factum dubitare eos non debere de liberorum suorum
one & salute dicat Synodus: Ratio est, Quia ex sententia
di fieri potest, vt iudicium parentum conforme sit verbo
o, & tamen vt idem iudicium difforme sit, aut saltem non
eniens cum voluntate Dei illa a qua dependet electio, quia
o particularis huius vel illius personę eiusque salus depen-
on à voluntate signi quæ verbo reuelata est, sed à volunta-
eplaciti, quæ arcana dicitur, quia verbo reuelata non est.
necessariò consequitur, fieri posse vt quis de reprobi ali-
imo de sua ipsius propria electione & salute, etiamsi à
eprobatus sit, dubitare non debeat, quando iudicium de
tate Dei ex verbo ipsius facit, quin imo vt de electione &
tum illius tum sua persuasissimus esse debeat, iuxta verbi
i normam. Exemplo reproborum res manifesta fiet. Illi
licet à Deo ab æterno arcana ipsius voluntate reiecti sint
e & spe omni salutis, tamen iuxta Synodi sententiam non
s tenentur credere se electos esse, & Christum pro se mor-
esse, quam electi: propterea quod Deus verbo suo ipsis
let ac iubeat, vt in Christum credant. Quamobrem quæso?
fundamentalis hæc est. Quia verbum Dei, vt ipsi loqui so-
generatim affirmat voluntatem Dei esse vt omnes saluen-
ad agnitionem veritatis perueniant, non indicando in
e & indiuiduo quinam illi sint qui a Deo reprobati sunt &
i; & tamen idem verbum iuxta illos affirmat esse arcanam
dam Dei voluntatem, qua nonnulli imo maxima generis

humani pars à ſalute reiecti ſunt & reprobati, vnde effic
etiamſi fiat vt iudicium parentum de Dei voluntate confc
ſit verbo diuino generatim voluntatẽ Dei proponenti & r
danti vt voluntati iſti diuinæ fides habeatur, nihilominus tà
cum arcana Dei voluntate, qua hi & illi infantes nominati
electione & ſalute excluduntur, non conveniat. Et quis obſ
erit qui certam fidem facturus eſt parentibus, qui ad hæc
mata Synodi animum aduertunt eaque non perfunctorie
ſiderant, Synodum eadem iſtâ ratione adductam non fuiſ
adſeruerit pios parẽtes de electione & ſalute ſuorum infan
ex hac vita decedentiũ, dubitare non debere, eo quod vide
in verbo Dei generaliter *Sancti* appellentur, & de ipſis n
natim reprobatis decretum factum eſſe ex verbo Dei par
bus conſtare nequeat? ô Fraudem pluſquam Punicam!

Tertia Tertio, Sed & manifeſte ſatis conſtat, prout antea obſ
uimus, ex textu quem Synodus in Articulo ipſo allegat,
eſſe ipſiſſimam Synodi mentem, cum ait *parentes pios non*
dubitare: Etenim ſic procedimus, Si parentes pij non de
dubitare de electione & ſalute ſuorum infantium cum in i
tia moriuntur, quia textus ſacer eos *ſanctos* eſſe dicit, nece
itaque eſt, vt alterum horum concedatur, Aut omnes fide
liberos, nullo excepto, iuxta diuini verbi ſentẽtiam electos
aut eos tantum omnes electos eſſe, qui in infantia moriu
Si hoc poſterius dicatur, tum ratio ſiue cauſa cur pij parent
electione & ſalute ſuorum liberorum non debeant dubitare
eſt iſta quæ in textu legitur, quia videlicet ſancti ſunt liber
alia quam textus non habet, videlicet, quia ij qui ſancti ſu
infantia ſua moriuntur. Et poſito quod ratio ex textu deſ
ſolida eſſet, ſaltem id ſequeretur, parentes pios de infantiu
orum recens in lucem editorum, cum nullius adhuc pecc
ctualis rei ſunt, aut rei eſſe poſſunt, imo cum iam ad Baptiſ
adducuntur, aut cum baptizati ſunt, electione & ſalute c
eſſe non poſſe, antequam moriuntur & ex viuis decedun
prius illud dicatur, manifeſtum etiam eſt perperam ad ei

ionem adduci textum illum Apostoli, qui generatim de
us fidelium liberis affirmat eos sanctos esse, nulla ratione
an supra viuant nec ne; Aut si nihilominus velimus tex-
um rectè atque ordine allegatum esse, tum necessario al-
horum duorum dandum erit: Aut itaque omnes fidelium
sine discrimine saluatum iri, & vi electionis perire non
Aut siquidem dicatur fieri posse vt pereant & salute sua
titate illa qua de textus loquitur excidant, tum certissi-
sse atque indubitatum, sanctitatem illam cuius mentio
xtu, ineptè pro ratione allegari à Synodo, qua quis per-
iat de electione & salute eorum quibus illa sanctitas tri-
. Ac proinde Synodum phrasi ista, *Non debent dubitare*,
aliud quid designare voluisse, quam quod parentes ple-
: persuasi esse debeant de liberis suis quod à Deo electi &
erum saluandorum peremtoriè adsciti sint. Apparet hu-
:i veritas manifestè ex eo, quod Theologi Magnæ Britan-
iudicio suo super Primo Remonstrantium Articulo pag.
mare non dubitent, *Ad rationem electionis diuinæ siue ponen-
: tollendam, circumstantiam ætatis esse quiddam impertinens &
rari:* ac proinde in illis non minus quam in adultis, quip-
communi massa peccatorum positis electionem locum
:, quem in finem allegant loca ex Prospero & Augustino
sententiam illam suam stabilitum eunt. Deinde quod
ogi etiam Heluetij generatim statuant sine vllo discrimi-
rum infantes in infantia moriantur nec ne, *Christianos
s de salute suorum infantulorum minimè dubitare debere*. pag.
ia ipsis & liberis ipsorum facta est promissio: Genes. 17.
o. 16. Act. 2. 39. quod Theologi Suydhollandicæ Synodi
is declarantes pag. 39. ita efferunt. *An reprobatio quoque
abeat in infantibus fidelium in infantia sine peccatis actualibus
tibus, existimamus non esse curiose inquirendum. Sed quia ex-
Scripturæ testimonia, quæ fidelibus parentibus omnem de electi-
salute horum infantium dubitandi ansam præcidunt, existima-
ijs esse acquiescendum*. En fascinum nimis manifestum! Di-

cunt non eſse curioſè inquirendũ vtrum in infantibus fid
in infantia morientibus reprobatio locum habeat, & ſim
men teſtimonia eſſe affirmant quæ omnem de electione
lute talium infantium dubitandi anſam parentibus præci
& in ijs acquieſcendum eſſe. Cur curioſe vetant inquir
quod clarum & apertum eſt? quod extra dubitationis alea
ſitum eſt? Certe eo ipſo quod hoc curioſe inquirendum n
ſe dicunt, fatentur non obſcure certum non eſſe ea certit
cui ſubeſſe falſum nequit. Alioquin enim quis curioſæ in
tionis metus eſt, ſi tã clara teſtimonia obuia ſunt vt dubit
omnis anſa præcidatur? Vtique alterutrũ dicatur neceſſe e
inepta eſt hæc oratio, aut fraus ei ſubeſt ad fallẽdos incau

Quæres forte quę itaque genuina verborũ Synodi ſit ſe
tia, & quid ſibi velit Synodus cum ait, *Pios parẽtes non debere*
tare de electione & ſalute ſuorum infantium. Reſpondemus.
voca eſſe verba & duobus modis ea accipi poſſe. Primos, v
debere idem ſit quod, officium non eſſe piorum parentum
tare de infantium ſuorum electione & ſalute, eo quod iud
ſuum regulare debeant ad verbum Dei, quo nominatin
continetur hos aut illos infantes reprobatos aut reiectos
eſſe: vbi enim id non fit caritatis iudicio locum dandum
quippe cuius officium eſt meliora ſemper credere ac præſ
quamdiu contrarium non apparet, etiamſi fieri poſſit vt c
rium verum ſit, id eſt, vt reiecti & reprobati ſint infantes e
etiam cum in infantia moriuntur, & ab vberibus matris
auelluntur. Secundo, vt *Tò non debere* idem ſignificet quo
tum eſſe certitudine diuina, abſque vlla, vt loquũtur, form
oppoſiti, ſiue potius, certitudine non caritatis tantum, q
quæ facilè fallitur, ſed fidei, cui ſubeſſe falſum non poteſt
ſenſu nunquam interpretabitur Synodus verba hæc ſua, ſe
ori illo quem indicauimus: prout non obſcurè id ex ante-
locis liquet & diſertè etiam profitebatur non infimæ no
vulgaris iudicij Paſtor inter cæteros ad Synodum vocatu
arcana Synodi perſpectiſſima ſibi eſſe non vno docume

obis fecit, cum ab aliquo Citatorũ rogatus, vtrumne cum
us dicit pios parentes non debere dubitare de electione
e suorum infantium &c. mens ac sententia Synodi esset,
es certos ac persuasos esse debere certitudine fidei, non
s præsumtione; respondebat in forma: Id non dicit Sy-
. Noli dubitare Lector, quin hic vir doctissimus optimè
ecquod mysterium sub istis verbis lateret, & quo fine
cumspecta oratione vsa esset Synodus. Quod fœlix itaq;
um sit, Benigne Lector, pulcherrime equidẽ prospectum
parentibus à Synodo, vt in posterum securi esse possint,
is suis. Equidem est quod gratiam habeant Venerandæ
Dordracenę pij parentes, quod in Canonibis hisce tam
ducię suæ de tenellorum infantium suorum, cum ex hac
edunt, electione & salute argumenta reperiant.
isce omnibus facile colligere potes, Amice Lector, qui-
issimum curis, quibus occupationibus sese fatigauerint
q; temporis impenderint Caluinistæ Dordraceni. Pro-
verum fateri velimus, aliis nullis, quam vt ex vna parte
erent & accumularent quam plurima per quæ Remon-
; magis magisque in odium adduci possent, & sententia
speciosè traduci; ex altera parte, vt omnis generis fucos,
ssas & ceromata conquirerẽt quibus fœdã, execrandam,
no cuique abominabilem sententiam Supra-Lapsario-
os vocant, adulterarẽt & incrustarẽt, ita quidem vt licet
imo fauerent atque adstipularentur, aliam tamen quan-
eciosiorem probare atq; amplecti viderẽtur, populoque,
erunque ac caducę fidei, persuaderent, sibi nihil cum eo-
ui Deo prædestinanti homines non creatos objiciunt,
ia commune esse. Quæ causa etiam est cur nunquam sen-
eorum nisi pessima fide propositam damnauerit, aut,
ctum antea in omnibus fere Concilijs Antiquorum fue-
iathema ei apertè dixerit Synodus, factura sine dubio
auatè id ipsum nisi non tam metuisset vt committeren-
r se Respublicæ (quam causam exterorum Theologo-
rum

rum non nemo prætexebat, cur Piscatoris sententia non naretur in Synodo) quam vt conscientijs suis quæ sentent suffragabantur vim faceret. Itaque vt tum suo animo, tum sioni plebis consulerent, æquivocationibus ludere malue rati fortasse neminem futurum qui fucum istum olfaceret. videtur Amice Lector? Annon sacrosancta & solēnis Iura religio Dordracenos hos Patres in officio continuit, v dissimilatione aut hypocrisi sententiam dicerent, & nihil aut odio in alteram partem darent?

CAP. VI.

In quo breuiter expenduntur omnia Capita quæ tanquam erronea S in hoc Primo doctrinæ Capite rejicit: simul etiam liquido ostenditur, parum fideliter, candide & amice in eorundem recensione & refutati gesserit.

Mala fide Synodus vtitur in recitandis erroribus quos vocat.

VEruntamen, age, videamus nunc quænam ista (sint quæ erronea esse Synodus censuit ac iudicaui prout recensita sunt à Synodo propius considere seruabis non paucas voces, phrases, periodos eorundem p sitioni ac narrationi admisceri, quæ vnde aut ex quibus a ribus hausta sint ac deprompta, ne per somnium quiden quam cogitauerit.. Si addita vbique fuissent authorum n à quibus, & loca ex quibus singula deriuata essent, de cor mente ac sententia propius inquiri posset; At Synodus sam longè agendi rationem init: Sine Consule, sine die, si stis omnia recenset. Et non aliter sæpenumero egisse vi quam

Humano capiti ceruicem pictor equinam
Iungere si velit & varias inducere plumas.

Enimvero videtur Synodus ingentes & monstrosas Cl ras sibi in aëre finxisse & fulgur ex pelui fecisse, ne cum le bus ac laruis pugnasse, sed vt ipsissimos aduersarios debell causæ iugulum petijsse crederetur. Vix siquidem articulu

qui non instar centonis alicuius Homerici vel ex variis
sque laciniis hinc inde avulsis, detruncatis, atque interpo-
el ex odiosis phrasibus ac periodis consutus sit ac contex-
tamen quia in frontispicio horum legitur, *Articulis istis*
ri reiectionem errorum istorum, quibus hactenus Ecclesiæ Belgicæ
rbatæ, nemo est qui nō suspicetur ex fide veroq; ea quæ re-
ur allegata esse, eorumq; omnium reos esse Remonstran-
uis non maiorem fidem ac candorem à Synodo ista, quam
æses semper Venerandam, sanctam, piam indigitabat, ex-
let? Vtique non est artis aduersarium grauare & in odium
ere, quando impingere illis quicquid calumniarum lubet,
At vero recta in illum ire, & sententiam ipsius, quam ipse
tur suam esse, candidè atque ingenuè refutare, hoc opus,
or est. Accedit Secundo loco, quod Synodum non semel
e cōperietur talia, quæ si modo odiosas & suppositicias,
m lacinias demas, vero veriora sunt, aut posito, quod
a videri possint, admodum leuicula, imo si cum illis à qui-
iciendis consulto abstinuit Synodus conferantur, nullius
; ponderis ac momēti censenda sunt. Ne dubites Lector,
teste m dabimus, & paucula ὡς ἐν τύπῳ oculis tuis subjici-
u ἐκ τοῦ κρασπέδου πάντο ὕφασμα collige.

rimo Articulo reijcit eos qui docent, *Diuinam voluntatem*
seruandis crediturus & in fide, fideique obedientia perseueraturis,
um & integrum electionis ad salutem decretum, nec quicquam
e hoc decreto in verbo Dei esse reuelatum.

H Articulus non tantum non est erroneus, sed veritate ipsa
, si modo æquivocatione (quæ in phrasi *electio ad salutem*
idi potest) sublata, talis intelligatur electio, qua homini
liatè salus destinatur, siue qua, vt clarius loquamur, salus
ii ita præparatur, vt impossibile sit istum eâ non potiri.
n distingui solet in Scholis inter electionem ad gratiam,
r electionem ad gloriam. *Electio ad gratiam* dicitur, per
à Deo certæ quædam siue nationes siue personæ seligun-
egregantur eum in finem vt illis gratiam suam offerat, &

Quo sensu Articulus hic commode accipi possit & vero verior sit.

Discrimen verum inter Electionem ad gratiam & electionē ad gloriam.

I si

ſi eam oblatam non aſpernentur, aut ab accepta non defic[...] gloriam & ſalutem æternam conferat. *Electio ad gloriam, et ſalutem* dicitur, quando Deus ijs qui oblata gratia recte [...] Euangelium ſiue verbum gratiæ vera fide amplexi ſunt, ſal[...] ipſam ac gloriam actu conferre & communicare vult. I[...] electio ad gratiam aliquatenus quidem vocari etiam poſſ[...] lectio ad gloriam, ſed diſtinctionis cauſa vocatur Electio q[...] tum ad gratiam eſt. Etenim quamuis electio qua Deus ſiu[...] pulos ſiue homines nonnullos, ex reliqua turba per vocati[...] ſuam ad fidem quaſi ſeligit & ſegregat, ad ſalutem etiam te[...] id eſt, vt ſi vocationi fidem adhibeant ſaluentur & glori[...] tur, non appellatur tamẽ proprie Electio ad gloriam, prop[...] quod fieri poſſit, vt ij, qui ad gratiam vocantur, & conſeq[...] ad gloriam, vocationi diuinæ reluctẽtur & obedire nolint, [...] ita à peremptoria electione ad gloriam & ſalutem æterna[...] cludantur, prout ex parabola inuitatorum ad nuptias, M[...] 22. Luc. 14. 16. Matth. 24. 37. alijſque locis ſimilibus no[...] cis clarè videre eſt, quæ omnia luculenter & fuſe admo[...]

Vide Acta Synodi par. 2. pag. 7. 8. & pag. 48. 49. 50. 51. 52. &c.

Citatis Remonſtrantibus in ſcriptis ipſorum Synodo ex[...] demonſtrata ſunt, vt & ea quæ ad intelligentiam celebra[...] iſtorum locorum Actor. 13. 48. & Epheſi. 1. 4. quibus Sy[...] ad ſententiæ ſuæ confirmationem vtitur, facere poſſunt, [...] guem reſecta & ad viuum excuſſa ſunt, multiſque argume[...] rationibus euictum, ea non tantum non officere Articul[...] ſed vehementer ad eius confirmationem conducere.

Locum ex 17. cap. Io. verſ. 6. à Synodo inepte citatũ eſſe oſtenditur.

Quod attinet ad locum Ioan. 17. 6. Remonſtrantes n[...] in animum ſuum inducere potuerunt, fore vt iſtum pro ſ[...] tia ſua Synodus eſſet adductura; cum Solis luce manifeſtiù[...] eo non agi de electione ad fidem ſiue gtatiam, nec de ele[...] ad gloriam ſiue ſalutem, ſed de electione 12. Apoſtolor[...] Apoſtolatum, quæ quam ſint diuerſa, id vnum euincere [...] (vt alia omittamus) quod Iudas ad Apoſtolatum electus ſi[...] dem illis electis accenſeri debeat, quem tamen in electo[...] ſalutem ſiue gloriam numero collocandum eſſe nunqu[...]

ira est Synodus: quinimo, si præfractè hoc in loco de electi-
ad gratiam agi velit, contrarium, siue id quod nos asserimus,
potius concludetur, videlicet Electionem ad gratiam ab
ione ad gloriam distinguendam esse, cum Iudas inter hos
os ad gratiam fuerit, & tamen perierit, vt legitur vers: 12. *Ex
os dedisti mihi nemo perijt, nisi filius ille perditionis*, ac proinde
onē ad gloriam adeptus non sit, eo quod propria sua con-
cia & rebellione indignum sese salute & gloria reddiderit.
cundus Articulus quem in Primo doctrinæ Capite reijcit
dus, ipsissimam etiam veritatem in se continet, si modo nō
eius, quæ si in malignum animū incidant εὐδιάβλητα sunt,
ens ac sententia genuina attendatur. Ita enim habet, *Syno-
ijcit errorem eorum qui docent Electionem Dei ad vitam æternam
ltiplicem, aliam generalem & indefinitam, aliam singularem &
am, & hanc rursus vel incompletam, reuocabilem, non peremto-
siue conditionatam, vel completam.*

Indicatur Articulum Secundum commodissima interpretatione in optimum sensum accipi posse.

quid enim verius dici atque affirmari potest, quam Deum
Max. apud sese primum & ab æterno generalem ordinem
ltis alijs elegisse, iuxta quem saluare vellet, hunc videlicet:
olos credentes in filium meum Iesum Christum saluare
Et hoc decretum, siue hæc electio vocatur *Electio genera-
indefinita*, quia per eam nemo nominatim seu in indiuiduo
ır, sed omnibus ac singulis sine discrimine eadem ratione,
do in Christum credant eiusque verbo obediant, salus &
destinatur: deinde, quid certius, quam Deum iuxta ge-
e illud de credentibus saluandis decretum hos, & illos no-
im vt credentes in Iesum Christum, ex turba aliorum in
dulitate perseuerantium ad salutem eligere? Et hæc ele-
Scholis appellari solet *singularis & definita harum & illa-
rsonarum electio.*

Distinctio Electionis in generalem & specialem vindicatur.

tro quandoquidem inter credentes non raro reperiuntur
l tempus aliquod in fide vera persistunt, sed tandem vel
& diuturna obediendi molestia fracti, vel terreni alicu-
ni spe deliniti, vel mali metu perturbati, à fide descíscunt,

Distinctio electionis in peremtoriam & non peremptoriam asseritur.

alij verò qui in vera fide ad finem vſque vitæ perſeuerant; fit vt eorum, qui ad tempus verè credunt, electio, *incomplet* *vocabilis, non peremptoria Electio* vocetur; quia videlicet ctione iſta poſita ſalus tamen non cõſequitur, non quaſi poenitentia ductus propoſitum ſuum reuocet, ſed prop quod fides eorum qui ita electi dicuntur, deſinat ac defici proinde propoſitum Dei, de ſaluandis iſtis ſiſtatur, & quaſi beatur, quia vid. Deus etiamſi pro ſua omnipotentia facil ſet, non vult tamen tales *προσκαίρους* & apoſtatas ſaluare; e vero qui in vera fide ad finem vſque perſeuerant electio, tur *Electio peremptoria*, ſiue *irreuocabilis*, quia ea poſita fie poteſt quin ſalutis actualis datio conſequatur. Hæc cum habeant, quid peccatum in eo quod diſtinctis hiſce vocib mur ad rem clarius enunciandum? Hocne illud eſt qu cleſias Reformatas turbat, & teneras Doctorum aures tãt lædit? Papæ! quis crederet? Scriptura tamen & ratio rec diſtinctionibus iſtis, earumque neceſſitate militant. Quid annon Scriptura ſępenumero eos qui profitentur ſe c verbo Euangelij, *electos, ſanctos, ſanctificatos, à Chriſto ſeru* *beatos ſeu μακαρίους appellat?* loca clara ſunt 1.Pet.1.1.2. Ioan 1.1.2. 1.Theſſ.1.4. 1.Corinth.1. 2.Philip.1.1. Coloſſ.1.1. 1,1. Iudæ verſ. 1. Matth. 5.2.3.4.&c. Et tamen inter hos no ci ſunt qui dicuntur *naufragium in fide feciſſe, à fide deficere* *abnegare*, 1.Tim.1.9.6.21.5.8.&11.&c. Atque ſi ij quos Sc ra nominat electos, ſanctos, *μακαρίους καὶ τετηρημένους*, à fid modum deficiant ac ęternum pereant, noſne peccabi eoſdem non peremptorie electos vocemus? Adde, cun ptura eos qui crediderunt hortetur ac moneat *vt ſtudea* *cationem & electionem ſuam firmam facere, &, ſiquidem ea* (quæ ipſis præſcribuntur) *futurum affirmet, vt nunquam* *gant* (id eſt, in dãnationis periculum vllum incidant) vti eſt 2.Pet.1.10. quid criminis in eo eſt, quod à nobis diſtin inter electionem peremptoriam ſiue irreuocabilem, peremptoriam ſiue reuocabilem? Annon vnum idemqu

eremptoria, quod non firma electio? Nisi profecto cui
:utum sit τὴν θέσιν διαφυλάττειν, fateatur necesse est, culpam
re nullam dari nobis merito posse.

ιique, quomodo tanquam erroneum & a Scripturis alie- eijci potest quod in Articulo dicitur, Electionem aliam fidem, aliam ad salutem, cum Scriptura eos omnes qui :ur ad fidem, & vocationi obediunt aut obedire sese ntur, Electos vocet 1. Pet. 1. 1. contradistinctè contra i vel prorsus non vocantur ad fidem, vel vocati obedire ; Atqui quis dubitet quin inter eos sint quamplurimi, qui ione tenus Christiani sunt? Quin imo, cum in Scriptura /ocatio illa, quâ ad fidem aliqui vocantur, & professio vo- i respondens disertis verbis Electio vocetur? Thessal. 1. 4. *ratres dilecti a Deo esse electionem vestram, quandoquidem Eu- m nostrum &c.* ubi per electionem intelligi vocationem lonicensium ad fidem multa docere possunt: Et tamen :m Scripturis manifestum est inter illos vocatos & fidem ntes sępè reperiri non paucos qui a fide desciscũt, Evan- abnegant, mundum rursus amplectuntur, & sicut canes ıitum redeunt; vide sis Math. 13. 20. 21. Math. 23. 12. 13. oth. 2. 18. 2 Petri 2 18. 22. &c.

Distinctio Electionis in electionẽ ad fidem & ad salutem adstruitur.

sce manifestum est, nullo jure a Synodo hanc sententiam *cerebri commentum* appellari, cum verbo Dei & optimis ra- ıs nixa sit. Tantum vero abest, ut per eandem aurea illa catena quam Apost. Rom. 8. nectit, dissoluatur, ut non eâ roboretur ac confirmetur. Nam Apostolus agit isto in e ijs tantum qui Deum diligunt & qui proinde in Iesum um credunt qua talibus: Hos ait a Deo præcognitos & stinatos esse, ad conformitatem cum imagine filij Dei, : vocari ad eandem, ut nimirum eadem qua Christus ra- c via, i. e. per affilictiones & crucem intrent in gloriam. et rei veritas ex connexione huius de quo agitur versus ræcedẽte, cui eum cohęrere particula γὰρ indicat, in isto u dicitur, *Nouimus* N. B. *ijs qui Deum diligunt, omnia in bo-*

Ostenditur catenam Apostoli Rom. 8. non dißolui & sensus loci breuiter aperitur.

num esse, ijs vid. qui secundum propositum ipsius vocati sunt, i. [i]
crediderunt & ex fide prompti paratiq; sunt subijcere se[...]
ni ac proposito illi diuino, quo ante sæcula apud seip[so]
liberato quasi & consulto constituit fideles per cruc[es]
afflictiones ad gloriam prouehere: Huic a. versui imr[...]
subnectuntur verba quæ citantur à Synodo, *Nam quos p[...]*
&c. Ex quorum verborum cohærentia clarè patet Apo[...]
de alijs nullis quam fidelibus aut diligentibus Deum q[ui]
bus agere, quia subiectum enuntiationis idem maneat [...]
est, quod in versu præcedente fuit, ne connexio disso[...]
Et certè de electis & prædestinatis, quos Synodus vocat [...]
agere Apostolum varijs argumentis & omnium quæ [...]
possunt obiectionum solutionibus, prolixè euicisse [...]
dunt Remonstr. in scriptis Deleg. Ordd. exhibitis: Qu[...]
ijs tantum qui Deum diligunt qua talibus textus affirme[t]
præcogniti sint a Deo & prædestinati ad conformitate[m]
Iesu Christo, vocati ad eandem & iustificati & glorific[...]
iustificandi & glorificandi) sint, vtique evincitur catena A[po]
stoli non dissolui, cum dicitur eos qui semel vere credi[...]
at in ista fide non perseuerant, ad istorum electorum [...]
emptoriè electi, ac proinde dubio omni procul, iustifi[...]
tiam ac glorificandi sunt, numerum non pertinere, sec[...]
ordini adscribendos esse qui non studuerunt, vel qui n[...]
runt electionem & vocationem suam firmam facere, a[...]
de à peremptoria electione, siue iustificatione & glorific[...]
cuius in hac catena mentio fit, propria sua culpa exclud[...]

In Actis Synod: par. 2. pag. 192. 193. 194. 195 196. 197 sub littera Bb.

In Tertio Articulo reijciuntur nonnulla, quæ vel à [...]
Remonst. eo quo proponuntur sensu adserta sunt, vel si [...]
semotis odiosis terminis adserta sit, à veritate aliena n[...]
vti Primo, *Beneplacitum ac propositum Dei cuius Scriptura me[...] doctrina electionis, non consistere in eo, quod Deus certos quosda[m ho]nes præ alijs elegerit.*

In Articulo Tertio alia mala fide recẽsentur, alia sine ratione reijciuntur.

Hoc n. nullum vnquam Remõstr. adseruisse certissim[...]
nisi fortè sub vocabulis, *Certos quosdam homines*, intellig[...]

nulla fidei aut obedientiæ consideratione circumscri- Beneplacitum n. ac propositum Dei in eo cõsistere, quod præ alijs elegerit ad salutem, ingenue falsum esse affirma- Cum Scriptura passim affirmet, Beneplacitum Deo esse qui ipsum reuerentur, & in vijs eius ambulant, qui credunt im eius Iesum, & ex fide mandatis ipsius obediunt, prout est, Heb, 10. 8. *Iustus ex fide viuet*; *Si quis se subducat* (.i. onfidere & ab illo bona obedientibus solis promissa spe- esinat) *in illo non est complacitum animæ meæ, verum nos non ij, qui nos subducamus ad exitium, sed qui credimus ad animæ sa-* Vide de his alia loca in eandem sententiam 1. Cor:10.5. .17.18. 19.

undum., *sed in eo, quod Deus ex omnibus possibilibus conditio-* :. non homini, sed Deo possibilibus, siue quas Deus pro a sua sapientia statuere potuisset, si voluisset) *actum fidei & itiam fidei &c. in salutis conditionem elegerit, eamque gratiosè ecta obedientia reputare, & vitæ æternæ præmio dignam censere it*, non tantum error non est, nedum error qui Ecclesias iit, sed ipsissima veritas, tantumque abest vt eâ sententiâ etur Beneplacitum Dei aut Meritum Iesu Christi, prout lus ait, vt vtrumque eâ ipsâ vehementer confirmetur. sicut beneplacitum Dei liberrimum, est eligere homines xtra Christum Mediatorem, quod Synodus vult, sed in to Mediatore & propter illum, ita etiam beneplacitum t ad salutem eligere propter Christum non alios quam ii in Christum verè credunt, & in obedientia mandato- ius perseuerant ad finem vsque: Qua ratione quis non vi- Beneplacito Dei & Merito Iesu Christi suum decus plenũ integrum constare? Et mirum est Synodum hæc tam per- fronte impingere ausam fuisse Remonst. cum eo ipso statuit quosdam absolutè electos ad salutem, tota Media- esu Christi dignitas conuellatur & labefactetur, imo me- nnis ratio elidatur & prorsus eneruetur: Beneplacitum.n. :atuitur in peccatoribus extra & citra Christum Mediato-

rem

rem & reconciliationem eius, quia electio primum bene-
esse statuitur, ex quo ipsius Mediatoris designatio depen-
Locus qui ex 2. Timoth. 1. 9. citatur, ad rem non facit, ne-
bandæ Synodi reiectioni seruit, prout fusè à Remonstr. de-
stratum est in scriptis exhibitis, & hoc vno argumento
euinci facilè potest, quia Apostolus in isto loco tantum
prima vocatione ad fidem, quæ per Euangelium fit, qu-
ctam negat ex operibus bonis, id est, ex consideratione, r-
merito aliquorum sanctorum operum, quæ ipsi antea fec-
vt legere est Tit. 3. 5. quibus motus fuerit Deus ad vocat-
illam faciendam, sed ex mera gratia siue fauore indebit-
impulsus fuit Deus ad gratiam istam faciendam ijs de
loquitur, quamque in seipso antequam tempora sæculi
inciperent proposuerit, i. e. deliberato animo & consult-
constituerit in fine sæculorum mortalibus facere. Ex hac
catione patet textum hunc nihil prorsus facere ad demo-
dum Deum non elegisse fidem in salutis conditionem:
etsi fidei & pietatis conditio non requiratur ad hoc, vt
Deo primo ad communionem Euangelij vocetur, pro-
tamen neutiquam evincitur eam à Deo non esse ordina-
qui ad fidem vocati sunt in conditionem salutis, siue co-
nem sine qua saluandi non sint: At hoc est τὸ κρινόμενον quo-
bari oportebat.

Locum ex 2 Epist. ad Timoth. cap. 1. 9 perperam à Synodo allegari demonstratur.

Vide sis Acta Synod. par. 2. sub lit. K 1. K 2 pag. 74 75.

In Quarto Articulo falso & per calumniam impingit-
monstr. quod statuant, *In electione ad fidem, hanc condition-
requiri, vt homo lumine naturæ rectè vtatur, sit probus, parv-
milis, & ad vitam æternam dispositus, quasi ab istis electio aliq-
dependeat.*

Contrarium .n. luce meridiana clarius est ex scriptis
bus Remonstrantium, & nominatim ex responso Rem-
Hollandorum ad Epistolam Walachrorum exteris Th-
inscriptam, fol 45. & alibi. Fatentur quidem ingenue, se-
re Deum ijs, qui probi, candidi, dociles, æqui & iusti ama-
humiles sunt, siue qui reliquum quod in ipsis est naturæ l-

In Quarto Articulo falso & per calumniam Remonstrantibus nonnulla impingi ostenditur.

ia ſua ac voluntaria negligentia, inaduertentia, contuma-
ertinacia aut præiudicio non ſuffocant, gratiam ſuam vl-
em non denegaturum, imò quod magis eſt, talibus ho-
us Euangeliũ Ieſu Chriſti plerumq; fælici cum ſucceſſu,
tẽ non ſine fructu, offerri atque annunciari: vt id credant,
cuntur infinitis pene ſacrarum litterarum teſtimonijs, ex
im numero, duo manifeſtiſſima ſeligi poſſunt, quæ extant
.20.21. *Qui quæ mala ſunt, facit, odit lucem, nec venit ad lucem*
uangelio credere non vult) *ne opera ipſius redarguantur: Sed*
ui facit veritatẽ (i. e. quod veritas dictat faciendũ eſſe facit,
faciẽdo non omnino alienus eſt) *is venit ad lucem vt opera*
nanifeſta ſiant, quod in Deo (i.e. diuinæ voluntati conueni-
) *facta ſint*. Ioan. 8.47. *Qui ex Deo eſt* (i. e. qui bonæ indolis
n peruerſus, non malignus, non præfractus neque indo-
udit verba Dei; Propterea vos non auditis quia ex Deo non eſtis.
n hanc conditionem neceſſario prærequiri ~~in electione~~ *Remonſtrãtes expreſſè negant, in electione ad fidem ſemper requiri vt homo lumine naturæ rectè vtatur.*
em, vti Articulus ſonat, tam longe à mente & ſententia
nſtr. abeſt, quam quod alieniſſimum, quin imò directè
lâ pugnat. Ex quo colligere licet, quantam iniuriam Rẽ-
r. Synodus faciat, cum ijs tribuit quod ſtatuant, quaſi ab
ectio aliquatenus penderet. Nuſquam .n. non voce ac
o contendunt, Deum pro liberrimo ſuo arbitratu ſæpe-
to, populos quoſdam licet profaniſſimos & peccatis plu-
implicitos, ac proinde dictamini rectæ rationis minime
nperantes, e reliqua turbâ eligere, & ad communionem
: Euangelicæ vocare, ſed addere ferè ſolent hæc duo: Pri-
, raro cum fructu & fœlici ſucceſſu Euangeliũ annunciari
q. præter naturalem cæcitatem, nouam inſuper contuma-
& rebellionem longa conſuetudine contractam, Deo vo-
opponunt, iuxta id quod ex Ioan. 10.26.5.44 alijſque lo-
tea à nobis allegatum eſt: Secundo, Deum promptum ac
im eſſe pro infinita ſua miſericordia, facientibus quod in
aut lumen naturæ, aliaque quæ ſubminiſtrantur media
ontemnentibus, nec reſpuentibus, vlteriorem gratiam

facere; ac proinde per Deum non ſtare quo minus pleriq;
ſaluentur, ſed per ipſorum illorum culpam, qui talenta qua
nori acceperunt, non rectè ad vſuram faciendam collocan
inſuper habent ac negligunt.

Articulus Quintus nihil noui cōtinet, ſed idem, quod ante ſemel atque iterum rejectum eſt, reijcit.

Articulus Quintus. Nihil noui quod ante reiectũ non
ijcit, ſed eanden cramben quam in 2. & 3. Articulis reperi
cum tædio & faſtidio recoquit & reponit: Neque vero etia
ijcit id quod falſum eſt, atque erroneum, ſed quod verita
Euangelicè apprimè conſentaneum eſt, vti ex ijs quæ a
4. Articulum annotauimus videre eſt. Loca quę in Articul
feruntur, non tantum non labefactant veritatem ipſam
eandem mirum in modum ſtabiliunt ac confirmant, que
modum eorum examen accuratum quod à Remonſtr. C
factum eſt & exhibitum Ill. DD. Ordinum Delegatis, fid
cere poteſt. Et certè in illis aliud nihil contineri certũ eſt,
quod Deus Iudęos & Gentiles multos ad gratiam non el
vt eos ſcilicet ad communionem gratiæ per Euangelij pr
tionem vocaret, conſideratione aut merito operum bon
quæ ante vocationẽ ipſi ſoli, non vero alij, feciſſent, mot
impulſus; Abſit. ſed ex puro arbitratu & liberrimo ſuo be
cito quod ipſe in ſeipſo, id eſt, proprio inſtinctu ſuo, al
vid. non irritatus, nec exſtimulatus propoſuerat & decre
Atqui quis Remonſtrant. id negaturus eſt, ac non potius
manu daturus? Verumtamen hoc notandum venit, Qu
locis iſtis affirmetur, Primò Deũ elegiſſe eos vt ſancti eſſe
ipſo indicare propoſitum Dei fuiſſe illos peremptorie a
tem non eligere, niſi primum ſancti eſſent, & in ſanctir
ſtudio perſeuerarent ad finem vſque; Deinde, amorem I
ga nos in eo patefactum eſſe, quod filium ſuum ad nos
quem à nobis poſtulare certum eſt, ſub pœna ęternæ dam
nis, & promiſſo immortalitatis, fidem & in fide perſe
tiam ad finem vſque: Ex quo concluditur electionem I
ſolutè factam non eſſe, neque profuturam vocatis ad ſa
niſi conditionem fidei ac perſeuerantiæ in fide præſtent

Loca quæ à Synodo allegantur pro Remōſtrātibus faciunt.

ex

unt, iuxta id quod dicitur Heb.3.14. *Nos sumus participes Iesu Christi, si modo principium fiduciæ,* (aut vti legitur versu 6. *am & spem de qua gloriamur) ad finem vsque firmam retinueri-* Neque vero obstare cuiquam debet, quod in textu dicatur, dilexisse nos, cum manifestum sit, dilectionem Dei pri- quâ peccatores vt tales diligere dicitur in Sacris litteris, guendam esse ab illa dilectione, qua peccatores quatenus nt & resipiscunt, diligit; Vide sis Ioan. 14.21. *Qui me dili- diligetur à Patre meo, & ego diligam eum & meipsum illi mani-* . Item versu 23. *Qui me diligit is præcepta mea seruabit, & Pa- us diliget eum, & nos veniemus ad eum & mansionem apud ip- iemus.* & clarius multo Ioan. 16. 27. *Pater meus diligit vos, os me dilexistis & credidistis me à Deo prodijsse.*

l ne in re manifesta prolixiores simus, hic sistemus nos, ex- uri donec aliquis Synodalium virorum in arenam prode- rgumentum ex locis istis exstruat, quo Articulus propo- neruetur & infringatur. Si quis id annixurus sit, facile, e Lector, videbis Entellum vires in ventum effundere & τεῖν.

tus Articulus, quo reijciuntur ij qui docent, *Non omnem nem ad salutem immutabilē esse, sed quosdam Electos, nullo Dei obstante, perire posse, & æternū perire*, nihil aliud, imo idem is continet, quod in Articulo Secundo reiectum est, & ad im doctrinę Caput non pertinet, sed ad Quintum, vbi de im perseuerantia proprie agitur. Ex hac agendi ratione, Synodus sequitur, euidenter & ad oculum quasi apparet, tissimum operam dedisse Synodum, vt multos Articulos nularet & coaceruaret, quibus totidem errores rejicere tur, cum tantum vnam eandemque rem reijciat, atque tione Remonstrantes non vnius, sed multarum ac varia- æresium reos ac manifestos esse populo persuaderet: Vbi odus Pietas? Vbi Charitas, vbi Fides vestra? vbi Cādor ille heologos Christianos, imo homines decet? Adeone odio tum est, vt æquitas ipsa proscripta & sinceritati renun-

In hoc Articulo Sexto illud ipsum plane reijcitur quod in Secundo Articulo rejectum fuit: & pertinet Articulus hic totus ad Caput Quintum doctrinæ.

 ciatum

ciatum fuerit? Sed & hoc insuper notandum venit: Cur monstrantibus ex obliquo impingitur, *quod doceant, non Electionem ad salutem immutabilem esse*, item, *Electos quosdam reposse, & perire nullo Dei decreto obstante*, nihil aliud agit dus, quam vt verissimam Remonstrantium sententiam quibusdã terminis adulteret, peruertat & traducat. Nam quod attinet, Remonstrantes nusquam non profitentur E ctionem ad salutem & voluntatem Dei immutabilem es cum id asserunt, Subiectum, circa quod Electio ista ver faciunt hominem fidelem qua talem. Vnde efficitur, cu mo iste qui hodie credit, postridie incredulus fit, tum El nem Dei non mutari, sed hominẽ solum. Ratio est, Quia non vult eligere infideles sed fideles. Itaque cum homo fit infidelis, Voluntas Dei de fidelibus eligendis manet & vniformis: quin imò si voluntas Dei siue electio diuina hominem istum infidelem factum perseueraret, tum p mutaretur Dei voluntas, quia vellet non tantum fidele & infidelem hominem eligere ad salutem. Posterius qu tinet, Electos quosdam perire posse, imo perire æternum Dei decreto obstante, vti barbare dicitur, ita Remonstra absque causa impingitur, imo directè contra mentem ip nisi quis forte præuaricari & in simpulo fluctus mouere v

Hic Articulus ad Caput Quintum pertinet: & ad odium tantum Remonstrantibus conciliandum hic insertus est: sed frustrato ictu.

Quod attinet Articulum Septimum, in quo reijcu qui docent *Electionis immutabilis ad gloriam, nullum in hac v ctum esse, nullum sensum, nullam certitudinem nisi ex conditio tabili & contingente.*

De eo fuse satis mentem suam exposuerunt Citati Re strantes in Scriptis suis DD. Delegatis Illustr. DD. Or hibitis. Et si absque præiudicio consideretur, ad odium ctis tantum phrasibus rem verissimam ac certissimam pr tam esse comperietur. Nam quod dicitur *Electionis imm lis ad gloriam nullum in hac vita fructum esse*, id quidem κατὰ τὸν nuspiam in Remonstrantium Scriptis legitur, & per sum est. Neque enim fructus vllus luculentior, suauio

: pio homini adferri poteſt quam qui ex conſideratione
uod Deus credentes immutabili amore diligat & certo
s æterna vita ac ſalute donaturus ſit, naſcitur atque exiſtit,
auſa etiam eſt quod tantis encomiis ille in Sacra pagina
etur ac commendetur. At ſi quis ſit qui verba Articuli
: ſenſum interpretari atque accipere velit, videlicet, quod
mutabili Electione ad gloriam in hac vita non percipia-
is fructus, qualem Contra-Remonſtrantes volunt, quod
t is qui ſemel vere credidit, perſuaſus ſit ac certus ſe in
gratia Dei ſemper, vtcumque ſeſe gerat, imo licet flagi-
ſceleribus enormibus ſeſe polluat, permanſurũ eſſe, haud
ıtes id concedent Remonſtrantes, vtpote qui huiuſmodi
ıdinem Diaboli ipſius puluinar & ſecuritatis omnis pa-
ı eſſe firmiter credunt. Deinde, ſi per immutabilem Ele-
m ad gloriam intelligatur eiuſmodi Electio, qua poſita
oſſit non-ſequi ipſa ſalutis datio, neque peccatis vllis aut
s impediri aut inhiberi, fatebuntur etiam haud grauate
ınſtrantes ex illa fructum nullum in hac vita percipi poſ-
ippe cum illa nemini alij obtingat quam qui vſque ad fi-
itæ in fide & obedientia perſeuerat, ac proinde in fide
Chriſti moritur atque ex hac vita decedit, fideles vero
liu in hac vita ſunt mundanis illecebris & carnalibus de-
s illecti, a recta via deflectere, & a fide vera ad infidelita-
: impietatem deſciſcere poſſunt, iudicio ipſorum. Fructus
: Electionis talis non poteſt percipi in hac vita, ſed in fu-
ercipiatur neceſſe eſt, ex ſententia Remonſtrantium. Eni-
o, ſi fructum iſtius Electionis in hac vita percipi poſſe cre-
t, immutabilem electionem talem in hac vita dari præ-
nere neceſſe haberent, ac proinde alterutrum dicendum
oret, aut impoſſibile vel ſaltem certum atque indubita-
eſſe, eos qui ſemel vere crediderunt, a fide ad infidelita-
a pia vita ad profanam & impiam nunquam mutatum iri,
contingeret mutari, nihilominus tamen eos in gratia Dei
ctos dilectoſque Dei filios permanere, quod abſurdum

Vide hac de re discursum luculētum in Act. Synod. par. 2. pag. 224. 225. 226. 227. 228. sub lit. Ff. item par. 2. vv. pag. 167. &c. per totum.

esse Scriptura & ratio recta clamant.. Quod attinet cert nem fidelium, agnoscunt Remonstrantes, verè fideles qu de salute sua certos ac persuasos esse, eamque certitudine i mutabilem esse atque inuariabilem, quamdiu officij sui di tem rationem habent, & allegata loca illam officij cura præstationem præsupponere; at vero eam ita immutalilen vt qui illam semel consecutus est, nunquam eam possit a re, etiamsi in uaria eaque grauia scelera ac flagitia prolab ijsque aliquamdiu contra conscientiam hæreat, næ illu monstrantes pleno ore negant, & si illam solam certitud certam indigitat Synodus, sibi nihil cum ea commune e lunt, memores eius quod Apostolus ait 1. Cor. 10. *Qui s deat ne cadat.* & Heb. 3. *Nos sumus Iesu Christi participes modo fiduciam & spem, de qua gloriamur, ad finem vsque firm tineamus.* item Heb. 3. 12. *Videte ne quando sit in vllo vestr malum infidelitatis, deficiendo a Deo viuo.* aliorumque eiusd matis locorum. Sed & hic Articulus ad Quintum do Caput pertinet, & in hunc etiam locum coniectus est a do, ad odium Remonstrantibus ex Articulorum congerie mero tum hîc tum ibi conciliandum.

In Articulo Octauo reijciuntur ij qui docent, *Deum n ex mera iusta sua voluntate decreuisse in lapsu Adæ & in c peccati & damnationis statu relinquere, aut in gratiæ ad fidem uersionem necessariæ communicatione præterire.*

In hoc Articulo reijcitur id quod verissimum est, & quod cū Euangelica veritate optime cōsentit.

Ad qui id docent, ab Euangelica veritate nihil alien cent: Sensus enim eorum hic est, Deum propter vnicum lum Adami peccatum neminem, nedum maximam hum neris partem, æternis & nunquam finiendis tum anim corporis cruciatibus peremtorie punire decreuisse, neq luisse vt propter illud ipsum adeo vitiosi & corrupti nasc vt corruptione illa naturali incitante atq; exstimulāte, n sint non in omnis generis peccata ac flagitia, & tandē in Gehennę cruciatus incidere. Hoc est quod illi vno ore atque affirmant, vtpote qui Apostolum Paulum asserere

1.3. *Deum velle vt omnes homines saluentur, atque ad veritatis onem peruenient.* Et Petrum, *Deum nolle vt quisquam pereat, omnes ad resipiscentiã veniant.* Quin & ipsum Dominum Ie-e se affirmare, *quod venerit seruare id quod perierat, eumque,* hannes ait, *sanguinem suum fudisse pro peccatis totius mundi.* ibus solidissime euinicitur, per Deum non stare, aut per tũ gratię diuinæ non fieri, quod vllus mortaliũ ad æternos & lamentabiles ac perpetuos inferni cruciatus damnetur. quæ a Synodo isti sententiæ opponuntur, a Citatis Re-trantibus accurate ventilata sunt, & demonstratum, ijs ntum non eneruari istam, sed stabiliri magis ac roborari. Nono Articulo non obscure Remonstrantibus impingi-od doceant, *Causam cur Deus ad hanc potius quam ad aliam Euangelium mittat, non esse merum & solum Dei beneplacitum, d hæc gens melior & dignior sit eâ, cui Euangelium non commu-r.*

que enim quemquam esse sciunt qui id sentiat aut profi-, cum nullo non tempore directè contrariũ docuerint & ſi sint, quippe quum statuãt, in dispensatione mediorum item, soli atque vnico beneplacito Dei supremã & irrefra-m authoritatẽ & αὐτοκρατορικὸν ius tribuendum esse, adeo liberum sit, ad quos & quales siue populos siue homines ati ipsius visum fuerit Euangelium suum mittere. Non ntur quidem, Deum curare aliquando pro absoluta po-: sua verbum Euangelij annunciari ijs, apud quos videt uctu & successu verbum illud prædicatum iri, siue quos s & ab audienda veritate non prorsus alienos esse nouit, d quod dicitur Act. 18.10. Matth. 21.43. &c. & vice ver-curare aliquando istud annunciari ijs quos refractarios, aces & præfractos futuros videt: at verò, Deum curare vt rie, aut semper, aut saltem potiùs illis, quam his verbum nnuncietur, a Remonstrantium sententia alienissimum ex Responsione ipsorum ad Epistolam Walachrorum, e locis varijs, meridiana luce clarius liquet. *Pessima fides Synodi hic ad oculum demonstratur.*

Quod

Quod vero insuper addit Synodus, Remonstrantes d
Causam cur Deus ad hanc potius quam ad illam gentem Euangeli
tat esse quod hæc gens melior & dignior sit eâ cui Euangelium n
municatur, perfrictæ frontis, & mentis odio tantum non
catæ indicium est. Tantum enim abest, vt id asserant R
strantes, vt contrariũ totidem fere expressis verbis palã
ceq; testatũ fecerint in Responsione sua ad Epistolã Walc
rum, Exteris Theologis inscripta. vbi hęc verba leguntu
45. Linea 25. *Vnde colligere est, non statui a nobis semper me*
Euangelij gratiam offerri, sed vt plurimum ea indignis, tantum
vt vocationis causam non in Dei beneplacito, sed hominis natu
dere credamus. Quibus verbis quid ἐμφατικότερον dari potes
disertius, quid clarius dici? Neque vero est quod ignora
hîc aliquam prætendat Synodus, cum hic liber is ipse sit,
præcipuè de Remonstrantium sententia iudicium for
rit, & formari plenissimè posse declarauerit: Adeone cæ
hallucinari, aut stupere venerandam Synodum! Profect
ctè rem putemus, necessum est, vt, aut præiudicium The
omnes Dordracenos excęcauerit, aut vt theologastri illi
qua rerum suarum ἀμνηστία laborauerint, cum Articulun
cuderunt, aut nimio traducendi Remonstrantes innoxi
dio, diuino iudicio admirabili, tam turpiter impegerint.

Impudẽtia Synodica.

Et hactenus quidem breuiter & ὡς ἐν τύπῳ de Primo
næ Capite actum esto.

CAP. VIII.

In quo breuiter aperitur sententia genuina Synodi super Secundo Capite, & simul etiam deteguntur variæ æquiuocationes, quibus absurditatem sententiæ suæ palliare & velare conata est.

AGe itaque, & progrediamur ad Secundum d
Caput, videamusq; vtrumne Synodus maiore fi
dore, ęquitate & veracitate tam in Propositione
tiæ suæ, quam Reiectione errorum, quos vocat, vsa fueri

sententiā quidem suam in hunc modū proponit Synodus;
um voluisse, vt Christus Iesus non pro omnibus, sed tantum pro s acerbissimam & ignominiosissimam mortem subiret, illis solis si- ô inauditam & absurdam phrasin simul ac rem!) *aliaque sal- Spir. S. dona pretiosi sanguinis sui effusione impetraret, illos solos nibus peccatis ipsorum, tum Originali, tum Actualibus, tam post, ante fidem, commissis, sanguine suo mundaret, ad finem vsque iret, & tandem gloriosa vita donaret.*

Contra verò;

um noluisse, vt Christus pro cæteris mortalibus moreretur, vt illis luifica Spiritus S. dona impetraret, sed voluisse vt in peccato Ori- relinquerentur, & per consequens in alia peccata, quæ ex eo ne- o fluunt præcipites ruerent, non tantum potentia, qua se conuer- resipiscere possent, sed etiam spe omni gratiæ ac salutis destituti ent, donec tandem peccandi ineuitabili necessitate impliciti, cum tis Dæmonibus ad æternos & infinitos, tum animi, tum corporis, us detruderentur.

Horrenda Synodi sententia de 2. Articulo exponitur.

H c est ipsissima Synodi sententia, quam quisquis propius lerat, necesse est vt fateatur ouum ouo aut lac lacti non e simile, quam hæc sententia est isti, quæ Contra-Re- rantibus antehac attributa & adscripta est, & profecto orrenda & execranda, vt qui eam recitari tantum audit, ossit non toto animo commoueri ac cohorrescere. Quid obsecro te mi Lector, pretioso isti & inęstimabili sanguini itoris ac Domini nostri Iesu, filij Dei vnigeniti, ignominio- ibui potest, quam si fusus dicatur iussu φιλανθρώπȣ & ma- ius Imperatoris Dei Opt. Max. pro pauculis quibusdā, ex a hominum, ob vnius hominis noxam miserorum, turba s, eum in finem, vt eorum peccata non tantum ante fi- ue vocationem, vel potius tempore ignorantiæ commissa petrata, sed etiam scelera omnia ac flagitia, quæcunque m sint, etiam post fidem contra conscientiam diu mul- ue commissa, deleret atque expungeret; Cæterorum vero lium nulli quicquam prodesset, quin imo multo maximę

generis humani parti ob peccatum Adami in ſumma mi[illegible]
iacenti, & impotentia ad omne ſalutare bonum laborant[illegible]
uiret ad augendum æternæ condemnationis cruciatus, eo [illegible]
ſanguinem iſtum ſibi oblatum quaſi reſpuerent atque a[illegible]
rentur, cum non poſſent non reſpuere atque auerſari; qui[illegible]
ſanguinem iſtũ tenellis ipſis infantibus cum eiulatu & la[illegible]
mis miſeram vitam auſpicantibus, & a Deo æternum rep[illegible]
tis, tam ijs qui ex fidelibus, quam qui ex infidelibus paren[illegible]
naſcuntur, Deo ita volente, ne hilum quidem prodeſſe, [illegible]
cum ſigno ipſo ſanguinis, Lauacro ſc. aquæ, ad remiſſi[illegible]
peccatorum iuſſu Dei tinguntur ac baptizantur.

Oſtenditur eius fœditatem & turpitudinem non dilui nec fucari verbis Articul. 3.

Neque vero mouere quemquam debet, quod Synodus [illegible]tur Artic. 3. *Mortem Christi eſſe infiniti valoris ac pretij, [illegible] ſufficientem ad totius mundi peccata*. Nam eo ipſo non con[illegible] Synodus, Chriſtum pro omnibus hominibus mortuum[illegible] Nihil minus: Nec enim magis ex eo concluditur Chriſtu[illegible] omnibus mortuum eſſe, quam ex eo, quod theſauri Regi[illegible]liarum tanti pretij ac valoris ſint vt ſufficiant liberandis [illegible]bus Amſtelodami obæratis ære alieno, ſequitur, Rege[illegible]ſauros ſuos pro omnibus impendere. Quin imo 2. non [illegible] grauatur ſententia Synodi iſta confeſſione: Nam ſi mors [illegible]ſti abunde ſufficiat ad expianda totius mundi peccata, vti [illegible]dus ait, neceſſum eſt, vt per Deum vel Chriſtum ſtet, quo [illegible] ſanguis ille bono omnium effuſus ſit.

Atqui cogitabit forte quis, Synodum Art. 6. tamen [illegible]teri: *Quod multi per Euangelium vocati non reſipiſcant, nec i[illegible]ſtum credant, ſed in infidelitate pereant, id non fieri hoſtiæ Ch[illegible] cruce oblatæ defectu vel inſufficientiâ, ſed propria ipſorum culpa*[illegible]

Nec verbis Articuli. 6.

Sed idem cogitet neceſſe eſt, Synodum nuſpiam nega[illegible] id defectu diuinæ voluntatis, qui noluerit Chriſtum Fili[illegible]um mori pro reprobis; At ibi pus latet.

Dices forte a Synodo diſertè addi, *Fieri ipſorum propri*[illegible]

Ita quidem loquitur Synodus, Beneuole Lector, At [illegible]te, quæ culpa dari poteſt ijs, pro quibus Chriſtus mortu[illegible]

quod Christum pro se mortuum esse non credant? An cul-
t nolle credere, imo quod magis est, ob diuinam punitio-
non posse credere, id, quod falsum est? Verba tantũ sunt &
s cum propria ipsorũ culpa fieri dicitur quod non credant.
:qui tamen inquies, *Mandatam ipsis a Deo fidem in Christum*,
nodus Art. 5.
io vero, ex eo quod ipsis a Deo mãdetur fides in Christum,
ssimè concluditur, per diuinam voluntatem neutiquam
quod per Christum non reconcilientur: Alioquin dicen-
foret, Deum miseris Reprobatis mandare vt credant id ve-
sse, quod falsum est, & propterea quod id non credant,
a & incomprehensibili pœna illos puniturum esse. Quis-
ne est tam prostitutæ humanitatis, aut cui dextra sub par-
millæ aliquid salit, qui id credere audeat, vel possit de Cle-
issimo illo Numine, miserationum illo Patre, qui est ipsis-
Veritas, Iustitia, Candor & Æquitas? Eheu quam infelices,
miseri forent reprobi illi, si Christus pro ijs mortuus non
& nihilominus tamen ipsis mandaretur cum pœnæ gra-
interminatione credere in Christũ, id est, credere Chri-
pro ipsis mortuum esse, Nam siue credant, siue non cre-
perinde miseri sunt. Si credant, vtique puniri videntur
credant mendacio, quia in illos quadrabit quod Aposto-
2. ad Thess. cap. 2. ait, *Deum aliquando efficaciam erroris ijs
ritatem non recipiunt, vt salui fiant, immittere, vt credant men-*
Si non credant, & quidem mendacio, in pœnam quam
inatur non credentibus Euangelio, incidant necesse est.
iseri mortales! Quocumque se vertant in Scyllam aut in
ybdin ruant oportet. Quis tandẽ erit qui rancidis istis, &
eis distinctionibus nixus Sapientissimo, Iustissimo & Cle-
ssimo Numini tam crudelia & ab omni recta ratione alie-
creta attributurus est?
:amen inquies, huic repugnare videtur id, quod Synodus *Nec verbis Articuli v.*
ait, *Promissionem Euangelij, vt quisquis credit in Christum cru-
i non pereat, sed habeat vitam æternam, omnibus populis & homi-*

nibus ad quos Deus pro suo beneplacito mittit Euangelium promisc[...] indiscriminatim annunciari & proponi debere, cum resipiscenti[...] fidei mandato.

Sed, ita nos Deus amet, quid est in ludum & iocum conv[...] re seriam illam & diuinam Iesu Christi Religionem, si hoc [...] est? Tantundem enim ista annunciatio indiscriminata & [...] miscua valet, ac si quis in turba hominum cæcorum serio a[...] enixè declararet se ijs omnibus ac singulis, qui inter nigru[...] candidum colorem cum iudicio discernere possent, cētum [...] lia ducatorum, vel ingentem auri vim largiturum, si etiam [...] misso isto se obstringens, mandaret omnibus & singulis i[...] colorum discriminationem? Quid videtur? Annon luculen[...] digna viro bono foret promissio? Sed cur quæso Synodus [...] missionis tantum mentionem facit, & non etiam commin[...] nis, quâ æternam mortem ac damnationem intentat Deus [...] probis, quos impotentia se conuertendi puniuit, si se non [...] uertant? Etiamne in eo facto æquitatis vmbra vlla app[...] Nulla equidem maior quam si quis cæcis non discernen[...] inter viridem & purpureum colorem, pœnam capitis ali[...] supplicia morte crudeliora minaretur.

Et hi quidem sunt Canones huius Capitis, quos tanto [...] molimine, tantis cum sumtibus atque impensis Patriæ elal[...] uit Synodus, quosque tanti fieri videmus, vt qui ijs subscri[...] grauantur, aut suffragari per conscientiam non possunt, di[...] censeat qui Patria proscribantur & in exilium agantur. Qu[...] cui libeat eorum partim futilitatem, partim absurditatem [...] tus introspicere, is consulat Citatorum Scripta, quæ Dele[...] Ill. DD. Ordd. exhibita sunt, & nisi vehementer fallimur, [...] desiderare amplius iure possit, non habebit.

CAP. IX.

ectens breuem & dilucidam ἐξήγησιν variorum errorum hallucina- ... absurditatum quæ à Synodo in Reiectione errorum, quos vocat, cir- ... dum doctrinæ Caput commissæ sunt.

QVod si cui libeat accuratius inuestigare quænam ea sint, quæ Synodus erronea in hoc Capite doctrinæ censuit, apparebit 1. Nonnulla esse quæ tam claræ & tam mani- ...ritatis sunt, quam Solis lux in meridie, quale est id, quod reijcitur, *Christum pro ijs, quos Deus summè dilexit & ad vi- ...nam elegit, mori nec potuisse, nec debuisse, nec mortuum esse, ...bus morte Christi non sit opus*. Etenim ne quid dubites Le- ...ı argumentum ἀκατηγόρητον & omni exceptione maius. *...non amplius sub ira, sed in gratia Dei sunt, illi necesse non habēt, ... possunt, per mortem Cristi liberari ab ira, & in gratiam cum Deo*

Synodus reijcit Veritate Vera.

...ij quos Deus diligit ad salutem æternam, non sunt amplius sub ... in gratia Dei:

...necesse non habent, imò non possunt, liberari ab ira, & in gratiam ...o reduci:

...d huic ferreo & ἀγκυροτῷ λόγῳ opponet Synodus? aut quo- ...ese extricabit ex huius Syllogismi laqueo? Necessum est, ...olit, incidat in suspicionem Socinianismi, cum nihil re- ...ueat efficacius aut solidius ad euertendā & enervandam Meriti & Satisfactionis Iesu Christi doctrinam, quam hu- ...li argumētatio, quę ex ipsis Synodi principijs deducitur. ...x hæc ipsa etiam claua illa Herculis est, qua Socinus vti ...d Satisfactionis destructionē ac demolitionem, cum ait, ... nos amasse & ex amore filium suum dedisse, itaque satis- ...ıe opus non esse, cum amor siue gratiosa peccati remissio ...m tollat: Vbi autem debitum nullum est, ibi satisfactio- ...ro debito necessariam non esse, imò ne quidem possi-

Demonstratur Synodum non posse se purgare a suspicione Socinianismi.

...a Scripturę quæ citātur à Synodo ad huius Articuli con-

firmationem, tam ſunt contorta & coacta vt Oedipo ſe
pus ſit, quomodo ex ijs argumenta Synodus formare
quin & ineptè ea allegari, in Scriptis ſuis Citati non vno
demonſtrarunt, & ſuo tempore fuſius, cum bono Deo, d
ſtraturi ſunt. Atque vt ſpecimen aliquod demus; Locus
Examen loci ad Gal. 2. 20. Epiſtola ad Gal. 2. Cap. citatur, non habet Chriſtum pro
mortuum eſſe, quem tamen Deus Pater antea ſummè d
rat & ad vitam æternam elegerat: Nequaquam, ſed tant
cit Paulum à Chriſto ipſo adeo fuiſſe dilectum, vt ſeipſ
Paulo in mortem tradiderit, id eſt, vt Paulum ab ęterna
cui per peccatum obnoxius erat, redimeret, ſiquidem vi
vocatus ad fidem per Chriſtum pariturus eſſet vocation
ſe geſturus vt reprobus non fieret, quemadmodum ipſe
ait 1 Cor. 9. 27. At vero, quid commune habet hæc
Pauli, cum eo quod Synodus probare intendit? Nequ
veſtigium vllum in textu eſt de amore Dei Patris, aut El
ad vitam ęternam, quæ à Patre facta ſit, de qua tamen qu
ſed ſolius dilectionis Mediatoris Ieſu Chriſti mentio fit
ter & Locus ex Epiſt ad Rom. 8. 33. allegatus propoſito
Expenditur locus ad Rom. 8. 33. nullo modo ſeruit. Nam in eo per *Electos* non intelligu
quos Synodus Electos vocat, ſed, fideles quatenus tales
citur id efficaciſſimè ex ipſa quæſtione Apoſtolica, *quis a
Electos Dei?* Etenim, ſi per Electos intelligerentur perſon
dam ſingulares nulla fidei aut obedientiæ qualitate circ
ptæ, ſiue abſolutè electæ & vitæ æternæ deſtinatæ, non p
re merito quęrere Apoſtolus, quis illas accuſaturus ſit, cu
cti iſti antequam credant & vocanti Deo obediant, ſiu
quam regeniti ſint, multis imo omnibus quibus cæteri m
accuſationibus obnoxij ſint, imo ſub ipſo dominio c
peccati iaceant, ac proinde à maledictione Legis, Co
tiæ & Satanæ non ſint immunes. Accedit, quod reſpo
Apoſt. ſubiuncta, *Deus eſt qui iuſtificat*, non obſcurè confi
quod dicimus: Nam ſi iſti Electi intelliguntur hoc in loc
iuſtificat Deus, tum certum eſt, fideles qua tales intelli

onſequentiæ ratio manifeſta eſt, quia nullus niſi qui fide-
e qua fidelis iuſtificatur, ſiue à condemnatione abſolui-
cta id quod dicitur Rom. 8. 1. *Nulla eſt condemnatio ijs, qui
Ieſu Chriſto, qui non ſecundum carnem, ſed ſecundum Spiritum
nt.* & Gal, 2. 16. *Scientes non iuſtificari hominem ex operibus
per fidem Ieſu Chriſti, etiam nos in Ieſum Chriſtũ credidimus,
icaremur ex fide Chriſti, &c.* Atqui ex reſponſo Apoſtoli
os Electos hic intelligi, quos Deus iuſtificat. Ergo. At-
uies in textu dicitur, Chriſtum pro ipſis mortuum eſſe.
extu id dicatur, in medio relinquimus; neque enim idvſ-
que certum eſt, ſed poſito quod id dicatur, intelligen-
que id eſt, non de impetratione ipſa ſalutis per mortem
uia illa pertinet ad peccatores qua tales, ſed de applica-
neficiorum ſiue bonorum morte partorum, quæ ad fi-
a tales tantum pertinet: & non obſcurè id ipſe contex-
cat, cum cõtinua oratione dicatur, *Qui etiam eſt in dex-
ui etiam interpellat pro nobis*; quæ deſcriptio propter fide-
ales facta eſt. Et ratio ipſa ſana repugnat explicationi
æ. Nam ſi Chriſtus pro illis electis ſiue ſummè dilectis
ortuus eſſet, vtique non reconciliaſſet, nec in gratiam
n Deo reduxiſſet per mortem ſuam. Qui enim ſumme
ntur, non neceſſe habebant vt per tam acerbam mor-
o dilecti redderentur. Ex hiſce quæ iam diximus, facile
e eſt, loca illa quæ ex Ioan. 10. 15. & 15. 12. allegãtur à Sy-
lrhombum non facere, nec Theſin Synodi confirmare,
Collatione Hagienſi & alibi in ſpeciali illorum loco-
mine demonſtratum eſt.

unt, quę Remonſtrantibus abſque vlla ratione & fun- *Synodus impingit Remonſt. quæ ab ipſorum mente ſunt alieniſsima.*
o impinguntur, imo quę Remonſtrantibus in mentem
m venerunt, qualia ſunt quæ Art. 2. continentur, *non
hunc finem mortis Chriſti, vt nouum gratiæ fœdus ſuo ſan-
pſa ſanciret, ſed tantum vt nudum ius Patri acquireret, quod-
edus, vel gratiæ, vel operum, cum hominibus denuo ineundi.*
Primum huius Articuli membrum manifeſte falſum eſt *1. Articuli 2,*

contra-

contrarium enim ſtatuunt vbique Remonſtrantes, niſ
Synodus ſub vocabulis, *fœdus gratiæ*, homonymiam tega
telligat per fœdus gratiæ gratioſam & abſolutam quor
ſingulorum hominum Electionem ad ſalutem, quibu
quaſi paciſcendo ſe obſtrinxerit, quoſque ſe ſaluaturun
quibus omnia ad ſalutem neceſſaria ſe effecturum per g
ſuam ſpoponderit. Quandoquidem enim Remonſtran
iuſmodi fœdus gratię non agnoſcunt, mirum profecto
nemini deberet, ſi finem mortis Chriſti non fuiſſe dicer
tale fœdus confirmaret & ſanciret. Et ratio non permit
hoc ſtatuere; nam ſi finis mortis Chriſti fuiſſet ſtabilire &
re tale fœdus gratiæ, dicendum ipſis foret, non prom
morte ſua Ieſum Chriſtum gratiam à Patre, aut non im
ſanguine ſuo vt Pater in gratiam redire cum hominibu
dus pacis ſancire vellet; imo, vt aſtringamus contra ip
nodum fortius argumentum, ne quidem ipſis, quos vo
ctis gratiam vllam ſalutarem, aut quicquam ad fœdu
pertinens, promeruiſſet. Nam ſi ſanctio ſiue confirmati
ris gratiæ, finis fuiſſet mortis Ieſu Chriſti, iam fœdus gra
illis initum antea fuiſſe neceſſe eſſet, neque enim con
aut ſanciri fœdus poteſt, niſi initum ſit: At ſi fœdus initu
iam ex vi fœderis illius omnia ſalutaria beneficia electis
petebant. Quomodo itaque ea promeritus ipſis eſſet C
Quod enim iam habetur ex vi fœderis initi, id merend
trari non poteſt ei, a quo habetur. Secundum Articul
brum plane confictum & interpolatum eſt in odium R
ſtrantium, vid. Finem mortis Chriſti fuiſſe tantum, vt
ius Patri acquireret, quodcumque fœdus vel gratiæ vel
cum hominibus denuo ineundi. Etenim paſſim in Scri
declarant Remonſtrantes, Deum propoſuiſſe aut affect
ſe ad ineundum fœdus gratię cum hominibus, ſed qui
bat amor iuſtitiæ, & odium peccati, ne fœdus illud ab
teruenienti ſatisfactione pro peccato erigeret, voluit S
tem aliquem deſignare, qui ſanguine & morte ſua cru
ci

um offerret pro peccatoribus, atq; ita, expiato peccato,
; gratię in ſanguine ſuo erigeret & ſtatuminaret. Hęc eſt
ma Remonſtrantium ſententia, quæ ſupponit affectũ in
nõ neutrum ad erigendum vel gratiæ vel operũ fœdus, vti
ulus Synodi habet, ſed affectũ ad gratiæ fœdus ineũdum,
a affectum illum in actum exire non permittebat iuſtitia
nor iuſtitię, qui in Deo erat, hinc Chriſtum deſignatum
qui amori illi iuſtitię iuxta beneplacitum Dei ſatisfaceret,
affectui ad gratiam faciendum ſanguinis ſui interventu
n faceret. Etenim qui hæc videt & animaduertit, facile
git Synodo parum curæ fuiſſe, quænam propria eſſet Re-
rantium ſententia, ſed id tantum egiſſe, vt maculam &
i eis aliqua ratione inurere poſſet: quod non parum ex eo
natur, quod videamus idem rurſum hîc vſuvenire quod
on ſemel monuimus, vid. vnam eãdemque rem diuerſis
tiſque Articulis tanquam totidem diſtinctos & diuerſos
s a Synodo reijci. Etenim ſi Articulus hic conferatur cum
& Quarto, manifeſtum fiet, lac lacti non tam eſſe ſimile
hic eſt duobus illis. Scilicet in hoc vno fuiſſe Synodus
:, vt Remonſtrãtes atro carbone & nigro ⊖ notati fabu-
i fierent, & probro atq; ludibrio apud vulgus hominum
erentur. Quod an Venerandam Dordracenam Syno-
ecuerit, aliorum iudicium eſto.

dem commatis eſt Articulus Quartus, quippe cuius pri- 2. *Articulo 4.*
nembrum nil niſi merum commentum eſt. Deinde op-
quæ in Articulo fit, adeo inepta & ridicula eſt, vt dormi-
uculento conuiuio, vel præiudicio faſcinata fuiſſe Syno-
eatur, cum hũc Articulũ cuderet; & fieri id tũ fere ſolet,
fectus rationem turbant, & odio aduerſæ partis nimium
etur. Præterquam enim quod nemo Remonſtrantium
n fuerit, qui negauerit, fœdus nouum gratiæ in eo conſi-
quod per fidem, quatenus Meritum Chriſti apprehen-
ram Deo iuſtificemur & ſaluemur: Contrarium enim li-
Scriptis ipſorum, & nominatim ex Pag. 87. Reſponſio-

nis ipſorum ad Epiſtolam Miniſtrorum Walachrorum. Vl e
preſſe indicatur, Arminij ſententiam fuiſſe, *Nos fide vt actio*
prehēdente Christum iuſtificari: Ineptè admodum opponunt i
ter ſe hæc duo, Fide quatenus meritum Chriſti appreh
iuſtificamur, & Fides ipſa, fideique obedientia imperfect p
perfecta legis obedientia reputatur, & vitæ æternæ præmi
tiosè digna cenſetur. Quis enim hæc non videt conſentan
ſe, & neutiquam aduerſa?

Synodus ſiniſtre interpretatur quæ dextre accipi pôſſunt. Art. 1.

Alia ſunt, quæ duplicem ſenſum admittunt, ac proind
minus dextre & benigne accipi, quam ſiniſtra interpreta
detorqueri poſſunt in peſſimam ſententiam. Exempli g
Cum Synodus Art. 1. reijcit eos qui docent, *Quod Deus Pa*
lium ſuum in mortem crucis destinauerit, ſine certo ac definito
quemquam nominatim ſaluandi, &c Enimuero, ſi hiſce verbis
ligatur, Deum Patrem Filium ſuum in mortem crucis
naſſe ſine certo ac definito conſilio quempiam ita ſaluai
abſque fidei aut obedientiæ intuitu illi ſalutem applicare
vtique fatebuntur Remonſtrantes non grauate, ſe ab il
tentia abhorrere, eamque iure merito à Synodo reijci
verborum iſtorum ſenſus ſit, Deum Patrem Filium ſ
mortem crucis deſtinaſſe ſine certo conſilio quemquam
di per illam ipſam impetrationem, quæ morte Chriſti f
ſet, neutiquam abſurda videri debet iſta ſententia: Ra
Quia cum fieri poſſit, vt omnes ac ſinguli, pro quibus ſa
petrata eſt, ſalutem illam reſpuant, ſiue eam fide ampl
lint, vtique non poteſt certum ac definitum conſilium D
ſe, nominatim ſaluandi quemquam, eo ipſo quod ſalus
trata illi ſit: quia impetratam ſibi ſalutem voluntaria &
contumacia repudiare & contemnere poteſt; Saluandi
propoſitum verſari nequeat circa alios quam eos, q
fide Chriſto obediunt, eiuſque Euangelio ſeſe ſubiiciun

Synodum peruerſe agere oſtenditur

Ex hiſce pauculis luce meridiana clarius patet, quam
ter in hoc etiam Articulo non raro impegerit Venerāda
dus Dordracena. Quin dato etiam, ſed non conceſſo, r

ppositè hæc à Synodo reiecta esse, Qualia quæso & quan-
nenti ista sunt? Anne sunt Fundamentalia & Principalia
am Religionis Capita, citra quæ Pietas aut prorsus non,
x salua potest consistere? Certe aut vehementer fallimur,
cidet res tota ad futiles quasdam speculationes, abstrusas
am & longe petitas consequentias, quas ne lynceus qui-
n clara luce videat, & quod caput rei est, ad subtiles, odio-
mala fide propositas Theses, quas ne millesimus quidem
aut intelligit: Certe si dignum aliquid pio nomine suo fa-
oluisset Veneranda Synodus, hostem atque inimicam se
asset portentosorum & impiorum illorum dogmatum,
ulli non nota sunt, quorum absurditas simul ac profanitas
is indoctisque percipi, imo palpari potest, quæ in circulis
ijs, à fabris & sutoribus, atque adeo ab omni promiscua
anquam Religioni Christianæ aduersa traduci solent, &
ptis eorum, qui Synodo interfuerunt, aliorúmque quos
Orthodoxis habent, nusquam non occurrunt, qualia ex
hæc paucula sunt.

ines reipsa Deo reconciliati sunt antequam credant.

eprobis nullo modo mortuus est Christus, siue sufficienter dicas,
aciter.

m dicimus vnumquemque teneri credere; (se ad vitam æternam
to. sc. electum esse) neminem, non reprobos quidem, qui neque
credent, neque credere in Christum possunt, excipimus.

rasi illa, Christus mortuus est pro omnibus hominibus sufficien-
efficienter (vt Scholastici loquuntur) ἀκυρολογία esse vi-

obi ab omni merito mortis Christi simpliciter excluduntur &
n illum credere iubentur.

omnes vocatos iubet credere Christum pro ipsis mortuum esse,
um tamen falsum est.

que in Ecclesia mandato Dei (crede Euangelio) tenetur credere
ptum esse per Christum, etiam Reprobus perinde atque Electus,
itque alia ratione: Electus tenetur credere, vt credendo electio-

dum futilia quadā & nullius momenti solicite reÿcit, horrenda autem & abominanda quæque silentio premit & præterit.

Piscator Resp. ad Dupl cap. 7. pag. 102. 103. Textor disput de iustif. Smoutius in sua Scripturali adsertione pag. 45. 46. 47. Piscat. Thes. 209. pag 123. Zanch. de Nat. Dei, lib. 5. cap. 2 pag. 498. Bez. in Thes. de dignit & effica. sacrificij Iesu Christi. item ad Acta. Colloq. Montisb. part. 2. pag. 217. Piscat in Resp. ad

dupl. Vorst. cap. 7. pag. 66. *nis particeps fiat. Reprobus vt non credendo, fiat ἀναπολόγητος,* ex intentione Dei.

Ibid pag. 74. Perkins. de Pradest. pag 85. & Rippertus Sexti in resp. necessaria pag. 504. & 505. Hęc & similia alia infinita, tam fœda, tam noxia, tam pes[...] axiomata, non tantum Christianæ, sed & omni Religion[...] mica, & cum ipsa recta ratione aduersa fronte pugnãtia, n[...] tem frigida, friuola & Academicum acumen potius quan[...] plicitatem Theologicam redolentia, si anathemate ap[...] damnasset pro pietate adserenda Synodus, vtique dignu[...] quid impensis & sumptibus ingentibus fecisse videri pot[...] Quid? an ignorasse Synodum credemus ista Capita pala[...] serta esse & defensa? Nulli hoc verisimile fiet, quum hæc [...] Citatis ad oculum demonstrata, & infinitis fere Scriptis [...] sorum euicta sint: Quid ergo dicemus? Vide sis Lector, [...] la alia causa cur hæc Synodus non reiecerit, vero simili[...] ri possit, quam, quod vel illis ipsis dogmatis ex animo ac[...] letur, vel ista eiusmodi censeat esse placita, quæ cum fun[...] tis, & cum pace Ecclesiarum Belgicarum optime possun[...] sistere.

Et hactenus quidem de Secundo Capitę doctrinæ ac[...] tiam est.

CAP. X.

In quo de 3. & 4. doctrina Capite agitur, ac breuiter ostenduntur [...] 1. Quæ sit propria ac genuina Synodi sententia super his Capitibus. 2. [...] Controuersiæ inter Synodum & Citatos super hisce Capitibus status. 3. [...] stratur verissimum esse quod hactenus Contra-Remonst. audacter & [...] ter negarunt à Synodo irresistibilem vim ad conuersionem hominis re[...] necessariam statui.

TErtium & Quartum Caput quod attinet, de eo [...] tiam suam hunc fere in modum proponit Synodu[...]

Quod Deus electis suis filiolis per supernaturalem, po[...] mam simul & suauissimam, mirabilem, arcanam & ineffabilem [...] nem, quæ virtute sua, nec creatione, nec mortuorum resuscitat[...] nor, aut inferior est, communicet, inspiret, & infundat, non tan[...]

m credendi, sed & velle credere, & ipsum credere, ita vt in ho- potestate nō maneat velle credere, aut conuerti, sed, uelint nolint, sint non conuerti, ac credere.

uerso;

uod Deus infinitas hominum myriadas serio quidem vocet atque ī ad fidem & resipiscentiam, cum comminatione æternæ mortis & nnationis, sed quod tamen ijsdem nec fidem, nec potentiam ad cre- m & resipiscendum communicare velit: adeo vt licet ad fidem vo- à Deo, non possint tamen non manere increduli: & quod nihilo- tamen eosdem propter ineuitabilem istam incredulitatem sum- que horrendis inferni cruciatibus æternum punire velit, ac plecte-

hæc est Fides ipsa Synodi Dordracenæ super 3. & 4. Capi- strinæ. Non pauca Articulis suis inserit atque immiscet Sy- s, in quibus principalis Controuersiæ cardo non versatur, uæ vtrimque in confesso sunt, quę tamen tanti facere vi- , tanquam si in ijs prora & puppis causæ sita esset. Sed fru- cum status Controuersiæ, vti ex omnibus Remonst. libris ime patet, in eo positus sit.

n Deus ita in hominis conuersione operetur, vt non tantum poten- m reddat ad credendum, & actu credentem per verbum suum, a- media efficere studeat, sed ipsum τὸ credere in eo infundat & ope- o modo vt non possit homo non credere & resipiscere.

l breuius, quod eodem redit.

n Deus vi irresistibili fidem & resipiscentiam in hominis volun- infundat.

c est ipsissimus Controuersiæ status: hic quęstio ipsa, vel ίμενον vertitur: Cætera omnia quæ extra hunc statum di- ır, & Articulis infarciuntur tanquam ad statum contro- pertinētia, qualia sunt, Hominum corruptum esse & in- n ad credendum & resipiscendum ex se & naturalibus vi- suis, ideoque eum indigere gratia Spiritus S. regenerantis dere possit & se conuertere, quin imo, ipsum actu crede- a posse esse in homine sine gratioso Dei auxilio, aliaque si- milia

Status Controuersiæ proprius inter Synodum & Remōstrant. circa Quartum Articulum.

milia; ea omnia, inquam, plena ſemper manu dederu
tanquam veriſſima ac certiſſima nunquam non approb
Remonſt. vti in Scriptis etiam ſuis Synodicis abunde teſt
fecerunt. At v Deum in quibuſdam quos vocat & mand
æternæ mortis pœna credere in Filium ſuum, vi irreſiſtib
fundere atque operari fidem & reſipiſcentiam: alijs v. qu
dem modo vocat, orat, ſupplicat, vt credant & reſipiſcan
tantum non infundere fidem & reſipiſcentiam, ſed ne p
tiam quidem credendi & reſipiſcendi dare velle; hoc ill
quod eos hactenus male habuit & etiamnum male habet.

Vide Propoſitionē, Declarat. & Defen. 3. & 4. Art.

Viderunt id antehac non pauci Contra-Remonſtr.
veritate huiuſce rei apud animum ſuum conuicti, teſtimo
veritati dare non erubuerunt, agnoſcentes hanc ſuam ſu
que ſententiam propriam ac genuinam eſſe: Alij tame
ignorantia, ſiue pertinacia, adducti, velis remiſque con
runt iſtam ſententiam ſibi ſuisque falſo & per calumnia
pingi, quicquid id argumentis omni exceptione maio
Remonſtr euinceretur atque edoceretur, ſed ne qua in
rum lis reliqua fiat, ambigua huius cauſæ fata, Synodu
mit, & priorum iudicijs ſuffragata eſt.

Obijciet forte quisquam, nullam tamen vocis, *Irreſi*
mentionem in ipſis Synodi Canonibus fieri;

Demonſtratur a Synodo aſſeri vim irreſiſtibilē in conuerſione hominis neceſſariò requiri.

Reſp. Eſto, ſed, amabo, quæ cauſa eſt, quod vox *Irreſiſti*
ties, tam apertè, tam conſtanter aſſerta & defenſa à quib
non imi ſubſellij Theologis in Synodo præſentibus, C
bus illis reiecta & damnata non ſit? Deinde, quid opus
cem, *irreſiſtibilis*, expreſſam exſtare, cum res ipſa ijſdem
ſime contineatur. Videatur Artic. 12. *Deus*, inquit Sy
regenerationem, in nobis ſine nobis operatur, adeo vt, *in poteſ*
minis non maneat, regenerari vel non regenerari, conuerti vel
uerti. Deinde, *Regenerationem effici iſta virtute, quæ nec c*
nec mortuorum reſuſcitatione minor, aut inferior eſt, adeo vt o
in quorum cordibus admirando hoc modo Deus operatur, certo,
biliter & efficaciter regenerentur & actu credant. Item Art. 14

Dei donum esse affirmatur, quod homini reipsa confertur, inspi- & N B. infunditur, ita vid. vt non tantum potentia credendi cō- r, sed, & velle credere, & ipsum credere in homine efficiatur. Item 7. Vbi omnipotenti illi Dei operationi, qua vitam hanc am naturalem producit & sustentat, supernaturalis Dei eratio qua homines regenerat, confertur. Tertio, Quin vt pressius agamus, en ipsissimū vocabulum *Irresistibilis* di- expressum Artic. 8. in quo reijciuntur qui docent, *Deum inis regen ratione eas suæ omnipotētiæ vires non adhibere, qui- luntatem eius ad fidem & conuersionem potenter & infallibiliter . Sed positis omnibus gratiæ operationibus, quibus Deus ad ho- conuertendum vtitur, hominem tamen Deo & spiritui regenera- eius intendenti, & regenerare ipsum volenti, ita posse resistere ipso sæpe resistere, vt sui regenerationem prorsus impediat, atque n ipsius potestate manere, vt regeneretur vel non regeneretur.* Amice Lector, clariora verba? Annon tibi Solem manu rtare videtur, qui testimonia eiusmodi ad fidem rei fa- am adfert?

geres fortasse, Synodum Artic. 12. profiteri tamen, *Ope- em Dei qua ad regenerandum hominem vtitur, admirabilem, ar- , & ineffabilem esse*, ac proinde ab ea, modum, quo conuerti- mo, definitum non esse:

l (vt ne iam dicamus, Synodum sibi non constare cum Ar- 13. hunc immediate subsequente declaret, *modum opera- n hac vita plene comprehendi non posse*, cum n. dicit *plene* com- ndi non posse, iudicat comprehendi tamen aliquatenus ex eo quod Synodus ineffabilem hanc operationem vo- on recte colligitur, quod eam irresistibilem non faciat: vero creatio etiam admirabilis, arcana & ineffabilis actio t, & tamen ea irresistibilis est: quin imò, non immeritò vi- icui posset operationem hanc à Synodo proptera admira- , arcanam & ineffabilem vocari, quia irresistibilem esse t; quomodo .n. irresistibilis operatio voluntatem, quæ nis principium est, flectat ad volendum, verè ineffabile

Respondetur ad dubia quadā quibus præcedentes demōstrationes infringi posse videntur.

&

& ἀκατάληπτον est; & confirmatur hæc res non leuiter ex eo, passim istam operationem, vocet operationem Omnipot quæ tanta uirtute efficitur, quę non minor, nec inferior e atione & resuscitatione ex mortuis: Atqui actiones null possunt magis irresistibiles, quam actiones creandi & resu di mortuos. Neque verò obstat quicquam, quod actionen Synodus vocet *supernaturalem*: Etenim Supernaturalis a actio irresistibilis non contradicunt sibi mutuo, neque su sentanea, sed consentanea: supernaturalia n. non minùs ir bili virtute peragi possunt, quam naturalia, imò nunqua non irresistibili vi peraguntur, vti in miraculosis operati videre est.

2. Sed inquies, appellat eandem operationem etiam *oper. suauissimam.*

Esto, sed hæc non repugnant, operationem esse suauer resistibilem, vti apparet in operatione obiectiua summi b re propositi, quæ voluntatem necessitat & irresistibiliter i rem boni trahit: At hæc actio suauissima simul actio est, q lũtatem amare facit bonum propositum, cum ex volun cit amorem ardentissimum & fortissimum, & summe irr lis, quia voluntas propositum illud bonum non potest n re atque appetere: Deinde siquidem Synodus præter ha iectiuam, aliam insuper quandam effectivam in ipsam v tem immediatè virtutem quandam imprimentem actio telligi velit, quomodo fieri potest, vt eandem suauissimar appellet, cum fateatur per eandem tolli & auferri ab ips tate resistentiam? Etenim, cui operationi voluntas resi non potest esse suauissima in voluntatem operatio; q tius hæc ipsa proprijssimè est voluntatis coactio, quia fit, vt voluntas resistens, id est, velit nolit, mutetur & co tur, prout in Scriptis suis Synodo oblatis Remonstrant tis argumentis demonstrarunt.

In Actis Synod. par. 2. pag. 55. 57. & pag. 179. pag.

3. Atqui tamen inquies, disertè negat Synodus Artic. 16 *regenerationis agere in hominibus tanquam truncis & stipit.*

tatẽ eiusque proprietates tollere, aut inuitam violenter cogere &c.
to, Negatio hæc ad rhombum non facit: quod ipsum viuis
nibus in Synodo facile euicissent Remonst. si ad rem venire
icuisset. Quid enim? Si Deus in hominibus operatur sine
imò in voluntate hominum ita operatur, vt resistentiam
voluntati eximat, & ex ipsa voluntate per omnipoten-
virtutem tollat, vt Synodus ait, quomodo non violenter
tur voluntas, ac per consequens quomodo non cogitur
arium velle quam vult? violẽter enim agere in voluntatem
nihil est, quam contra voluntatem renitentem agere, &
re vt velit quod non vult, siue illa operatio extrinseca &
ptibilis, siue intrinseca, occulta & imperceptibilis sit mo-
eque v. quicquam referre credendum est, quod voluntas
einde velit agere; inde n. sequitur quidem voluntatem cum
ult & actum elicit, non cogi, sed in illo instanti quo ex re-
te per omnipotentiam siue virtutem omnipotentem im-
m mutatur in nõ resistentẽ, cogi & violenter agi; fieri non
vt quis aliter hæc capiat. Quin imò, si quis accuratè rem
dat, comperiet magis proprie cogi aut violenter agi ho-
n qui ita mutatur, quam stipitem aut truncum, cum stipes
ncus tractioni propriè non resistant, voluntas v antequam
a sit, velit mutationi resistere, & volendo actu resistat, id est,
rti nolit, iuxta Synodi sententiam: Verum quidem est, ho-
n propterea non esse truncum aut stipitem, manet n. ho-
tellectu & voluntate prꝗditus, sed tamen certum etiam est
on plus conferre ad illam sui mutationem & conuersio-
quam stipes aut truncus ad sui tractionem, id est, esse tan-
biectum merum impressionem recipiens, quin imò, supra
m aut truncum adferre resistentiã siue nolitionem; quod
care volunt ij omnes, qui hominẽ in stipitem & truncum
tra Remonstr. cõuerti asserunt, si secus sit, prodeat aliquis
alium virorum in arenam, qui hanc rem edisserat & à
tia hanc agendi rationem solide asserat ac vindicet.
qui tamen, inquies, Synodus declarat Art: 17. *Quod dum*

Demonstratur coactionem proprie dictam in regeneratione hominis a Synodo statui aut statuendam esse si consequenter loqui velit.

Supernaturalem operationem qua Deus nos regenerat, statuit, nunc tamen excludat verbum Euangelij, quippe quod Deus sapientissim semen regenerationis & cibum animæ ordinauit.

Demonstratur Euangelium non posse subordinari actioni illi diuinæ qua hominem regenerari asserit Synodus.

Ita quidem Synodus loquitur, Benigne Lector, sed mirari non possumus quomodo ista oratione fucũ fieri posse cuiqua peritiori crediderit: Etenim qui duo ista coniũgere & tanq subordinata collocare vult, operationem sc: omnipotente ue irresistibilem, & verbum Euangelij vt semen quo rege mur, perinde facit, atque si quis

Iungat vulpes & mulgeat hircos.

Et ratio euidens est: cum enim ipsa Synodo non refrag verbum Euangelij ad regenerandum, irregenito non magis ferre possit quam color ad reddendũ visum cęco, quomod fi potest vt verbo Euangelij vtatur Deus ad regenerandum h nem, quemadmodum semine ad generandum? hoc ἀ ληπτον est. Accedit 2. si fides ipsa veluti qualitas vel habit quis supernaturalis immediate infunditur, vti Syodus ait sam voluntatem hominis, quomodo ad fidem in homin pr ducendum, id est, ad regenerandum hominem verbum gelij concurrere potest tanquam semen? cum verbum E lij non cõtineat nisi suasiones, hortationes promissiones minationes &c. quarum actio & efficientia tota moralis t quæ non possunt voluntatem aliter mouere quam media telle ctu? Profectò si verum fateri velimus, qui efficaciam verbo Euangelij tribuit, postquam operationẽ omnipot immediatè ipsam voluntatem ad credendum determin statuit, nę ille perinde facit, ac si quis verbo satoris alicu tantis aut vouentis vt terra semen hauriat, fœcundet & nare faciat, efficaciam aliquam tribuere velit per quam data & frugifera reddita sit; hęc aliaque similia, & quę co excipi possunt fusè in Citatorũ Scriptis ventilata sunt, qu contra omnia effugia quæ queri posse crediderunt adeò adserta atque vindicata, vt dolendum sit Synodum non tam fuisse ea propius expendere, quo tum sibi ipsi, tum

s grauissime errare iudicabat aliqua ratione satisfaceret; sed res curæ Synodo non fuisse videtur, satisfecisse rata si fascidæ plebi verba quædam Thesi & Articulo insereret, quibus re se posse videbatur contra argumenta solidissima, susque ue habens vtrumne cum principali Thesi consistere possent ne.

ltimo loco operę pretium facturos nos arbitramur, si, Beni- Lector, te præmonuerimus, ne speciosa oratione qua Syus Art: 8. vtitur, in errorem abduci te patiaris, tanquam si odus nuntium remisisset crudæ quorundam Doctorum senix, qui audacter profitentur, Deum nolle vt reprobi conntur & credant, ac proinde etiam serio eos non vocare nec are ad fidem Euangelio adhibendum, prout inter alios nnes Mackovius Professor Theologiæ Franequerensis, indus Barbararum & inconditarum opinionū circa hoc Cadsertor, in ipsa Synodo, ab omni hæresi absolutus & Oroxus renunciatus, in Thesibus suis publicis alijsque Scriffirmare non erubescit, Cum ait Synodus, *Quotquot per E-elium vocantur, serio vocantur.*

tenim si proprius animum aduertas, verba tibi tantum dari odo comperies eamque persuasum tibi velle,

Nil intra esse oleum nihil extra esse in nuce duri

tenim cum omnes serio à Deo vocari asserit Synodus, aliud dicere vult, quam Deum in vocatione omnium habere se odum serio vocantis, id est, externe omnes illos modos ac nes, quibus vti solent ij qui serio & ex animo aliquos vocāt, cation reproborum adhibere ac præ se ferre, quos scit ac nouit, non magis illis prodesse posse, quam variegatę quę- & elegantes picturæ ad visum cæcis restituendum, aut or- & instrumenta musica suaue melos modulantia surdis ad tum recuperandum. Quid videtur Lector? Nonne serio e ex animo locuta Synodus videtur, cum a Deo serio vomnes qui vocantur asserit, inprimis cum illos omnes qui ocantur a Deo grauiori supplicio punitum iri affirmet, *Turpissima fraus Synodi detegitur cum declarare videri vult, Omnes eos qui vocantur per Euangelium serio vocari.*

 quod

quod iſti tam ſeriæ, tam patheticæ, tam beneuolæ vocation
res non præbuerint? ô deteſtandam rem! ſed ne forte hanc
tentiam iniuriâ impingi Synodo credas, age, conſidera
ſumus verba quæ ἐξηγήσεως cauſſa ſtatim ſubjunguntur à S
do, *Serio* n. inquit, *& Veriſsime oſtendit Deus verbo ſuo, qui*
gratum ſit, nimirum vt vocati ad ſe veniant; ſerio etiam omnibus
venientibus & credentibus requiem animarum & vitam æternam
mittit: En quâ in re zelus ille, quem Deo vocanti Synodu
buit, ſitus ſit, in hoc ſcilicet, quod Deus verbo ſuo extrin
ſignificat ac declarat, quid gratum ſibi ſit, quidq; fieri ab o
bus tam reprobis quam electis æquum ſit; id eſt, vt clarius
lulum elucidemus verba Synodi, quod reprobos in pec
mortuos, ac proinde impotentia credendi & ſe conuert
laborantes, in verbo ſuo hunc in modum affetur: O Rep
quondam mihi in Adamo primo parente veſtro multũ di
at nunc odio æterno & implacabili à me reprobati & re
quãdiu abutemini patientia mea? quouſque durabit cõtun
illa veſtra? An ignoratis (ſed quid dico ignoratis? imo no
teſtis non ignorare) reſipiſcentiã mihi gratam eſſe? Agite
reuocate animum, credite mihi; Rogo, ſupplico, oro, obte
obſecro, conuertite vos & iuſtitiam quærite; per meipſum
nequid dubitetis, iuſtitiam & obedientiam potiorem mih
ſacrificijs & holocauſtis, meque omnibus ijs qui mihi obed
vitam ac ſalutem æternam daturum eſſe: Et ſi hæc vos nor
ueant, en lachrymas Dei veſtri, Creatoris veſtri, Miſerator
ſtri, etiamne ad gemitus, ſuſpiria & lamenta, ac planctus i
obſurdeſcitis? Vtinam, vtinam aurẽ & animũ aduerteretis
vultis mori & perire in peccatis veſtris miſeri? Etiamne vo
vobis eſt concitare ad iram Deum veſtrum, qui odio habe
quitatem & iuſtitiam diligit? Verum quidem eſt, ſcio & op
noui, vos non poſſe non rebellare mihi, eo quod vos omni
agendi & volendi põtẽtiã orbauerim, & ab æterno rejeceri
omni ſalutari cõmunione gratię meę, ſed tamen ſancte vob
firmo, & per meam ſanctitatẽ iuro atque obteſtor, gratam

Ex ipſis verbis Synodi oſtenditur quid per Serio vocari intelligat.

ſipiſcentiam veſtram. En patheticum orationis diuinæ
ia! eccũ ſeriam & affectibus plenam atque refertã inuita-
n,qualem Deo Synodus Veneranda Dordracena tribuit!
s inpoſternm erit qui dubitabit vtrumne Synodus, Deum
gere in vocatione hominum credat? Profecto tam eſt ſe-
c oratio, atque ſi Rex aliquis leproſos & elephantiacos
am,quorum parentes culpa propria ſua leprâ inſanabili à
uniti eſſent, hunc in modum affaretur: O vos ſubditi mei
lam mihi ante rebellionem parentum veſtrorum dilecti,
ſt, cur lepram & elephantiaſin illam non auferatis a vo-
r immundam ſemper & ſordidam carnem illam circum-
s,& quando coram me comparetis, ſordes illas & macu-
exuitis? agite,id operam date, vt nitidi, mundi, & bene
cute adſtetis; Id mihi gratum & acceptum erit; odi
erſor immunditiem omnem,oculi mei non ferunt iſtam
itatem. Quod ſi nihilominus impuri eſſe pergitis juro
manus meas non euadetis, animaduertã in vos tanquam
lles & immorigeros ſupplicijs maximis dignos; quod ſi
undi fiatis,& a lepra iſta vos purgetis,ſupra reliquos om-
aſallos meos vos attollam, gloria & honore vos ornabo,
ue mihi cariſſimi ſubditi. Quid? an hæc non foret ſeria
,& vocatio? ô rem pudendam! inter homines reperiri qui
no ac Benigniſſimo illi Numini, candori atque ſinceritati
m inepta, tam futilia tribuant eaq; ſeria vocare non dubi-
Apage ſis iſtam ſtultam agendi rationem, non dico Deo,
mine indignam; Quiſquis amatori illo humani generis
n ſcelus attribuit, næ ille gloriam nominis ipſius vna litu-
ſi delet: Nam eum qui hominum ſalutẽ ex animo & pro-
ſima voluntate cupit ac deſiderat, theatricum tantum &
um quendam mimum facit, qui ad modum amantis ſe
& perſonatam amatoris laruam induit.

qui tamen, inquies, Synodus ſubjicit Art. ſeq. 9. *Culpam,
ulti per miniſterium Euangelij vocati non veniant & non con-
tur, non eſſe, in Euangelio, nec in Chriſto per Euangelium obla-*

to, nec in Deo per Euangelium vocante &c. Sed in vocatis ipsis &c.

Altera fraus & impostura Synodi, cum dicit Art. 9. culpam quod vocati reprobi non conuertantur esse in ipsis vocatis.

Dignum patellâ operculum: Quid enim Synodus sibi cum negat culpam in Euangelio, Christo, aut Deo esse? cu pæ voce vtitur? An negat defectum gratiæ, aut sufficien conuersionem eorundẽ in Euangelio, Christo & Deo esse vt dicamus quod res est, An quod infideles vocati non cr ex eo esse negat, quod Deus illos cæcitate & improbit Adami peccatum puniuerit, & noua sufficiente gratia d nolit, qua liberari ex illa cæcitate, & cum vocantur resip ac credere possint? Nihil minus, & hic tamen Rhodus e saltandum erat. Alioquin enim quomodo hic Articulus subnectitur, siue qua ratione serio eos vocari dicet Syno nouæ pœnæ reos fieri, propterea quod seriæ isti vocation næ morem non gerant? Sed longe alia mens Synodi. Ne si consequenter & principijs suis consentaneè loqui velit, re potest, defectum in tribus illis, puta Euangelio, Christo statuendum esse. Etenim iuxta illos Euangelium ex se n ficit ad regenerandum & conuertendum irregenitum; & Christus etiamsi sufficiant, nolunt tamen reprobos cõ re, nec sufficiẽtes vires dare, quibus se conuertere quean men reprobi à Deo & Christo per Euangelium vocantu dem & conuersionem. Quin imo se conuertere iubent extremo supplicio affici, & æternum anima ac corpor demnari velint: Ex quo concluditur necessario, per Eu lium, Christum, & Deum, stare, quominus reprobi conu tur. Quod si tamẽ quisquam nihilominus dicturus sit, cul sce tribus minime adsignandã esse, dicat ergo quæsumus quem culpa statuenda sit? Apud ipsos reprobosne? Atq puniti sunt pœna peccati Originalis, ait Synodus, & per quens *priuati a Deo omni spirituali gratia, ita vt absque Spiritu generantis gratia* (verba sunt Synodi Art. 3.) *ad Deum redi turam deprauatam corrigere, vel ad eius correctionem se dispon velint, nec possint*. Quæ culpa itaque illis dari potest, quo conuertant sese, quandiu pœna ista per quam ad credend

rtendum ſeſe impotentes redditi ſunt, ipſis incumbit? ne is cui de ſententia iudicis oculi effoſſi ſunt, omniſque i potentia in totum ademta, reus nouæ pœnæ fieri, pro- quod poſt inflictam iſtam pœnam, oculis ſuis non vta- que non legat quæ præſcribuntur & mandantur? Apage m & abſurdam Theologiam, quæ ſua propria vanitate cat neceſſe eſt. Dices fortaſſe, homines reprobos ſibi ip- n impotentiam contraxiſſe, & Deum propterea non ex- iure ſuo poſtulandi id quod ſibi debetur, Reſpōdemus, mines reprobi impotentiam ſibi contraxiſſe dicuntur, ligendum eſſe moraliter, quia Adam ſibi & ſuis poſteris meritus pœnam diuinam, ſiue gratiæ diuinæ priuatio- quam ex illa exiſtere neceſſe eſt cæcitatem & impo- n credendi: At ſic Deus tanquam iudex ſtatuatur neceſ- ii Adamum & poſteros eius cæcitate, & ad bonum ſalu- endum impotentia, puniuit, prout id ipſum non ita pri- Anatome ſua Arminianiſmi Petrus Molinæus Eccleſia- iſienſis, forte ad Synodi, cui ſeruiliter alioquin lenocina- ntem elucidandum, expoſuit, cum ait pag. 64 *Verunta- atum Originale ineſſe animæ Deo nolente, aut ſuſque deque ha- & otioſa permißione permittente, ſine ſcelere dici non poteſt. n peccatum Originale ſit pœna peccati Adami, qui dicit infligi iam homini, ſola Dei permißione, non v. Voluntate, Deum iu- nere abdicat. Iudices n. non puniunt permittendo, ſed decer-* Hactenus Molinęus. Id ſi verum eſſe ſtatuatur quod vid. & poſteri ipſius omnes, à Deo tanquam iudice tali pœna is & impotentiæ puniti ſunt, quomodo aliqui eorum illis mandatur vt credant & reſipiſcant, rei fieri poſſint tatis & inobedientiæ nouæ, cum ex vi inflictæ pœnæ ſſint credere aut obedire?

CAP. XI.

In quo Demonstratur, quam mala fide, quam parum candide, circ... &e, & Christianæ caritate conuenienter egerit Synodus in Rejectione tr... quos vocat, circa Tertium & Quartum Articulum.

ET hactenus quidem quæ sit genuina Synodi senten... modo Conuersionis expositum est, Restat vt vid... quænam ista dogmata sint quę errores esse censet, &... modo sese in eorundem reiectione gesserit. Certe quisq... æquo & bono rem putabit, non poterit non tria deside... Synodo. 1. Bonam fidem, 2. Caritatem siue æquitatem, ... dentiam & attentionem.

Tria desiderantur in Synodo cum errores circa Caput 4. reijcit.

1. *Bona fides.*

Ac Primum quidem bonā fidem desiderabit in sentēt... quæ Remonstrantibus adscribi videntur, recitatione; ha... rum in modum sæpenumero peruertuntur, & fere aut a... aut detruncatis quibusdam, in sensum alienissimum odi... torquentur: vti cum Arti: 1. dicitur *esse quosdam qui docent... dici non posse quod peccatum Originis per se sufficiat toti generi... condemnando &c.* Etenim si per peccatum Originis inte... ipsum primum Adami peccatum, cuius reatus non tan... Adamum, sed ad omnes etiam eius posteros peruenerit... Remonstrantium erit, qui id negasse comperietur; Si v... lud intelligatur peccatū aliud, siue positiua quędam co... quæ ex illo primo peccato Adami necessario proflux... vt peccatum proprie dictum sit, & pœna primi illius p... idque ipsum præter primum illud Adami peccatum ... demnationem sufficere dicatur, iam profecto res ad in... rancidam quandam Scholasticam & triuialem subtilita... dibit: Vtrumne vid. omnes homines non tantum propt... mi peccatum primū, sed etiam propter ipsūm Original... appellant, peccatum condemnationis reus sit? Quid v. ... tis ex illa ventilatione haurietur, cum tam hi quā illi fat... omnes & singulos Adami posteros condemnationi ob... esse? Quid enim vltra peti potest? Prȩterquam quod...

ratione opus sit, vt doceatur, hominem reum condemna-
s reddi per id quod per puram putam actionẽ siue potius
tionem diuinam in ipso est, & illam ipsam puram putam
tionem diuinam nullo accedente actu voluntatis humanę,
atum esse proprie dictum, quo mereatur eandem ipsam
m siue punitionem, idque in infinitum. Item cum Art. 4.
untur qui docent, *Hominem irrigenitum non esse proprie nec
ter in peccatis mortuum, aut omnibus ad bonum spirituale viribus
utum &c.* Neque n. quisquam Remonstrantium dabitur
l vspiam scripserit aut affirmauerit, quippe cum omnes fa-
ur Art: suo 3. *hominem in statu Apostasiæ & peccati nihil boni
quidem vere bonum est, ex se & à se posse cogitare, Velle, aut face-*
. sicubi tamen fortasse homini irregenito ab ipsis attribu-
quicquã est, id aliud non fuisse deprehendetur, quam quod
essione Ecclesiarum Belgicarũ continetur, quæ *in homine
ias mansisse* dicit *nonnullas excellentiũ & supernaturaliũ donorum
naginis diuinæ scintillulas.* Item cum Canone 7. asserit, doce-
ijs, *gratiam qua ad Deum conuertimur, nihil aliud esse quam le-
uasionem*; Neque n. vmquam ad ipsam credẽdi potentiam
quid quam lenem suasionem requiri affirmasse compe-
ur. Quid n. ineptius quam potentiam in homine effici
uasionẽ? Item Canone 8. *in hominis potestate manere vt rege-
ur vel non regeneretur*: Aliud n. nihil eos velle certum est,
fieri posse vt homo vocanti Deo opponat nouam con-
ciam. Item Canone 9. *Gratiam & liberum arbitrium esse caus-
rticulares simul concurrentes ad conuersionis initium, nec gratiam
e caussalitatis efficientiam voluntatis antecedere.* Hæc n. & si-
si propius videantur, in vanam tandem, & triuialem quan-
velitationem desinent, quæ succo omni & sanguine desti-
Lectori tussim potius & tædium quam fructum adferent:
erquam quod manifesta falsitas in detorsione, aut sinistra
um nostrorum interpretatione commissa sit, quam suo
pore tam claram dabimus quam lux in meridie lucet.

2. *Caritas siue æquitas.*

ecundo, desiderabis, Lector, in Synodo caritatem siue æqui-

tatem; cum videbis Articulos multos simul congestos esse, totidem erronea dogmata à Remonst. asseri crederetur, cum tamen Articuli nonnulli, quæque ijs continentur dogmata persæpe in vnum recidant, vti videre est Articulo 2.3. & 4 quibus vna prorsus eademque res reijcitur. Item Art. 6.7. qui plane coincidunt & nihil reipsa diuersum continent, qui enim vnum reijcit, alterum reijciat necesse est.

3. *Prudentia & attentio in Scripturarum allegationibus.*

Tertio, desiderabis in hoc Capite doctrinę, vti & in cæteris prudentiam & attentam reuerentiam in Scripturarum allegationibus; sæpenumero enim tam sunt ἀπροσδιόνυσα & incongruna, ad rem de qua agitur confirmandam, loca quæ citantur peregrinata aut aliud egisse Synodus videatur, adeo quidem si vel Oedipus quisquam foret, coniectura adsequi non posset quomodo ex ijs argumentum pro sua causa formare potuerit Synodus: Vti, cum ad cõfirmationem eius quod peccatum originale ad condemnandum genus humanum sufficiat, adfertur in Art 1. locus Rom. 5.12. in eo enim de peccato Originali eiusque vi & efficacia ne γρῦ quidem reperitur, sed tantum de peccato Adami primo, eiusque fructu, condemnatione scilicet in totum genus humanum ex Adamo mortis ac condemnationis reo, redundante, agitur. Per quam consequentiam ex hoc loco prolectabit Synodus Theseos suæ confirmationem ? Eiusdem

Locus ad Rom. 5.12. perperam allegatus.

Similiter Locus Roman. 6.23.

valoris est locus qui ex Rom. 6.23. adducitur, quippe in quo nihil minus etiam quam de peccato Originali agitur, imo ne quidem, de peccatis omnis generis actualibus, sed tantummodo de habitu & consuetudine peccandi, siue de peccatis, vt appellant, regnantibus; in quibus quamdiu obstinata voluntate homo perseuerat, ita vt ad meliorem frugem non conuertatur, necessum est, vt mortem tandem & condemnationem incurrat sibiq; attrahat, quia *finis* siue *vectigal illorũ* vti vers. 21. dicitur, siue vti vers. vlt. legitur *stipendia peccati*, id est, peccantium, in peccatis perseuerantium, *mors*: Euincunt huius sensus necessitatem, præcedentia omnia & consequentia. Precedentia, vbi dicitur vers. 21. *Quem igitur fructum habebatis tunc ex ijs, de quibus*

erubescitis? nam finis illorum (supple peccatorum) *mors est.* cum vers. 22. *liberati dicuntur a peccato*, id est, non peccato inali, sed à peccandi habitu eiusque fine siue vectigali *mor-* *fructum habere sanctimoniam* .i. sanctam viuendi rationem ac uetudinem &c. Consequentia, cum *donum Dei* dicitur *vita* ; id est, fides & sanctimonia, quę non nisi gratiosa diuinæ itatis reuelatione & Spiritus S. auxilio haberi possunt, pro ede gratuita dicuntur habere vitam æternam. Fides au- & sanctimonia quibus vitæ ęternę promissio facta est, op- itur in Scripturis non proprie peccato Originali, sed pec- i consuetudini & habitui. Eiusdem farinæ est locus, qui ad irmationem Articuli Secundi allegatur ex Epist. ad Ephes. 4. 24. in eo enim non agitur de imagine Dei, quam Ada- ante lapsum gesserit, neque per nouum hominem, Adam is creatus intelligitur; Nunquam enim Adam Nouus ho- licitur in Sacris, sed agitur de imagine illa sancta, quam ges- sus Christus; qui Nouus ille homo est, in quo nos omnes uamur, & ad cuius imaginem reformari nos oportet. Vel l magis vero simile est, agitur de sanctissimis & ad hominẽ istianum constituendum necessarijs qualitatibus, quas in- e, siue quibus præditi esse iubemur, vt Nouus homo fia- , qui non secundum mundum, sed qui secundũ Deum crea- st, id est, nouæ & sanctæ Deoq; similes creaturæ, siue vnum tum corpus, quod Nouus homo, Noua creatura dicitur. sus enim verborum est. Deponite veterem hominem, id est, stite ab ista praua & peccatis obnoxia viuendi consuetudi- quam hactenus sectati estis, & in qua quasi adoleuistis, & orati estis; Induite vero Nouum illum hominem, id est, san- a viuendi rationem assumite, in ea proficite, crescite, ado- ite, vt fiatis Noui, id est, sancti homines, qui secũdum Deum itus est, id est, qui ad diuinæ voluntatis arbitrium toti quanti nti sunt renouati & reformati sunt; ita vt iustitiæ & sancti- nię verę, non autem peccatis imposterum studeant ac ope- dent. Eiusdem generis est locus qui ad stabiliendum Arti-

Similiter locus ad Ephes. 4. 24.

Similiter inepte allegatur locus Ierem. 17. 9.

cul.3.adfertur ex Ierem.17. 9 *fraudulentum est cor ipsum supra o-*
nia & peruersum. Quomodo enim hic locus facit ad probandu
eos, qui dicunt sublatis ex mente tenebris & inordinatio
affectibus, voluntatem liberam suam facultatem exercere po
errare & nouitatis reos esse? tantumdem profecto valet, a
si quis ex eo quod baculus stet in angulo colligere velit Anto
das dari. Si dicas istum locum vehementer facere ad enera
dum vires liberi arbitrij, non minus ineptus eris: Quomo
enim ex eo quod peruersum, quod fraudulentum siue prc
dum cor hominis sit, colligitur hominem diuinæ voluntati co
gnitione illustratũ & inordinatione ex affectibus sublata, a
uersitate desistere nõ posse? Imo quomodo probabitur in e l
co agi de eo quod hominibus omnibus cõmune est, ac no
tius de eo quod præfractis quibusdam & pertinacibus Iu
proprium erat, qui videlicet Dei ipsius cultores videri vol
& interim ad humana auxilia confugiebant, & in ijs spem
Locus omnem reponebant? Nec minus impertinens est locus q
Ephes.2.3. Epist.ad Ephes.cap.2.3. citatur: in illo enim tantummod
citur, Ephesios ante sui conuersionem ineptos & profanos
se; At dic, sodes, quomodo ex eo concludetur impietate
lam in Ephesijs fuisse etiam tum, cum iam per Euangeliu
nebrę, id est, ignorantia ex mente ipsorum sublata & in
natio affectibus ipsorum exemta esset? Adhibeat conseque
rum suarum trochleas Synodus, nunquam profecto extr
hunc Articulum suum ex isto loco; imo cõtrarium potius
cetur ex Scripturis; quippe quæ passim impietatem trib
hominibus illis, quando & quia adhuc in ignorantia di
voluntatis versabantur: Vide sis cap.4. vers.17.& 18. huius
stolæ. *Ne amplius incedatis sicut reliquæ gentes incedunt in van*
mentis suæ, obtenebratam cogitationem habentes & abalienati a
Dei propter ignorantiam quæ in ipsis est; &c. Et 1. Epist. Pet. c.
vers.14. *Vt filij obedientes,* (estote) *qui vos non configuretis pri*
Locum *quæ in ignorantia vestra* (viguerunt) *cupiditatibus*. Ad hanc
Gen.6.5. sem referri debent etiam loca Genes.6.5. & 8. vers. 21. *Ima*
& 8. inep-

tationum cordis hominis tantummodo mala est omni die, quę à *te citatum esse demõstratur.*
o adducuntur ad confirmationem Art. 4. quo statuitur
ıem irregenitum proprie & totaliter in peccatis mor-
esse. Hæc enim loca etiam non agunt de illa malitia, quæ
eccati, vti aiunt, Originalis omnibus hominibus per na-
communis est, sed de ea tantum malitia quam omittere
ous ea tribuitur, & poterant, & debebant, siue quam lon-
ısuetudine paulatim sibi contraxerant, vti ex textu ma-
ım est; & ratio clarissima euincit. Hæc ipsa enim malitia
fuit, cur Deus mundum integrum tum temporis vniuer-
uuio punire voluerit: atqui si per eam intelligeretur Ori-
; & communis illa omnibus hominibus innata corruptio,
: ab ipso statim mundi principio post hominis lapsum, di-
n mundum inducendi caussam habuisset Deus, & singu-
per momentis haberet. Neque magis ad rem facit locus
Articulo Sexto ad probandum in vera hominis conuer-
ıouas qualitates, habitus seu dona in voluntatem à Deo *Locus Roman. 5. 5.*
li ex Rom. 5 5. adducitur, agitur enim isto in loco non de *perperam*
quæ homini ad conuertendum & regenerandum ipsum *adductus*
luntur, sed de ijs quæ homini iam ad fidem conuerso; fi- *est.*
eli & regenito, qua tali, à Deo communicantur, agitur
de fiducia spei illius, qua sese post afflictiones fortiter to-
s, glorificatum iri certo persuasi sunt fideles; eam enim
udefacturam, id est, certo certius expletam iri ex eo no-
quod tanta ac tam varia diuini amoris charismata in sese
nt & experiantur, tanquam si in corda eorum plenâ ma-
uina, instar aquarum & fluminum, effusa essent. Nihil itaq;
hic ad rhombum facit. Neque magis locus qui ex Ierem. *Similiter*
ıdfertur. *Conuerte me Domine & conuertar*; cum in eo mani *Locus Ierem. 31. 18.*
gatur de alia quam prima conuersione, quia precatur pro *r*
emias. At quis dicet irregenitum precari Deum vt rege-
ur? Precatio enim supponit regenerationem, siue spiri-
n qualitatem bonam in eo qui precatur. Ineptissime e- *Similiter*
llegatur ad probandum irresistibililem gratiæ operatio- *locus Ephe. 1. 19.*

nem locus Ephes. 1.19. in Articulo 8. quippe cum in eo ga
de magnitudine potentię, qua Deus vtetur in resuscitatione
delium suorum ex morte, quando videlicet eos ad exempl
resuscitati & glorificati filij suj ex morte rediuiuos sibi si
æterna gloria coronabit. Res ita manifesta est, vt sua luce lu

Hæc & alia similia manifesto sunt indicio, quam parum p
uide & circumspecte in Articulorum horum consign
versata sit Synodus; Vtique si verum fatendum est, præci
magis sententiam suam, quam cum iudicio & cura exped
videtur. Certe in rebus diuinis & tanti momẽti, serio, acc
& ad stateram, quod dicitur, argenteam præstitisset om a
pendere, quam sine iusto examine quicquam in alteram p
tem statuere. Quę res facere debet vt non leuiter fidem
beas ijs, quæ in Synodo decreta sunt, Amice Lector, neq ac
credas omnia quę in ea asserta ac stabilita sunt, maturo
cio, ante ponderata ac perpensa esse, sed aliud quid prop
fuisse Synodo quod moram non patiebatur. Quicqui
fuerit, Deus nouit, & tẽpus docuit. Saltem id suffecisse v
Synodo, si speciose tegeret horrenda illa placita quæ iam
monstr. detecta & animosè oppugnata erant, & si ea qua
monst. asserebãtur, odiose proponeret & cõmuni calculo
naret. Hac enim ratione credulæ plebis obsequium emi
& antegressis omnibus, licet iniquissimis & pessimis, actio
remedium, aut prætextum obduci, ad sequentia vero imm
sima licet, & crudelissima, facinora stimulum atque incita
tum suggeri posse iudicabat.

C

CAP. XII.

...inens expositionem sententiæ Synodi super Quinto Capite doctrinæ, & ...tam detectionem eorum, quibus sententiam suam tegere & plausibilem ... conata est Synodus.

QVod attinet Quintum doctrinæ Caput, de eo huncin modum pronuntiauit Synodus.

Deus omnes eos, qui ab æterno absolute electi sunt, & omni... vi atque irresistibili operatione ad fidem in tempore adducti, conseruare vult, adeo vt licet in fœda & detestanda etiam ac flagitia incidant, & in ijs contra consciētiam aliquandiu ver... ea tamen ipsorum electioni aut saluti ne hilum quidem obsint, nec ...propter ex gratia adoptionis, & ex statu iustificationis excidant, ...em amittant, sed omnia peccata quantacunque ea sint, tam quæ ...mmiserunt, quam quæ imposterum commissuri sunt, certo certius ...missa sint, quin imò ij ipsi tandem vel in extremo vitæ articulo ad ...ntiam reuocandi & in salutis possessionem traducendi sint.

Breuis & compēdiosa propositio sententiæ Synodi super Capite doctrinæ Quinto, de Perseuerantia Sanctorū.

H...nc doctrinam prorsus eandē esse quam Contra-Remon...ibus hactenus attribuerunt Remonstrantes, & per omnia ...enire cum rigidissimorum Supra-Lapsariorum sententia, ...tione non indiget. Res ipsa clamat. Phrases quidem non... crudæ & austeræ studio ac dedita opera declinatæ esse vi...r, & molliores quædam blandioresque vsurpatæ, sed quæ ...ibus subest res ac sententia, vna eademque est. Tota enim ... Articuli sententia ad hæc quatuor Capita redit, quæ si ...oncoquere valet, næ ille nihil non ad hanc materiam per...s deuoraturus est:

Quatuor præcipua Capita ex quibus optime dijudicari ac dignosci potest, genuina ac propria Contra-Remonst. de Perseuerantia sententia.

...s qui electi sunt & semel crediderunt, semper fideles ma... & etiamsi in horrenda peccata & delicta contra conscien... ...ncidant, in ijsque aliquandiu hæreant, in gratia Dei nihi...nius perstare.

I...sdem semper certos ac persuasos esse, Deum ipsis pecca... ...nia, quot & quanta etiam fuerint, non imputaturum esse, sed

ſed gratioſe remiſſurum, neque vnquam permiſſurum vt
tia iuſtificationis excidant.

3. Eoſdem certos eſſe, futurũ, vt ſi quando in peccata in
ante mortem reſipiſcant, & à Deo ad pœnitentiam renc

4. Et ſi forte contingat eoſdem peccatorum multitu
magnitudine ita obrui, vt ſenſum illius certitudinis no
piant, fidem tamen ſaluificam ſemper in illis permanſur
quam eo ipſo momento quo in atrocibus iſtis peccatis
conſcientiam hærent, filij Dei & hæredes æternæ vitæ
maneant.

Hæc illa quatuor præcipui momenti Capita ſunt, qu
certa & indubitata eſſe credere poſſit, illi nullo iure alia,
cunq; tandem ſint, cruda & concoctu difficilia videri po
quin imò is non verebitur dirum & horrendum illud
Buſchofij, cuius elegantia ipſum fortè Cathedralis Eccl
traiectinæ Paſtorem fecit, occinere;

Nec Dæmon, impiger, horridus, fidelium
Capitalis hoſtis, atra nec mortis lues,
Nec turba multa criminum mortalium,
Stimulante carne quæ patrauerim diu,
Renuente fruſtra lege conſcientiæ,
Auferre cunctis viribus poterunt ſuis
Salutis illam certitudinem mihi.

Obſeruationes quædam ſpeciales ad elucidandum & in lucem protrahẽdum Synodi ſententiam.

Veruntamen, vt plenius ac planius intelligas Synodi
tiam, & in lectione Canonum prudenter verſeris, attend
tibi primo & ante omnia diligenter eſt, ad id quod in 1.
huius Capitis Articulis Synodus ſtatuit; Videlicet, *Deum*
per Spiritum ſanctum regenerat, à peccati quidem dominio & ſe
non autem à carne & corpore peccati, penitus in hac vita liberar

Specioſa enim & plauſibilis videtur hęc oratio, ſed ſu
men fundamentum pręcipuorũ & maximè horrendoru
matum abſconditum latet; ea ipſa enim ſtatuitur, omnia
electis, quos vocant, committuntur peccata, fœdiſſima, p
& diutina licet ſint, ex eo oriri, quod Deus eos à carne &

eccati penitus liberare nolit, sed eiusmodi quasdam imper-
ones & irregenitas partes reliquas, aut superstites in ijs ma-
velit, quarum instinctu, nisi singulis momentis per Spiritum
tum frenentur & in ordinem cogantur, non possint non ad
andum incitari ac pertrahi; Fieri n. nequit, vt a peccando
i illi abstineant, simulatque frænum eximitur, imo nisi sin-
momentis de nouo inijcitur per singularem quandam
am Dei. Et huic fundamento innititur, quod omnia electo-
peccata, quantaecunque sint, venialia esse credantur, aut
nisi infirmitates esse censeantur, quia videlicet ortũ duce-
tantur ex carnis illis reliquijs, quas Deus eximere noluit,
quibus aliquando frænum laxare statuit, in bonũ ipsorum
orum, ne suis viribus confisi animo efferrentur, aut perfe-
is opinione turgescerent: ex quo deinde concluditur, pec-
sta venialia esse, & quia euitari non possunt, in computum
Deum non venire, vt propterea electis irasci, aut eos a
e suæ communione separare velit. Hoc ita esse docet &
festum facit Articulus 2. 3. & 4. totusque sententiæ Syno-
tenor. Quis crediderit sub tam specioso cortice tam te-
& pestilens venenum absconditum esse, & sub tam humili
rum siliqua tam mucidum granum?

geres fortasse, Synodum Artic. 4. diserte tamen affirmare,
in quibusdam actionibus particularibus a ductu gratiæ recedant,
rnis cõcupiscentiis seducantur fideles, id vitio ipsorum fideliũ fieri.
rum est, Beneuole Lector, sed considerandum diligenter
ynodum statuere, id omne quod ab hominibus committi-
t omittitur contra legem Dei, peccati & culpæ rationem
r habere, etiamsi non possint aliter quam contra legem
gere, & gratiæ diuinæ defectu faciant quicquid faciunt,
cilicet potentiam aliter agendi in Adamo ante quinque
um millia habuerunt, hinc enim est quod asserunt, Re-
s omnes, etiamsi non possint non peccare, reos tamen
eccati & condemnationis, quia potentia non peccandi in
o patre suo præditi fuerunt. Alioquin exponat Synodus,

Exponitur Articulus Quartus Capitis Quinti, & indicatur quomodo vitio fidelium fieri dicat Synodus, quod a carnis concupiscentijs aliquando seducantur.

 sodes,

ſodes, quomodo vera & proprie dicta culpa fidelium dici po[...] cum peccant & cupiditatibus carnis ſuæ obſequuntur? Alt[...] trum enim dicat neceſſe eſt. Aut Deum velle per gratiam ſu[...] impedire ne iſti peccent, aut nolle; vtrum tetigerit, vlcus [...] Nam ſi Deus impedire velit per gratiam ſuam ne peccent, & il[...] tamen nihilominus peccãt, ſequetur eos poſſe reſiſtere Spi[...] ſancto, etiam cum intendit illos conſeruare à peccando, c[...] directè pugnat cum Arti. 8. Tertij & Quarti Capitis in reie[...] ne errorum &c. & contra communem Contra-Remonſtr. [...] nionem. Si impedire nolit Deus, quomodo fieri poteſt vt [...] peccent, laxato ſc: fræno carni quæ in ipſis reliqua eſt? imo [...] modo fieri poteſt vt Spiritum Dei contriſtent, qui ipſos à [...] cando præſeruare non vult? Quare neceſſum eſt, vt dicamu[...] ba hæc neutiquam ſeruire poſſe ad leniendum Synodi ſen[...] am, aut benigniore aliquo quam à nobis factum eſt ſenſu r[...] endum. Neque vero etiam ad rem quicquam facit, quod S[...] dus dicat, *fidelibus perpetuo eſſe vigilandum & orandum ne in[...] tiones inducantur, & quod quando id non faciunt, non raro à ca[...] mundo in peccata grauia & atrocia &c. abripiantur.* Nam 1. iuxt[...] tentiam Synodi tenẽtur etiam fideles ea facere, quæ facer[...] poſſunt; ſicut Reprobi tenentur credere in Chriſtum [...] tamen credere ipſis impoſſibile ſit. 2. jnepte dicuntur à [...] do tum abripi in peccata, quando non orant aut vigilan[...] ipſum orare & vigilare eſt iuxta Synodum non abripi a [...] & carne in peccata; prout ex eo liquet quod, cum Re[...] vigilare & orare conditionem requiſitam eſſe dicunt ad [...] fideles non abripiantur a mundo, eo nomine vehemẽter [...] tra-Remonſt. in Collatione Hagienſi & alibi paſſim taxa[...] per & reprehenſi fuerint, quod id quo ipſa perſeuera[...] fide conſtituitur, conditionẽ prærequiſitam ad perſeuer[...] facerent. Prǽterquam 3 quod ipſum orare & vigilare non [...] irreſiſtibili vi & potentia effici debere ſtatuant Cont[...] monſt. quam ipſum peccati odium & fugam, vterque [...] ſupernaturalis eſſe creditur.

Atqui inquies, Synodus declarat Artic. 5. suo, *Fideles enormi- peccatis suis Deum offendere, reatum mortis incurrere, Spir. San- n contristare &c.*

Sed reuera declaratio hæc elumbis plane & friuola est. Nam)eus etiam offenditur nonnunquam, iuxta Synodi iudicium, catis eorum qui non possunt non peccare, eo quod gratiæ icientis & necessariæ ad peccatum cuitandum auxilio desti- sunt, vti Reprobi exemplo suo docere dicũtur, & ipse etiam ım quem solo auxilii diuini defectu cadere necesse fuit, vti dam Contra-Remonst. affirmare non dubitant, & cui ta- ı, jmo propter quem toti generi humano Deus horrendum ıodum offensus fuit. Deinde; quæ quæso ira aut offensio illa quæ comitem non habet pœnam, vel saltem puniendi vo- atem? imo quam is qui offensus esse dicitur pœnam subse- non vult? Quis reatus est ille, quem damnatio sequi non po- siue qui multo antequam contrahatur remissus est, & quem issum esse ij qui reatum contrahere dicuntur, persuasissimi ? Vtique scenica & histrionica tota hæc actio esse videtur, ıuã si choragus aliquis in scena aut orchestra, personam cre- ris vehementer offensi representaturus, vultum fingeret & ıponeret ad iracundiam, & adseuerato supercilio suppli- n se sumturum minaretur de eo, qui debitoris personã agit; ı tamen eum impense & animitus diligat, eique optime ve- Nec est quod hac comparatione odiosam suam sententiam li conquerantur, duplicem enim personam sustinere Deum ocatione Reproborum docere Caluinus non erubescit.

Ostenditur inepte & insulse a Synodo dici, Fideles Deũ offendere & reatum mortis incurrere.

In Ezech. cap. 18. Vers. 23. pag. 355.

Atqui, *amittunt etiam aliquando ad tempus sensum gratiæ* ait Sy- us eodem Art. 5.

Mirum equidẽ quomodo Synodus id ipsum affirmare queat, eles illos, quos vocant, sensum gratiæ ad tempus amittere! nim ecquę, obsecro, illa fides est, quæ sine sensu aut fiducia issionis est? Annon fides definitur in Catechesi Heydelber- si, cui Synodus vnanimi calculo suffragata est, *fiducia qua in acquiesco, certo statuens, non solum alijs, verum mihi quoque remis- sionem*

Ostenditur quam absurde Synodus dicat, fideles aliquando amittere ad tempus sensum gratiæ.

ſionem peccatorum &c. donatam eſſe. Si fides eſt eiuſmodi fidu
& firma perſuaſio, quomodo quæſo is, qui fiduciam iſtam &
perſuaſionem de gratia tenet, ſenſum gratiæ amittit? Poteſt
firma fiducia & perſuaſio ſine ſenſu gratiæ eſſe? ἀκατάληπτον
Deinde dato at non conceſſo ſenſum gratiæ amitti poſſe ſ
iſta fiducia, ecquid periculum, quod damnum in eo ſitum
ratione electorum vel fidelium? Hi enim norunt ſeſe etiam
forte ſenſum gratiæ amittant, nihilominus tamen in vera fide &
gratia Dei permanere, quin & ipſum gratiæ ſenſum ſuo tempo-
re certiſſime recuperaturos eſſe, prout Synodus non obſc
declarat Art. 7. & 8. omnium autem clariſſime Art. 9. cum
*De hac electorum ad ſalutem cuſtodiâ, vereque fidelium in fide perſe-
rantia, ipſi fideles certi eſſe poſſunt, & ſunt, pro menſura fidei, qua
dunt ſe eſſe & perpetuo manſuros vera & viua Eccleſiæ membra, ha-
remiſſionem & vitam æternam*; Hoc ſi verum eſſe credit Synodus,
quomodo & quem gratiæ ſenſum fideles amittere tamẽ ea
ſtatuit? Videtur profecto Synodus huius ſui placiti oblita ni
hil fuiſſe, cum Artic. II. ait, *Fideles ipſam fidei πληροφορίαν
ſemper ſentire*; diſtinguere n. videtur in hoc Articulo inter fi
& fidei πληροφορίαν, & iudicare, fieri poſſe vt plenitudinem f
ſiue plenum gratiæ ſenſum fideles aliquando non percipi
quod aliud longe eſt, quam fieri poſſe vt ipſum gratiæ ſen
amittant. Sed eſto, hęc etiam ſit mens Synodi, quæ quæſo
fiducia eſt, quæ πληροφορία non ſit, cum fidei forma ſit πληρο-
φορία? Poteſtne fiducia vera & ſaluifica eſſe, quæ πληροφορία non
Anne πληροφορία gradus eſt fiduciæ? & ſi fiducia ſit firma
ſuaſio, quis gradus fiduciæ ſiue perſuaſionis firmæ amittitur
vt ſalua maneat fiducia ſiue firma perſuaſio, cum formæ c
ſtant in indiuiſibili? Vtique res certa eſt. Vbi non eſt ſenſus
tiæ, ibi non eſt fiducia. Denique eſto etiam, contingere aliq
do, vt fideles plenitudinem illam fidei & certitudinis de p
uerantia in fide non percipiant, quantulum damni in eo ſ
eſt, cum illa fiduciæ quantitas in ipſis remaneat, quæ ad ſal
ipſorum neceſſaria eſt & ſufficit, & illa quæ ad plenitudinẽ

s habendam desideratur portio, ante mortem ipsis sit
nda? Annon meræ næniæ & nugæ sunt cum fideles pec-
ale damnum percipere dicuntur? Vtique nihil aliud hoc
st, quam si, vt Beza in Colloquio Mompelgartensi ait,
vino largiùs hausto inebriarentur, & sic ad tempus ra-
su destituerentur, salua interim manente ipsa ratione,
m homines sunt, & ad se iterum facile redeunt.

i Synodus addit, *Huiusmodi certitudinem veram radicem*
itis, filialis reuerentiæ, veræ pietatis &c. esse.

vero contrarium verum est. Si enim huiusmodi certitu-
persuasi sumus nos in mediis peccatis hærentes, in fla-
nihilominus gratiâ apud Deum esse, & ex ea excidere
m posse, securitatis radix & fomes non est, ecquæ, ama-
urtatis radix & fomes erit? Potestne securitas aliunde
iam ex altera harum duarum persuasionum, quod vel
n sit a peccando abstinere, vel si forte a peccando non
amus, quod id noxium non sit futurum saluti nostræ?

An absoluta certitudo perseuerantiæ, vera radix humilitatis sit.

i tamen Synodus aliud nihil dicere velit, quam fieri pos-
is consideratione aut imaginatione, licet vana, huiusce
i & inconditionati amoris diuini, moueatur ad reda-
m Deum, eique gratias agendum obsequio & fide, neuti-
rofecto refragari volumus. At vero, asserere huiusmodi
ionem natura & genio suo radicem esse filialis reueren-
eræ pietatis, tam a vero est alienum, vt aut securitatem
e, aut ex altera illarum eam oriri necesse sit.

ndo loco notandum venit, à Synodo iam determinatum
nitum esse Art. 8. *Eos qui semel crediderunt, nec totaliter,*
iter, a fide & gratia excidere, aut perire posse.

res propterea notanda est, quia velis remisque cõtende-
ontra-Remonst. eam sententiam sibi falsò & per calum-
npingi; Agnoscere quidem se fatebantur, fideles veros
m à vera fide defecturos, at deficere non posse, neuti
se affirmari asserebant: Et hæsit profecto diu multumq;
atione Hagiensi cardo controuersiæ in hoc apice quan-

Ostenditur Synodum asserere, Fideles non posse deficere a fide.

quam in eo verti non posse inde facile colligi poterat, q[...] Thesi *non defecturos fideles*, opponi non posset hæc cont[ra]d[ic]ria, *defecturi sunt*. Quis enim id probare præsumet? Sec[u]lis amplius de statu controuersiæ reliqua esset, en defini[tio]n Synodi claram. Fideles a fide, nec totaliter, nec finaliter [exci]re posse.

Obiicies forte, Synodum propius mentem suam exp[licare] cum ait, *Respectu Dei totaliter id fieri non posse.*

Distinctio respectu Dei & respectu hominis friuola & vana est.

Ita quidem loquitur Synodus, Benigne Lector, sed [id] cõfirmat Thesin suam Nam si respectu Dei ipsius fieri n[on potest], non potest etiam fieri respectu hominis, quatenus a D[eo con]seruatur in fide, quia conseruatione diuina fieri dicit Sy[nodus] vt homo excidere nequeat: Et ratio manifesta est: Nam [si exci]dere posset ex fide etiam cum Deus eum in fide conseru[at], jam non tantum respectu ipsius hominis, sed etiam r[espectu] Dei possibile esset hominem ex fide excidere, quod ne[gare Sy]nodum in confesso est. Neque vero quemquam later[e potest] quæstionem non esse de eo, An homo destitutus auxili[o] diuina excidere possit ex fide; Quis enim de eo ambigat [? sed de] eo tantum, An vere fidelis, ad quem in fide conservandu[m Deus] a parte sua facit, quantum salua æquitate facere potest [ex] fide excidere possit. Negat Synodus; & ante Synodnm n[on pau]ci Doctores & consequentiarum peritiores Contra-R[emonstrantes] quicquid alij plures reclamarent & refragarentur, negar[unt], obseruato sententiæ suæ filo, viderunt expresse id neg[andum] esse, si cõsequenter sentire & loqui vellent. Nec mirum, [si] distinctio ista respectu Dei & respectu hominis valeret, [siue] ex sensu composito sensus diuisus faciendus esset, perind[e ac] si quis furem respectu grauitatis corporis sui ex patibul[o deci]dere posse diceret, at non respectu restis qua constrictu[s tene]tur, aliaque similia quæ otiosorum hominum frigida co[mmen]ta potius, sunt quam veritatis amantium iudicia. Hui[usmodi e]n. respectus fingere, nihil aliud est, quam in re seria lud[ere].

CAP. XIII.

ꝑ breuiter oſtenditur, quam mala fide & oſcitanter Synodus verſata onenda Remonſtrantium ſententia, quamq; futilibus ac leuibus ra-neptiſque Scripturarum locis innixa eandem reiiciat ac refutet.

Ge vero, videamus quænam ea ſint quæ Synodus in hoc Capite doctrinæ erronea eſſe affirmat, & quomodo in eorundem reiectione ſeſe geſſerit. Antiquum certe ob- eadem ſemper chorda oberrat: videtur ſatis fuiſſe Sy-i pauci aliquot ſententiarum ſuarum tenaciſſimi ex reli-mero, collatis chartis & ſuffragiis, Capita quædam in-n coniicerent, reliqui vero Achiui a lauto aliquo conui-lidi & hilares, Euge & Amen tantum accinerent.

1\. *Synodus pro more ſuo vnam eandeque rem in diuerſis Articulis reijcit, vt Remõſtrantibus inuidiam conciliet.*

cipio, Synodus pro more & ingenio ſuo, varios hîc pro-rticulos qui in ſpeciem diſtincti ac diuerſi eſſe videntur, ſa tamen vnius eiuſdemque prorſus ſunt argumenti & tiæ. Fidem huic rei manifeſtam faciunt Artic. 1. 2. 3. & 4. uli reiiciuntur, tanquam ſi diuerſas res & errores diſtin-orum ſinguli Eccleſias turbarint, continerent, cum ta-rtum ſit Soſiæ Mercurium non tam fuiſſe ſimilem, quam culi ſibi mutuo. Quorſum quæſo? vtique nullo alio fine m fuiſſe putandum eſt, quam vt hac ratione, quod & an-bis indicatum eſt, Remonſtrantes tanquam non vnius ɔs & erroris rei in odium publicum apud imos & ſum-ducerentur; Scilicet, hic ſtimulus deerat quo in capita nſt. fæx Romuli concitaretur. Hic color quęrebatur, quo ſæ & tribunitiæ illæ quorundam furioſorum Eccleſiaſta-tiones, conciones, famoſa ſcripta, aliaque eiuſdem farinæ enta acta prætexerentur, & eorum famæ atque exiſtima-onſuleretur. Nec minus hinç apparere potuit, quam bel- compoſito Tragædia tota acta ſit in Patria noſtra, & pulchrè perſonę, ſummæ & imæ, inter ſeſe conſenſerint ſque operas nauarint vt omnia ſurſum ac deorſum volue-

Secun-

2\. *Ea quæ verissima sunt reiicit Synodus vt falsa.*

Secundo, pro erroribus habet Synodus eiuſmodi q dogmata, quæ non niſi ipſiſſimam continent veritatem, in Art. 3. 4. 7. & 8. expreſſa ſunt, puta, *vere credentes & r non tantum poſſe à fide iuſtificante, item gratia & ſalute totali naliter excidere, ſed etiam reipſa non raro ex ijs excidere, atque num perire*. Vel vti Art. 4. dicitur, *Vere fideles ac regenitos p care peccato ad mortem, vel in Spiritum ſanctū*. Vel vti Art. 7. tur, *Fidem ipſorum iuſtificantem temporariam eſſe poſſe*. Vel vt innuitur, *Regenerationem eorum exſtingui poſſe*. Quæ omni in idem recidunt, & ſola phraſiologia diſtinguuntur. Q dicit, fideles ex fide Iuſtificante, gratia & ſalute totalit naliter excidere poſſe, & reipſa non raro excidere, atq; i num perire, cætera omnia conſequenter dicat neceſſe e terum hęc veriſſima eſſe, & perperam reijci tanquam à Synodo, ex Scriptis Remonſtrantium DD. Delegatis nodum traditis manifeſtum fieri poteſt, & ex rationun argumentorum quæ ad ea refutanda adfert Synodus l ac futilitate. Quibus enim obſecro machinis atque arie labefactare ſtudet? *Hæc enim opinio*, inquit, *gratiæ diuinæ imo ipſam Iuſtificationis ac Regenerationis gratiam, & perpet ſti cuſtodiam, irritam reddit*. At imbelles hæ ſunt argume nes & Syllogiſmi vere ficulnei.

Vide Declarationem & Defenſionē Quinti Articuli Remonſtrantium.

Refutantur argumenta aliquot à Synodo allata: quorum Primū eſt, Gratiā ſaluificam irritam redditum iri, ſi fideles deficiant à fide.

Etenim gratiam diuinam ſaluificam quod attinet, e non redditur, ſiue eius vis non infringitur, quando per e ri ſalui non dicuntur ij, qui poſtquam ſemel crediderun & ſanctimonia ad vitam profanam ſuam priſtinam defic relabuntur. Vis enim gratię diuinæ non verſatur circ quam credentes, pios & ſanctos Dei homines, qua tale alios vim gratiæ extendi non vult Deus, iuxta id quod e Ezech. 18. cap. & 33. verſu 12. 13. 14. 15. &c. *Iuſtitia iuſti n eum, die quo peccauerit, Si iuſtus a iuſtitia ſua defecerit, omniu iuſtitiarum non recordabor amplius, propter peccatum ſuum m* Quod ipſum confirmant omnes illæ ſeriæ & creberrin hortationes & commonefactiones, quæ in Scripturis pa

eguntur ad Ecclesias, vt diligenter prouideant, *ne gratiam frustra acceperint, Ne Spiritum Dei sanctum contristent. Ne Spi-* 2. Cor. 6. 1.
n gratiæ contumelia afficiant & sanguinem fœderis conculcent, a- Ephes. 4. 30.
ıe similia. Horsum etiam faciũt querelæ illę, tum Dei apud Heb. 10. 29.
cap. 65. Quod *manus suas, nocte dieque in vanum extendat ad um rebellẽ siue immorigerũ.* Quod *brachium suum paucis reuele-* *sa.* 53 1. Quod *lassetur, fatigetur, Spiritus ipsius sanctus offenda- & ad iram prouocetur contumaciâ populi*, tum nomine Dei Pro- æ Esaiæ Cap. 49. cum ait, *in vanum se laboraße, inaniter se & consumsisse fortitudinem suam*, &c. Neque tamen hæc ita in- ;enda sunt, tanquam si vis gratiæ diuinæ in se ipsa eneruata ıfirmata fuerit. Nihil minus. Sed vt indicetur, sola homi- culpa fieri, quod gratiæ diuinæ vis atq; efficacia ipsos non at. Dum autem Deus huiusmodi ἀνθρωποπαθεία vtitur, obscure innuit, vim & potentiam illam, qua in regeneran- que in fide conseruandis hominibus Deus vti solet, non resistibilem, siue talem, quæ non possit non effectum sor- ed quæ naturæ & proprietatibus hominum attemperata commodata est. Alioquin enim, quorsum querelæ, quor- ristitia & dolor Dei? Ex hoc autem sequatur necesse est, si do irrita reddi dicitur gratia Dei, id non ex eo fieri, quod ı ipsa diuina virtute aliqua maiore superetur, aut vincatur mine, vel quod gratia in se inefficax sit & imbecillis ad ho- m in officio continendum. Absit, sed quod ij, quibus ea fie- tur propria sua & vincibili culpa se reddant ineptos & in- :os ad vim & efficaciam gratiæ recipiendam. Simili res ari potest: Solis vis & efficacia ad illuminandum & calefa- um locum aliquem non redditur irrita aut inefficax, si ocum istum ita obstruat & obsepiat vndiquaque vt radij ad eum penetrare nequeant. Item, Solaris luminis ἐνέργεια liditur, si oculum non illustret, quem homo adductis pal- ; claudit vt lumen non admittat. Eadem est ratio gratiæ cæ. Ea est, & manet saluifica, etiamsi non seruare pergat ui propria voluntate & contumacia saluari nolunt, aut ad

Q salutem

ſalutem recipiendam incapaces & ineptos ſeſe peccatis ſu
reddunt.

Refellitur Secundum argumentum quo per ſententiam Remonſtrantium, Iuſtificationem irritã reddi aſſeritur.

Eiuſdem valoris eſt argumentum alterum, quum Iuſti-
tionis gratiam irritam reddi dicit Synodus. Neque enim Iuſti-
catio irrita redditur vel inefficax, quando is qui fidelis fuit a
proinde in ſtatu iuſtitiæ conſtitutus, fidelis eſſe deſinit, &
catis ſeſe dedit. Iuſtificationis enim vis non porrigitur ad a
quam vere credentes, qua tales. Itaque ſi non iuſtificetur i
credere deſinit, Iuſtificatio non minuitur aut infirmatur, ſ
qui crediderat non credendo ineptus fit & inidoneus, qui
ficetur à Deo. Quin imo, ſi iuſtificaretur etiam is, qui fide
bonam conſcientiam excuſſit, tum vere ac proprie irrita red
retur Iuſtificatio, & verbum diuinum, quod ſolis creden
fidem in iuſtitiam imputari à Deo aſſerit, vanum ac mend
ficeretur. Tantum vero abeſt, vt ad confirmandum Syno
dicium quicquam faciat locus, qui ex Cap 5. verſ 8. 9. Epi
Rom. deſumitur, vt contra is non parum ſtabiliat ſente
Remonſtrantium. Etenim in textu diſertè affirmatur, Nos
quam credidimus, & per fidẽ iuſtificati & cum Deo in gr
reducti ſumus multo magis ab ira, id eſt, pœna quæ ſupe
deles & impios ventura eſt, per gratioſam Dei potentiam
ſeruatum iri, quam cum adhuc peccatores eſſemus. Nam
adhuc peccatores & impij eſſemus, Deus miſit ad nos F
ſuum vnigenitum vt morte ſua nos à peccatis redimeret,
Spiritum ſanctum ſuum ex peccatoribus & iniuſtis, ſanć
iuſtos efficeret, atque ita ab æterna ira & damnatione no
munes præſtaret: Id ſi tum fecit Deus pro gratiæ & miſe
diæ ſuæ magnitudine, quanto magis, ait Apoſtolus, conſe
& præſtabit nos ab omni malo immunes, poſtquam in
credidimus, & per fidem atque obedientiam amici ipſiu
diti ſumus. Hęc eſt ipſiſſima textus ſententia, quæ ſua p
luce lucet, & quam pro nobis facere nemo non videt. E
modo, quæſo, Synodus ex hoc textu pro ſua ſententia
mentum depromere poteſt? Anne vult ſenſum illius hun

Locus Roman. 5. 8. 9. non ſolum non obeſt, ſed prodeſt Remonſt. cauſæ.

um eos qui ſemel crediderunt, ſi contingat eos in grauia & renda peccata rurſum incidere, in ijſque hærere, multò ma- iuſtificaturum & à pœna æterna immunes præſtiturũ, quam ſtitit antequam crediderunt? Vtique neceſſe eſt, vt, vel in entiam Remonſt. concedat Synodus, vel hoc pacto textum rpretandum eſſe ſtatuat. At quis non toto animo abhorret n fœda, & ſordida expoſitione?

uiſdem ponderis eſt, cum gratiam Regenerationis irritam li dicit Synodus. Nam Regeneratio aliud nihil eſt, quam atio voluntatis in melius, ita vt pro eo, quod voluntas ho- is male, & contraria diuinę voluntati vellet, bene & diuina intati conſentanea velit atque eligat, ſeruata ſemper liber- contrarium rurſum volendi & eligendi. Regeneratio enim tollit ipſam voluntatis naturalem proprietatem, ſed tan- modo libertatem eius ordinat & dirigit ad id volendum, d rectum & iuſtum eſt. Quapropter ſi fiat vt homo, qui iam egenerationem ad bene & bona volendum diſpoſitus fuit, rurſum velle incipiat, & voluntatem a bene agendo auer- inepte dicetur Regeneratione̅ irritam reddi, niſi forte per ſin irritam reddi aliud nihil intelligatur, quam fructum Re- rationis ante factę deſinere, & vitio ipſorum hominum ſi- uaſi & inhiberi, quod abſurdum non eſt. Alioquin enim eo- iure dicere licebit, Regenerationem ſingulis momentis ir- n reddi, cum fideles & regeniti, leuiſſimum licet peccatum, cant, imprimis autem quando conſcientiam vaſtant: Alte- um enim dicendum foret, aut Regenerationem non tende- vt iſta peccata inhibeantur, aut ſi tendat toties irritam red- uoties peccatur. Vtrum dixeris, inter ſacrum & ſaxum hæ- te ſenties. Locus ex 1. Epiſt. Ioan. 3. 9. deſumtus. *Qui ex Deo eſt, non peccat*, &c. non modo non euertit, ſed vehementer irmat hoc reſponſium noſtrum. Nam ſi verum eſt, quod ait nes, eum qui ex Deo natus eſt non peccare, nec poſſe pec- , quia ſemen Dei in eo manet, vti veriſſimum eſſe nemo du- , quomodo ſimul etiam verum erit, eum, qui poſtquam cre-

Tertium Synodi argumentũ refellitur quo gratiã Regenerationis irritam reddi probatur ſi vera eſt Rem. Theſis.

Locus 1. Ioan. 3. 9. expenditur.

didit in peccata relabitur, & in ijs contra mentis suæ dictam[en]
hæret atque aliquandiu perseuerat eo ipso tempore ex Deo [na]
tum esse & regenitum manere? Nam iuxta hanc sententiam [ve]
rum erit, eum qui ex Deo natus est, etiam peccare, quod d[ire]
ctè textui repugnat ac contradicit. Ac proinde, cum textus [di]
cit, propterea eum, qui ex Deo natus est, non peccare, nec p[os]
se peccare, quia semen Dei in eo manet, etiam contrarium [ni]
hilominus verum erit: Etiamsi is qui ex Deo natus est, co[ntra]
conscientiam peccat, semen tamen Dei in eo manere. Quo[d]
vnquam absurdius quicquam & textui magis contrarium ad[fer]
ri posse credat? Si quis hic effugium in voce peccare quæ[re]
velit, & de peccato ad mortem locum interpretari, ille ope[ram]
& oleum perdet. Nam omnes illas serias suasiones, hortatio[nes]
monitiones Apostoli, vt a peccando desistant vanas atque [ina]
nes redditurus est. Faciet enim Apostolum hoc pacto suos [ex]
hortantem à peccato Vos qui ex Deo nati estis, filioli, etian[si]
que etiam videte ne peccetis peccato ad mortem: Qui enim ex
Deo natus est, nō potest peccare peccato ad mortem Qua [ra]
tione nihil insulsius dari potest, vt alia iam non adducamu[s ar]
gumenta, quæ fusè & prolixè in Scriptis Citatorum rep[erire]
est.

Vide Acta Synodal. pag. 326. sub lit. ff.

Quartum Argumentum Synodi a custodia Christi perpetua desumtū refellitur.

Frustra vero etiam Synodus est, cum doctrina nostrâ cu[sto]diam Christi perpetuam irritam reddi dicit Neque enim [quæ]stio vertitur de eo, An Christus non possit in fide & gratia [fide]les perpetuo conseruare, si potentiam omnem sibi possib[ilem] adhibere velit: Nequaquam, quis enim de eo dubitet? Sec[l an] Christus velit eos isto modo conseruare. Si nolit eam adhi[bere] vim, vtique cum homo omnibus gratiosis diuini Spiritus in[stin]ctibus & suasionibus in officio se contineri non sinit, propt[erea] custodiam Iesu Christi irritam aut inefficacem reddi nullo [modo] dici potest; sed homo dicendus est oblatam Christi custo[diam] curare atque in pretio habere nolle. Nisi hoc dicatur, faten[dum] etiam erit Synodo, velit nolit, toties irritam reddi Iesu Ch[risti] custodiam quoties fideles contra conscientiam peccant: N

ıſtodia Ieſu Chriſti eo vſque ſe extendat,vt fideles à ma-
unes conſeruet, ita vt malus eos non tangat,vti Ioannes
piſt.5.8. neceſſum eſt vt fateatur, aut peccata illa grādia
ıntra conſcientiam committunt fideles ſub iſto malo,de
annes loquitur, comprehēdi non debere,aut ſi compre-
ntur, & tamen ea committant ij qui conſeruari à malo
ur,irritam etiam reddi cuſtodiam Ieſu Chriſti. Eligat hic
us vtrum volet,in luto hærebit,neque expediet ſe,niſi di-
leles etiam tum cum horrenda eiuſmodi peccata & ſce-
rpetrant,nihilominus a malo immunes conſeruari & cu-
à Chriſto, quod ſi dicat Synodus, frontem perfricuerit
: eſt, & ſanctimoniæ epicedium ſcripſerit: tam enim id
ınum atque abſurdum, vt refutari non mereatur. Neque
uic ſententiæ obſtat Locus Ioan.10. 28.29. *Ego do vitam*
ı ouibus meis In eo enim aliud nihil aſſeritur,quam ijs,qui
ıues Chriſti, id eſt, fideles ſunt, non vero qui poſtquam
us facti ſunt deſerta ouium indole in lupos & hircos ite-
nuerſi ſunt, Chriſtum daturum vitam æternam, neque
ūrum, vt eam ipſis, quicunque tandem ſit, vel per vım,
fraudem, ereptum eat. Quod ſi nihilominus ex hoc lo-
ndere aliquod argumētum pro ſe velit Synodus, neceſ-
,vt ante omnia apertè declaret, vere fideles, qui hic oues
ur,oues eſſe & permanere oues, etiam cum fœdiſſima &
ima peccata patrant, inque ſcelerum ſordibus atque in-
ıentis contra conſcientiam ſuam hærent atque immerſi
Alterutrum enim fateatur neceſſe eſt, aut eos perma-
ıes cum iſta hircorum propria opera patrant, aut non
:. Si manere dicat, exponere opus habebit ecquod diſ-
ſit inter peccatum, quod contra conſcientiam ſuam
ant eiuſmodi electę oues, & quod perpetrant reprobi,
opterea hirci dicantur & ſint, ılli minime. Ex gr. qua re
ınetur homicidium & adulterium ouis ſiuę electi, & re-
Nihil reperiet quod non peccatum electi magis ſit ag-
ırum, quam reprobi. Si non manere oues dicat,ſequitur

Exponitur locus Ioan. 10.28.29.

necessario, fideles a fide deficere posse & tamen verissim[...]
se, quod hic de se dicit Christus, *Ego do ouibus meis vit[...]*
nam. Ex hisce liquet, quam perfunctorie in allegationibu[...]
turarum, tanquam aliud agens, versata sit Synodus, & qu[...]
piter in reijciendis verissimis dogmatibus hallucinata si[...]

3. Synodus proponit sententiã Remonstr. odiosè.

Tertio, Præter hæc sententia Remonstrantium à [...]
odiosè admodum hic & illic proposita est, vti cum Art. [...]
esse qui docent, *Perseuerantiam esse conditionem Noui fœ[...]*
homine ante sui Electionem ac Iustifiacationem peremtoria[...]
voluntate præstandam.

Eo ipso enim quod conditionem hanc libera volunt[...]
standam esse dicat, in suspicionem adducũtur Remon[...]
ac si gratiam Dei & assiduam Spiritus S. adsistentiam [...]
cessariam ad perseuerandum in bono esse crederent, cu[...]
contrarium ipsos credere Synodum non lateat. Deind[...]
conciliatur ijs, quasi vid voluntatem liberam aliquam [...]
nibus esse assererent, quę per gratiam libera facta non si[...]
lendum id quod Deo plac[...]t, qua re manifesta illis in[...]
Similiter cum Artc. 2. asserit Remonstrantes docere, *[...]*
nibus quæ ad perseuerandum in fide necessaria sunt, quæqu[...]
conseruandum fidem adhibere vult, pendere semper à voluntat[...]
vt perseueret, vel non perseueret. Hisce enim verbis non [...]
innuit, Remonstantes credere ac docere, Deum prim[...]
sua ea omnia circa homines facere, quę oportet, deinde [...]
sibi prorsus relinquere, nullaque deinceps gratia aut [...]
adsistere & ad officium faciendum vrgere atque exst[...]
quod à Remonstrantium sententia alienissimum est, qu[...]
pro indubitato semper habuerunt, Deum gratia sua se[...]
principio, medio, & fine, homini adsistere, & manum [...]
ad perseuandum in bono, ac proinde Deum non ta[...]
mel potentiã perseuerandi conferre fidelibus, & postea [...]
subtrahere, sed omni tempore, imprimis verò in tenta[...]
ijs opitulari atque auxiliari, ad actu & continuò perseue[...]
nisi voluntariam & spontaneam negligentiam, rebelli[...]

maciam opponant. Iſtam enim libertatem homini ſem-
liquam Deus facit, vt poſſit diuinæ gratię & auxilio re-
, eam negligere, reſpuere, contemnere, id eſt, nolle per-
re, cum Deus à parte ſüa id omne facit, quod ad perſeue-
n neceſſarium eſt.

arto, Mala admodum fide ſententiam Remonſtrantium *4.*
etiam Capite proponit Synodus, eoſque ea loquentes & *Mala fide proponit*
es facit, quæ vt quidem à Synodo ea referuntur, ipſis ne *Remon-*
nnium vnquam in mentem venerunt, qualia ſunt, Ex gr: *ſtrantium*
Articulo 5. reijciuntur vid: *Nullam certitudinem futuræ Per-* *ſentẽtiam.*
tiæ haberi poſſe in hac vita, abſque ſpeciali reuelatione. Neque
nter Remonſtrantes reperietur quiſquam, qui id abſolu-
ffirmauerit. Fatentur quidem nullam certitudinem fu-
rſeuerantiæ talis abſolutæ, qualem Cõtra-Remonſtran-
robant, quæ ſcilicet ex inconditionata aliqua Electione
ſcatur, & in medijs etiam peccatis in homine maneat,
poſſe in hac vita ex verbo diuino, imo ſi qua talis eſſet,
on niſi per ſpecialem reuelationem haberi poſſe: At nul-
rtitudinem futurę perſeuerantiæ ſimpliciter haberi poſ-
nquam affirmaſſe comperientur. Agnoſcunt enim non
ter, hominem probum & Dei timentem certum eſſe
le futura ſua perſeuerantia, ita vt nulla vis tanta futura ſit,
i certam ſpem & fiduciam vitæ æternæ eripere poſſit, ne-
la tam ingenioſa fraus & fallacia, quæ ipſi noxia futura
odo officij ſui rationem accuratam habeat, & gratiam ſi-
ceſſam non negligat, id eſt, certum eſſe poſſe ea certitu-
quæ homini quandiu in obedientiæ curſu verſatur dari
tingere poteſt. Certitudinem enim talem, qua de futura
erãtia ita perſuaſi reddantur, vt, ſiue piè viuant, ſiue pec-
ultis & atrocibus ſeſe polluant, in gratia & fide nihilomi-
rſeueraturi ſemper ſint, dari negant Remonſtrantes, &
es negationis tot ac tantas attulerunt in Scriptis ſuis, vt
d veritatem perſuadendum reliquum eſſe arbitrentur.
rdini accenſeri etiam debet id, quod Articulo 6. reijci-
tur:

tur. *Laudabile esse, de certitudine futuræ perseuerantiæ dubita*
enim Remonstrantium est, qui tale quid vnquam asseri
scriptum reliquit? Proferantur tabulæ, producantur n
quo Consule, quo die dicta scriptave sint. Sed nihil horu
diffitentur quidem Remonstrantes laudabile esse, dub
certitudine absolutæ talis perseuerantiæ, quæ effectur
conditionatæ Electionis, quam Contra-Remonstr. st
quippe cuius fundamentum per se vanum sit, & quæ na
que genio suo ipsissimũ puluinar carnis, & pietati, bon
bus, precibus, alijsque sanctis exercitijs noxia sit. At verò
tuere laudabile esse, dubitare de omni prorsus certitud
seuerantiæ, tam longe abest à vero, quam quod longiss
ex antedictis liquere potest & ex Scriptis ipsorum Dele
Synodum exhibitis manifeste videre est.

Denique omnes Articulos suos superstruit Synodus
modi Sacri Codicis testimonijs, quæ ad rem non fac
lixè satis docuerunt Citati Remonstrantes, quęque ab c
cauillis, exceptionibus, distinctionibus, interpretatio
effugijs, quæ vel hactenus adinuenta sunt, vel ipsi prop
te suo excogitare potuerunt, vindicarunt & adserueru
ta argumentorum & demonstrationum vi, vt vix dubite
propius expendere Synodo placuisset, quin prudenti
cumspectius multo in eorum allegatione versata fuisset

Conclusio in qua vera causa adsignatur, cur a Synodo horrenda & mõstrosa quorũdam dogmata resecta non sint.

Habes, Benigne Lector, breue & luculentum speci
quo intelligere nullo negotio potes, horrendorum & m
sorum illorum dogmatum, quæ magna cum ignomin
dedecore Reformatæ Religionis, non paucis Contra-
strãtibus hactenus palam publiceque propugnata sunt,
prorsus à Synodo aperte atque ingenue damnatum au
esse, sed vel minuta & leuicula tantum quædam anim
vel ea etiam quæ veritate ipsa veriora sunt obelo & v
fossa esse. Neque vero mirum admodum videri tibi illu
Etenim fieri aliter non potest. Qui vnicum, & princip
Caput tenet, Deum ex lapso genere humano eligere ac

vult, alios vero relinquere vt æternum damnẽtur, ij neces-
bent, si sapiant & consequenter loqui velint, maximè hor-
a & abominanda, quę a nonnullis non contemnendis alio-
Theologis intrepide & confidenter dicta aut scripta sunt,
crupulo adserere atque affirmare. Redit enim semper tan-
es tota ad Fatalem & ineuitabilem omniũ rerum, præsen-
& futurarum, tam malarum, quam bonarum, quæ vel ad
m, vel ad damnationem hominum facere possunt, neces-
m; adeo quidem, vt iuxta hanc sententiam nemo morta-
futurus sit, qui non ad salutem, aut ad damnationem, Deo
lente, atque ordinante, nascatur, & qui ad salutem suam
ırandam aut damnationem promouendam, aliud quid fa-
ut omittere possit, quam facit aut omittit.

hoc fonte & scaturigine necessum est, vt profluant veluti
omnia horrida & dura illa placita, quę Theologi quidam,
ım inconsideratè, quam turpiter professi hactenus sunt,
ulgus disseminare non erubuerunt: ac per consequens
ıtur oportet, candidi rerum æstimatores, omnia illa glos-
a, interpretamenta, omnes distinctiones merum tantum
esse, & fascinum dementãdę & in furorem agendæ plebi
entum, coloresque fictitios, qui fœdis & deformibus illis
atibus inducuntur, vt speciem aliquam veritatis habere
ıtur. Vt rem testem demus, en tibi Dilemma. Quotquot
mundo homines, ij sunt, aut Electi, aut Reprobati ab
o, ex sententia Synodi: Electos quod attinet, in ijs opera-
ue efficit Deus eo momento, quo decreuit, sine ipsis, om-
ente vi ac virtute sua, omne salutare bonum, quod facere
ıbere possunt; in eo ipso bono conseruat ac custodit eos,
illa virtute, ad finem vsque; si contingat eos in peccata
ac multa incidere ea ipsis remissa sunt, antequam ab ipsis
ııttantur, ac non nisi pro infirmitatibus habentur a Deo,
de etiam ea saluti ipsorũ nullo modo obesse possunt, quin
Deus in ijs eorundem pœnitentiam, vel in extremo vitę ar-
, efficere, atque ita tandem eosdem destinata salute dona-

re vult: Reprobatos contra quod attinet, ijs vult Deus im-
re peccatum Adami; ac proinde punire eos non tantum m
æterna, ſed ea etiam corruptione ac peruerſitate, quæ ipſos
per peccare faciat, & ex peccatis reſurgere non ſinat: hi
vult nouam vllam ſalutarem gratiam facere, qua ſe conue
poſſint: inde fieri neceſſe eſt, vt vi innatæ illius corruptio
noua ſemper peccata prolabantur, & ſi credere in Chri
iubeantur, increduli fiant & maneant, tandemque in æte
condemnationẽ animæ & corporis præcipites ruant. Te
nullum datur. Et huiuſmodi quidem fatalem, inuincibil
cauſas omnes antecedentẽ neceſſitatem omnium, quæ in
do, quod ad ſalutem & damnationem hominum attinet
atque eueniunt, ſanciuit, ſtabiliuit & ratam habuit Ven
Synodus, & hac ratione Religionem, ſi Deo placet, priſti
nitori reſtituit. Ad hanc vnicam bellulam doctrinam
mandam Synodus tantum temporis & ſumtuum imp
Centum præterpropter Theologi, Epiſcopus, Doctor
ſtores, Presbyteri, ex diuerſis Regnis, Ducatibus, Ciuit
Prouincijs, Eccleſijs, in vnum conuenerunt. Propte
Seſſiones crebræ, variæ, ſecretæ & clandeſtinæ coitiones
ſeroque factæ ſunt Et ad rei benè, laudabiliter, & præcla
æternam memoriam, ſimulatque Canones communi
approbati, & ſolemniter publiceque ſtabiliti ac confir
ſent, iamque adeo vi ſententiæ illius, centeni aliquot I
damnati, exauthorati, muneribus ac ſtipendijs priuati
Eccleſiæq; multę & florentiſſimę, veluti columbæ vidu
rent, & non aliter quam palantes oues fidos Paſtores ſu
lachrymis & ſuſpirijs ad Deum requirerent atque incla
cum vaſtities longe lateque per vniuerſum Belgium in
tibus, Oppidis, Pagis & Vicis facta eſſet, Baccho lętitię d
hiſce Flaminibus tropæum erectũ eſt, ipſoque Natalis
nici die feſto hilaria agitata, & epulæ inſtructæ ſunt; ta
apparatu, vt Sybaritarum menſas æquare poſſent: &
deeſſet, organa fere omnia Muſica inflata ſunt, & adı

is locis cantores cantatricesque omnis generis, qui suaui
neaq; modulatione & harmonia cerebrũ Theologorum,
tis longisque curis debilitatum demulcerent & restabilirẽt,
edentiumque omnium laborum asperitatem dulcedine
concentus suauitate diluerent ac detererent. Vidisses ibi
antes mero pateras, Mercuriales patinas, geniales appara-
ibias, choros, psaltrias, adstantesque cum fidibus, & cantu,
, accinentes & acclamantes artium omnium Musicarum
istros & Magistras, tanquam si Encænia aut Saturnalia ce-
ta fuissent: diuerso plane more ac ritu a veteribus obser-
. Ij enim Pastores excommunicaturi, & a reliquo cor-
Ecclesiæ abscissuri, ieiunio, gemitu, & precibus dolo-
uum testari solebant: Hi vero Reformati viri, post tam di-
armen, tam crudelem barbaramque Sententiam, inter tot
rum Ecclesiarumque gemitus & suspiria, ouantium instar
tulantium, gaudent, rident, epulantur, canunt, psallunt,
t & vina coronant; ad exemplum eorum, de quibus Esaias
heta conqueritur cap. 5. qui citharas, nablia, tympana, ti-
vina habebant in conuiuijs suis, opus autem Iehouæ non
iebant, nec opus manuum eius videbant, quos vti Amos
on tangebat fractura Iosephi, & qui non dolebant super
ra & damno Hierosolymorum.

CAP. XIV.

*tinens breuem & dilucidam instructionem eorum, quorum oculos præ-
re solet splendor multitudinis, & consensus, qui in Synodo apparuit osten-
e obiter ista occasione, qualis, quantusque consensus ille fuerit, & vnde
uit ortum duxerit.*

Occurritur obiectioni populari a Theologorum in Synodo congregatorum numero, eruditione, pietate, & dignitate desumtæ.

Iisce omnibus non obstantibus, erunt nihilominus forte
nonnulli, quos augustus splendor, & apparẽs illa Theo-
logorum consentientium multitudo transuersos aget,
nes non omnino mali, sed iudicio admodum debiles atq;
i, quos hæc fere vna cogitatio abripere solet, fuisse in
lo ista Dordracena tot, tam celebres, tam eruditos, tam

versatos, adultæque ætatis Theologos, Doctores, Philosop[illegible] Pastores, Presbyteros, ex omni fere angulo Caluinistici Ch[illegible] aduocatos: Illosne omnes tam fœde & turpiter hallucinatu[illegible] tam iniquis modis acturos? tam absurdam, ineptam, imo [illegible] rendam doctrinam approbaturos fuisse? Qui fit verisimile? [illegible] runtamen, hi, si placet, erudiri se patiãtur, & paulisper anir[illegible] aduertant. Ac principiò quidem, Nec mirum, nec nouu[illegible] deri debet, si tot ac tanti Theologi, tam fœdos errores err[illegible] tam iniqua ratione cum fratribus suis egisse dicantur: Ant[illegible] enim non semel in multo frequentioribus, celebrioribus, a[illegible] stioribusque Concilijs veritas damnata, & falsitas stabili[illegible] confirmata est. Quoties enim Concilia olim celebrata [illegible] legitur, in quibus trecenti, quadringenti, quingenti, sexc[illegible] imò mille & vltra Episcopi comparuerunt, præter Diaco[illegible] aliosque celebres alioquin & famæ non obscuræ Theolog[illegible] nihilominus pudendi ac palpabiles errores adserti sunt [illegible] probati. Testis est Concilium Ariminense, sexcentorum [illegible] minus Episcoporum turba celebratum: in quo decreta [illegible] omnium Concilij Nicæni, ad quod non nisi 318. Episco[illegible] nerant, reprobata, & sententia Arianorum consentientibu[illegible] fragijs comprobata est. Testis est, ipsorum Contra-Rem[illegible] iudicio, Synodus Tridẽtina, in qua ex omni Orbis parte, a[illegible] ex ipsis extremæ Lappiæ, alijsque remotissimis, & extra an[illegible] lisque vias fere positis, oris ac regionibus, Cardinales, Le[illegible] Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, Prælati, D[illegible] res, Iure-Consulti, Magistri & Baccalaurei, maiore mu[illegible] celebriore numero, quam in hoc Dordraceno Concili[illegible] comparuernnt, quæ 18. annos & quod excurrit continuat[illegible] In ea tamen asserunt ipsi Synodici viri, sententiã Orthod[illegible] maxima ex parte damnatam, & veritatem Anathemate c[illegible] sam esse Testis omni exceptione maior, Synodo Dordr[illegible] non absimilis, Synodus Achabi, cuius mentio fit 1. Lib. [illegible] Cap. 22 quadringentorum Prophetarũm turba celebris[illegible] eam enim citatus fuit a Rege Achabo, præsentibus Ordd.

In maximis Synodis non raro veritas damnata & falsitas stabilita est. Confirmatur id exemplis. 1. Concilij Ariminensis. Vide Bellar. Controu. Tom. 2. cap. 6. c. 2 Synodi Tridẽtinæ.

3. Synodi ab Achabo indictæ 1. Reg. 22.

issimus, veracissimus & innocentissimus Dei Propheta
i, iussusque sese declarare, & sententiam suam ingenuè &
exponere, quin imo, religione Iuramenti Regij in nomi-
mini constrictus & compulsus, dicere id quod sentiret, &
sibi reuelatum sciebat, simulatque id fideliter & candidè
t, annon a quadringentis illis falsis Prophetis; & ab ipso
pro falso Propheta & Doctore mendacij habitus ac re-
atus fuit? annon factiosus, hæreticus, aut schismaticus
matus, qui seorsim semper a reliquis Prophetis sentiret
i illis nunquam ferme consentiret in sententiæ & oraculi
explicatione? Annon a Præside Synodi illius Zedekia,
Cenaena, cornibus confidentiæ & consensus communis
o, alapa ignominiose ei impacta, & tanquam vir mendacij
traditionis eiectus & Synodo exire iussus est? ac non ita
post in vrbe apud Consulem Amon Arresto regio ali-
nensibus detentus, & tandem in carcerem compactus &
tus fuit, ciboque & potu tristitiæ atque amaritudinis pa-
octor veritatis, nulla sua culpa? Testis denique est Con-
i Pharisæorum & Scribarum, in quo ipse Dominus Iesus
is veritatis Doctor ac Magister supremus atque vnicus, ab
Doctoribus & Magistris totoque Senatu Iudaico falsitatis
itus & capitis damnatus est, certissimo atque indubitato
o, turbam & multitudinem Doctorum celeberrimorum,
nque aut qualescunque tandem sint, neutiquam sufficere
gumento infallibili, ad probandum veritatem pro ea par-
e, pro qua turba illa stat.

Eius conuenientia cum Synodo Dordracena emphaticè depingitur.

4. Synodi Pharisaica, in qua Christus Iesus cõdemnatus est.

l præter turbam, cõsensum etiam & concordiam istorum
im allegaturus es, &, Etiamne verisimile est, inquies, om-
os Theologos, non tantum eruditione & fama celebres,
ierrima conscientia præditos, in vnum idemque consen-
uisse, & nuspiam a se inuicem diuersos abituros?
vero, inquam ego, vtrumne consensus tantus fuerit inter
res illos, non vsquequaq; certum est: quin imò, haud du-
est, quin si pulpita & parietes loqui possent, contrarium

Occurritur alteri obiectioni a consensu Theologorũ desumta.

Respõdetur 1. incertum esse an consenserint

ſatis inter ſe Doctores Synodici quia omnia clam & ſecreto agere cœperunt cũ ad rem veniretur.

teſtaturi, & diſcordias fratrum, tantum non Cadmæas,
buccis eliminaturi eſſent. Etenim ſi tanta fuit animorun
rumq; cõſenſio, quæ cauſa fuit cur Seſſiones publicę nõ
continuatę? An nõ intererat Eccleſię & Reipublicæ, vt c
iſta ab omnibus videretur & conſpiceretur? Cur interru
ſunt, ſimulatque de Cauſa principali, ſiue de Controuer
tis, agi cœptum eſſet? Cur Decretum 6. Martij in conſe
legatorum factum eſt, vt nemo homo, Tros Rutiluſve eſ
mitteretur ad Synodum, quandiu ſententiæ de Quinqu
culis ventilarentur aut recenſerentur, & vt omnes, quotq
Synodum pertinerent, ſerio monerentur ſilentio prem
nuſpiam eliminare quicquam eorum, quæ in Synodo g
tur? Nulla certe alia de cauſa, quam vt ne quiſquam reſci
quam acerbæ iſtic lites & vehementes diſſenſiones ſubin
proderent. Etenim a principio inchoatæ Synodi, ad illu
tempus, omnia apertis foribus & diductis cortinis acta f
etiam cum friuola illa & inania, quæ populum ſcire non
rat, imo quæ eum neſcire intererat, ventilarentur; vid. A
lis locis, in quibus ſermo ad Deum dirigitur, pronuncian
Du an Ghy. An Apocryphi libri ex Biblijs, Zizaniorũ
exſtirpandi, an vero relinquendi ſint, & ſi ſic, An ſuo loc
quendi, an poſt Nouum Teſtamentum ſubmouendi ſin
ſic, Vtrumne ante, an ſubiungendi Catecheſi Palatinæ &
que ſimilia, cum aliquandiu non ſine ingenti diſpẽdio &
Patriæ fruſtra atque inutiliter agitarentur, turba omnis
fæx Romuli admiſſa fuerat, nulli negatus aditus. Similit
Decreta Ordd. contra Citatos Remonſtrantes legenda
cum ij cenſura notandi aut ſtigmate aliquo notabili inf
di eſſent, cum orationes ſuas Doctores ex charta recitat
ſent, bipatentibus foribus omnia acta fuerant; viri, fœ
pueri innuptæque puellæ, Bitus & Bacchius tanquam C
diam ſpectaturi admittebantur; matronæ, virgineſque, l
rhedis, curribuſque ſuis aduehebãtur tanquam ad ludum
cum gladiatorium; & ne fruſtra omnino eſſent, in grati

)ecreta Ordd. Belgico idiomate, præter & contra Decre-
ynodi, publicè recitabãtur. Denique, omnia corã Sole &
lo facta erant. At verò ſimulatque de quæſtionibus & con-
ſijs principalibus agendum eſſet, iamque aliqua diſſen-
n ſemina ſeſe proderent, confeſtim ianuę rimæque om-
clusę ſunt, procul dubio ne diſpaleſceret diſſenſionis ru-
Et tanta cum cura & ſolicitudine id actum eſt, vt ante-
Seſſiones inchoarentur, diligenter anguli & latebræ om-
erquirerentur, vtrumne quiſquam eſſet, qui arcanum di-
ę audire & eliminare poſſet. Neque tamẽ adeo clam ma-
otuit diſcordia, quin hac aut illa rima ſubinde erumpe-
nor certus, Doctores inter ſe gladiatorum inſtar collucta-
eſtiſque animis & vocibus concurrere; ac niſi ſequeſtri
eniant, fieri poſſe vt in neruum erumpat diſſidium.
eſto, fuerint cõcordes & vnanimes, aut ſaltem poſt acres
urnas lites & diſſenſiones tandem in vnum aliquod con-
nt, quid in ea re momenti poſitum, aut admiratione dig-
ſt? Nam I. Nulli alij ad Synodum ex profeſſo vocati erant,
quos certiſſimum, aut ſaltem veriſimillimum erat, ὁμοψή-
veluti in velabro olearios concordes & conſentientes fu-
ſſe, vti ex antedictis manifeſtum eſt. II. Cauſæ & contro-
principalis examen ſerium nullum factum eſt, ſed leui
io & ſine iuſta cõtradictionis forma ſingula percurſa ſunt,
; tantum lectiſque argumentis & reſponſionibus Synoda-
rout ea ab ipſiſmet formata & ficta fuerant. Hinc Colla-
ſpes in primo Citatorum ingreſſu ſtatim præcidebatur, &
uid optarent, rogarent, obſecrarent Citati, deſiderarent
i, ſperarent optarentque ſummi & imi, ἀποτόμως ea ſem-
gabatur; Quin imò, cum ad rem veniendum eſſet, iamq;
itati Remonſtrantes promptos paratoſque oſtenderent,
nam ſententiæ ſuæ declarationem & defenſionem, remo-
s inijciebatur, ne quantum poſſent & neceſſarium iudi-
t, ſed quantum ipſi Synodo ad ædificationem Eccleſiarũ
ariũ videretur, directè contra tenorem Literarum Cita-
toria-

2. Poſito etiam quod vnanimiter conſenſerint, id parũ momenti haberet.

I. Quia nulli alij quam profeſſi Cõtra-Rem. in Synodo comparuerunt.

II. Cauſa examini iuſto ſubiecta non fuit, quia præciſa fuit collatio.

III. Citatis libertas plenaria ſententiã ſuam proponendi, explicandi & defendẽdi conceſſa

non fuit cõtra tenorem literarum citatoriarũ. toriarum ſententiam ſuam exponerent ac defenderent; interrogatoriorũ & quæſtionum quarundam Pædagogic veluti Catechumenis, propoſitarum limites arctiſſimè c nere & circumſcribere conſultum iudicabatur, ne plus n

IV. Scripta Rem ſæpe ſuppreſſa ſunt. ue quam Synodo videretur, ab ipſis declararetur. Horſun pta Remonſtrantium ſæpenumero legere recuſabat Syn ne de varijs rebus in cauſa Citatorum rectius inſtruerentu teri, atque ita diſſentiendi anſam & occaſionem ex ip

V. Qui æquiores Remonſt. videbantur in ſuſpicionem vocati fuerunt apud ſuos. ſcriptis non haurirent: Eandem ob cauſam ſi qui eſſent, q nignius de Remonſtrantibus ſentire, aut pro ipſis liberius quam dicere viderentur, nigro commate notabantur, & Magnates & Proceres, quorum gratia & fauore indigere bantur, traducebantur, & ſugillabantur, tanquam noui fautores & vindices, vt ne diſſẽtione ſua Synodicam illa

VI. Ex ſcriptis a Remonſtrantibus quibuſdam editis iudicium factum eſt, de Remonſt. cauſſa. moniam turbare pergerent: Denique hac ipſa de cauſa mum viſum fuit, Remonſtrantium cauſam ex Scriptis q dam editis iudicari, ipſosque Remonſtrantes ex Synodo dimitti, ne nouos ſubinde ſcrupulos mouerent, atque in Exterorum animis, eaque quæ hactenus firma atque i ipſis viſa fuerant, labefactarent atque conuellerent. Scil ſtabat iam ſatis, quid de Scriptis Remonſtrant. editis ſe Exteri & Prouinciales, qui ad Synodum acceſſerant, iam erant ſingulorum animi: Nouos ſcrupulos inijci nec erat, nec conſultum, ne conſenſioni iam certæ atque ex

Occurritur obiectioni qua Collationem vlteriorem nõ neceſſariam fuiſſe alicui videri poſſet periculum aliquod crearetur. Quid miri itaque, ſi in co ne Canonum conſenſerint omnes & ſinguli?

Dices fortaſſe, omnia quæ de iſtis controuerſijs dici p iam ante dicta & ſcripta fuiſſe, itaque non neceſſarian nouam & prolixam de controuerſijs iſtis collationem & ϛήν.

I. Quia tum fruſtra facta fuiſſet citatio. Siquidem ea mens Synodi erat, ſi id credebant & pr habebant Delegati Illuſt. DD. Ordd, omnia iam an niſſimè dicta & ſcripta fuiſſe, vtique non neceſſarium era re Remonſt. eum in finem, vt ſententiam ſuam ſuper

Quinque Articulis, libere proponerent, explicarent
endcrent, quantum possent & necessarium iudicarent.
sum enim hæc citatio fiebat, si ex Scriptis plenissime iam
onstabat quidquid à Remonstr. adferri in medium pote-
Vtique superuacaneum erat eos domo accersere cum ma-
impensis & sumptibus Reipub. Ineptum vero etiam eos
mulos Marianos Scriptorum nouorum, ingentium, subi-
festina confectione onerare, ac nocte dieque premere.
nim necessarium, nec vtile erat fieri, quod iam ante nimis
abundè factum credebatur. Præterquam quod Remonst.
emel postulauerint, & cum Protestatione publica signifi-
, nolle se ex Scriptis editis iudicari, sed ex iis tantum, quę
lo exhibituri essent, ac ni id fieret, pro nullo sese habitu-
se, quicquid à Synodo in causa ipsorum statueretur: Ra-
; addebant quibus æquitatem huius sui postulati suffultam
nstrabant. 1. Quod citati essent ad Synodum, cum hac
ssa formula, vt in ea libere sententiam suam proponerent,
arent ac defenderent, quantum necessarium iudicarent.
od Scripta nulla communi omnium Citatorum nomine
em essent edita. 3. Quia ipsa Synodus de sententia sua iu-
nolebat ex vllis ante editis Scriptis, quocumque tandem
venirent, vti ex Conclusione Canonibus subiuncta, ma-
um est. Iniquum autem videbatut, & legi naturæ repug-
vt qui ex Scriptis suis suorumque, licet Deputatorum Ec-
titulum præ se ferrent, iudicari nolebant, alios inuitos re-
antesque ex Scriptis paucorum quorundam, vellent no-
iudicare præsumerent.

2. Remonstrantes Citati ex libris ante editis iudicari se nolle multoties dixerant nixi his rationibus. 1. Quia formula Citationis libertatem nouam dabat. 2. Quia Scripta nulla Citatis omnibus communia erant. 3. Quia Synodus ex Scriptis suis iudicari nolebat.

eruntamen, vt ad rem redeamus, consensio ista, quæ in Sy-
fuisse dicitur, quid habet quæso dignum & singulare?
mne est, consensisse Patres illos inter se, vbi cuique sua
ta, licet maxime horrenda, detestanda, atque abominan-
pera relicta, nullius aperte reiecta aut damnata sunt? Vbi
a-Lapsarijs, Gomaro, & Ecclesijs Suyt-Hollandicis, alijs-
sua sententia, Sub-Lapsarijs item sua sarta tecta cōstare po-

Nō est difficile consēsum impetrare vbi qui formātur Articuli veluti cothurni

sunt qui omni pedi aptari possunt.

tuit, & quæcunq; reiecta esse videntur, ea sub æquivocis sibus & terminis ita reiecta sunt, vt incauto vulgo impo & prophanis atque horrendis illis Doctorum placitis, n minus consultum fuerit? Certe si ista ratione consensus possit, haud difficile foret, vniuersum mundum licet in hæresibus atque opinionibus maximè detestandis di tum diuisumque, ad consensum reducere, & ἑνοτικὸν vniu reperire, in quod Samosatenus, Arrius, Nestorius, Eutych lagius, & quicquid vspiam hęreticorum est, haud grauat lubentes volentesque consentiant.

Consensionem non esse firmũ argumentum aut indicium adserta veritatis, exemplis ostenditur.

Deinde, An non in Concilio Regis Achabi vnanimite sese consentiebant, & conspirabant Prophetæ illi quadri ti, cõtra vnum & innocuum Dei Prophetam Micham? i tius à Rege Achabo ad accersendum Micham diserte cabat, cum eum ad consensum cohortaturus, diceret, vt re est 1. Reg. 22. vers. 13. *Ecce nunc verba Prophetarum vno o conspirant coram Rege. Sit quæso verbum tuum sicut verbum v ijs & loquere bonũ* Et tamen certum erat, omnes eos conse tes Prophetas falsos & mendaces Prophetas esse; id enin in os dicebat Micha vers. 13. *En Iehoua dedit spiritum men ore omnium Prophetarum tuorum istorum*, & euentus ipse co bauit verum esse. Eundem admodum mirificè inter ses sentiebãt Pharisæi, Saducæi, Herodiani & Scribæ, cum de nando, opprimendo generis humani Seruatore, eiusque optima ac sanctissima, ageretur, licet alioquin priuatis se iudicijsq; acerrime diffiderent, & inimiciter inter sese dig rentur. Et cum vniuersus Oriens gemeret sub iugo Arian Episcoporum, vti Hieronymus ait, mirabilis vtique con inter Episcopos istos fuerit necesse est, & quis tamen erit, isto consensu causæ Arrianæ bonitatem arguet? In Co Tridentino consentiebant inter se Cardinales sex, quatuo sarei & Regij Legati, tres Patriarchę, Archiepiscopi tr duo, Episcopi ducenti & viginti octo, Abbates quinque tem Generales Ordinum ministri, infiniti Episcoporum p

ro

s,contra Lutherum & Protestantes Regni: Neque tamen
:a-Remonstrantium quisquam propterea veritatis patro-
n in eo susceptum esse fatebitur. Denique, si Remonstran-
:adem authoritate publica qua Contra-Remonst, quos
t deputare ad Synodum licuisset, quisquamne erit, qui du-
eos numero & consensu pari aut maiori triumphaturos
? Nimis, nimis facile est consentientibus votis ac calculis
phare illis, quibus quos libet licet seligere, quique iudices
ragatores pedaneos, qui in aliorum sententias pedibus
:ausæ suę quærunt. Patriciæ hæ artes sunt, & non vnius sæ-
Qui eas etiam in foro Ecclesię vsurpari non videt, næ illi
ı sinciput non est.

ıocirca, non est, Benigne Lector, quod huiusmodi cogita- *Epilogus continens seriā hortationem ad omnes Christianos vt in professione veritatis constanter perseuerēt & nec spe nec metu ab amore indicatæ verissimæ doctrinæ abduci se patiantur.*
ıus mouearis, aut à rectè iudicando abducaris. Cui veritas
est, ille eam nudam, non vero his aut illis fucis & mentitis
bus adulteratam introspicit. Neque enim splendori veri-
uicquam deteritur, si eam contingat à multis, magnis &
ıbus alioquin viris, concordibus calculis, damnari, proscri-
ongè latèque exterminari. In medijs istis furoribus retinet
endorem & decus suum natiuum, contenta non minus in
i casa apud abiectissimos quosque habitare, quam apud
ates Proceresque, & Rerumpubl. atque Ecclesiarum An-
;. Vbi vbi illa est, ibi non mutuatur, nec fœneratur sibi Lu-
tar lumen, sed Solis instar, spendore & maiestate sua pro
omnibus commēdat. Non raro quidem conspici ac con-
ıri videtur à malevolis & peruersis quibusdam hominibus,
men eius, aut in oculis suis non ferunt, lippientium instar,
ɔn vident, cęcorum instar: Sed nihilominus tamen constat
:mper veritati honos, & decus illibatum, non aliter, quam
x adamanti suus fulgor, licet cœno & luto obuolvantur &
ndentur.

ite igitur, Sanctissimi viri, vosque meliores animæ, quæ I.
tum eiusque veritatem ex animo diligitis, quæ sanctificatę
ɔer agnitionem Euangelicæ veritatis, ad amorem Dei &

Filij ipsius vnigeniti. Videte etiam atque etiam, vt hanc s
tectam conseruetis, custodiatis, & pro ea omni cura ac stu
giletis, in illius professione constanter perseueretis, nequ
vel minis, vel promissis, vel periculis, vel aduersitatibus, a
amore dimoueri vos patiamini. Si quid contra eam specie
verisimile aut probabile adferatur, nolite protenus, fluxa
ac caduca fide, ex specie illa toti pendere: Sed ante omni
genter expendite & examinate cuiusque rei pondus ac m
tum. Synodi externus splendor ne tanti vobis sit, vt ab illo
vos sinatis ad cæcum & temerarium rerum in ea decreta
morem & assensum. Neque vero momenti alicuius videri
quod aureo suo nummo Synodus inscribi curauerit Relig
in ea adsertam esse: Cothurnus iste est, quem quisque pr
trio cui vult pedi aptare potest. Vestrum est, ad alteram
φlw animum aduertere, vt videl. maneatis immoti in v
amore, instar montis Sion qui non concutitur. Neque es
vos quicquam moueat longum illud ac prolixum syrma
talogus ille virorum doctorum cum titulis, dignitatibus, a
neribus suis, ad perstringendum simpliciorum oculos s
Articulis subiunctum. Neque enim vllo vnquam æuo
ribus, licet teterrimis ac fœdissimis, sui patroni defuerunt
tentiam vero Synodi, si propius consideretis ea quæ hic
ter adnotauimus, comperietis non tantum vulgarem que
errorem continere, sed Christianæ, adeoque omni omnin
ligioni, maximè noxium atque inimicum. Vbi enim
omnium rerum, in ijs quæ ad salutem & damnationem n
lium, absque vllo obedientiæ aut inobedientiæ respectu,
nent, necessitas dominatur, ibi Religioni locus esse nequ
vel desperationi, vel securitati lata porta aperitur. Et ab
duobus scopulis atque æstuarijs si immunes vos præstare v
videte etiam atque etiam, vt ab ista quam Synodus statu
ctrina, quam potestis longissimè recedatis. Vt vero in tim
tremore salutem vestram operemini, fugite & declinate
istos, in quibus adsiduo hæc vna sententia tanquam om

Fatalitas inimica est Religioni, & apta nata est inducere aut securitatē carnalem aut desperationem. Monentur Remonstrantes, vt sibi à

co

:ionum basis ac firmamentum auditorum animis inseritur culcatur: Alios à Deo creatos esse aut nasci ad salutẽ, alios ternum & lamentabile exitium: Illos quomodocunque se- rant, semper in flagrante apud Deum gratia esse ac mane- Hos æterno exitio deuotos & destinatos, vitam in melius mutare non posse,& vt vt vitam instituant in gratiam cum nunquam venire aut redire posse. Fugite, inquam, huius- li cœtus, & nihil prorsus commune vobis sit cum illa doctri- ua adstruuntur ea, quę Optimi ac Iustissimi Dei Patris glo- ioxia ac contumeliosa, vestroque zelo ac sancto studio suf- ndo atque exstinguendo quam maxime sunt idonea. Secta- i potius eos, qui gloriæ diuinæ & pietati vestrę promouen- tilissima dogmata inculcare solent, qui asserunt; Benignis- ım ac Clementissimum Deum Patrem Domini nostri Iesu isti à sua parte facere, quæcunque ad salutem eorum, quos ıt verbo Euangelij sui, necessaria ac sufficientia sunt: Nolle n vt quisquam pereat, sed vt omnes ad resipiscentiam ten- t, ideoque omnibus vocatis subministrare gratiam sufficien- , qua se conuertere possunt ac saluari, adserentes hac ratio- ı solidum diuinæ gratiæ, gloriam conuersionis & salutis no- : Deinde omnes eos qui pereunt, & æternum condemnan- , nullo sufficientis gratiæ diuinæ defectu, sed solo propriæ ac facile euitabilis inobedientiæ & contumaciæ vitio æter- n perire ac perdi. Videte obsecro ne quis sit, qui vos ab hac cta, salutari, & cælesti doctrina transversos agat. Enimuero msi nunc ea repudietur & reprobetur, etiamsi eius Professo- proscribantur, in exilium pellantur, ad ergastula, veluti olim netalla Martyres, æternum damnentur, fortunæ & bona ip- ım coram Sole impunè a scurris, nebulonibus, & fæce vulgi piantur, & militibus ferocibus in prædam dentur, etiamsi n vxoribus, liberisque, ad extremam egestatem redigantur, eriffimis edictis interdicatur, ne quis eis vel teruncium sup- litet, alloquia ipsis cum sanguine iunctis, cognatis, affinibus, icisque libera non permittantur, Denique quæcunque ad

cœtibus Contra-Remonst. caueant propter manifestũ periculum salutis.

ipſorum detrimentum atque exitium facere poſſunt, nocte
que excogitentur, propterea tamen ab amore illius recec
dum non eſt, quin potius tanto magis in pretio habenda eſt ve
ritas, quanto magis contra eam furit Satan, omnique arte, d
ſtratagemate, vi ac violentia adnititur, vt vos eius ſuauiſſ
contubernio priuet. Si eam audire publicè per vim, aut iniq
ſima edicta prohibeamini ab ijs, quos id minime decet, in li
aut potius, veſtro veſtrorumque ſanguine ac virtute libe
Repub. quęrite & perſequimini eam vbi vbi audiri poteſt.
cedite interim ab ijs, quos an veritatis huius filij ſint, facile
noſcere poteſtis ex fructibus ipſorū. Videte & iudicate, vtr
ne eos Sp. ille veritatis, manſuetus ille, blandus, mitis, benig
miſericors, & miſerator Ieſu Chriſti Spiritus, an vero ferox,
delis, efferus & immitis ille Spiritus, vaſtatoris, homicid
mendacis illius Angeli agat & regat. Qualis doctrina, talis
ritus; vti quale lac, tale nutrimentum. Quocirca, ſi cara v
eſt ſalus animæ veſtræ, ſi quis vos amor Dei tangat, ſi quæ v
ra Ieſu Chriſti in vobis ſint, ſi quis affectus erga diuinam ve
tem, hoc agite, in id enitimini, vt cum Propheta Dauide
Verſ. 29. per inclametis illud Pſal. 119. *Viam mendacij ô mi Deus amove*
35. *bis, & dignare nos lege tua. Auerte oculos noſtros ne videant v*
43. *tatem, ſed in lege tua viuifica nos: & ne eripias de ore noſtro ve*
veritatis vſquequaque, quia iudicia tua expectamus Domine. Et i
Apoſtoli Colloſ. 2. verſ. 4. *Ne quis vos falſo ratiocinando fall*
monis probabilitat: Imprimis verò illud omnium noſtrum Se
toris Ieſu Chriſti in animo & pectore ſemper circumferte, M
16. 6. *Videte & cauete vobis à fermēto Scribarum & Phariſæorum:*
lulum enim fermenti totam maſſam fermentat, vti Apoſtolus ait.
5. 9. Breuiter, perſtate ac perſeuerate in veritate, quam hacte
ex verbo diuino didiciſtis, *decertate pro fide*, ſeu fideli illa doc
na, *quæ ſanctis ſemel tradita eſt.* Ne fruſtra ſint, ne effluant &
labantur ea omnia, quæ hactenus ad veſtri inſtructionem, a
ficationem & coagmentationem dicta, ſcripta, facta & per
ſa ſunt. Ne ſinite vos circumagi quolibet doctrinæ vento, n
ſtatic

ne illa veſtra ad quam perueniſtis, vllius humani conſi-
cula dimoueri vos patiamini, ſed demonſtrate vos in om-
fortes,& diuinæ veritatis.ſupra omnia alia,amatores, ad-
reſque ſtrenuos, & in medijs aduerſitatibus indiuulſa fide
Domino veſtro agglutinatos atque affixos. Sic vobis in-
Ieſus benefaciet, & quando cum Sanctis ſuis veniet iudi-
us mundum, ęterna atque immortali gloria vos beabit.

FINIS.

Errata Typographica ſic corrige.

Præfat. lin.6.lege *aliquomodo*: Pag.13.Libr.lin.11.lege *conſultationes*: pag.20.
ompelluntur: pag.21.lin.22.*parenti liberos ægrotantes*: pag.23.lin.20.*quot*:pag.
3.*ſuper*: pag.62. lin.16.*primò*: pag 63. lin.7. *noſſet*: pag.99. lin.22.*oleam*: pag.
1.26.*illi*: pag.104.lin.29.*rei ſint*: pag.113.lin.7.*inijciatur*: pa.116.lin.6.*ecquod*:
.8.lin.27.*a non*: pag.140.lin.28.*nequit, ſed*.

BENIGNE LECTOR.

[Statutum] nobis fuerat, in gratiam tuam Actis & Scriptis Synodalibus Remon-[st]rantium, cumprimum prodirent, subijcere Indicem rerum & locorum memo-[ra]bilium quæ in ijs continentur, sed quia, partim temporis, partim operarum [ty]graphicarũ defectu, ante Nundinas mature satis excudi Index nõ poterat, inter-[e]re id necesse fuit. Quia vero iam etiam exẽplaria pleraque, aut saltẽ multo maxi-[mam] partem, distracta sint & diuendita, operæpretiũ non fuit in gratiam paucorum [q]uæ [a]dhuc restant exemplariũ Indicem prælo subijcere. Ne tamẽ hoc tam vtili [ad]iutum non necessario instrumento plane destituereris, consultum duximus eun-[d]em seorsim excusum, sed Antidoto huic subiunctum in lucem dare, parum in-[ter]esse rati, vtrum Actis ipsis subiunctus haberetur, an Antidoto huic, quippe cum [in] totum eum in finem fere edatur, vt Actis Scriptisque Remonstrantium coniun-[gatur]; Etenim lectio Antidoti non vtilis tantum, sed necessaria quoque est ad [Acto]rum illorum solidam confirmationem; Ipsum vero Antidotum vt cum fructu [vti]litate legatur, necessum est vt subinde conferatur cum Actis ipsis quia ad ea sæ-[pe]nero se refert; mutuas. n. præstant operas, & quidem in gratiam tuam, mi Le-[ctor.] Tu fruere eo, & vt a molestia longæ inquisitionis aut continuæ lectionis tædio [libe]ris, copioso hoc Indice in Actorum Synodalium lectione vtere, ac vale.

INDEX

RERVM MEMORABILIVM.

[Q]uæ in Scriptis Remonstrantium Dogmaticis durante Sy-[nod]o Nationali Dordracena Nobilissimis delegatis Illustrium [Or]d. Generalium exhibitis continentur.

[Lit]tera A. designat duorum priorum Alphabetorum: B. posteriorum [nume]ros. In quibus quia errarunt operæ, vt eos corrigat, & vbi du-[pl]icant vtrosque duplicatos inspiciat ne in hoc ipso Indice erret, Le-[ctore]m monitum volumus.

D.

Eius

L.

M.

quale

INDEX

Locorum Scripturæ quæ in Scriptis Remonstrantiun gmaticis aut exactè perpenduntur, aut obiter explicant

g 3 Cap.

FINIS.

